

G A Z D A

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ÁDAM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Mureşan 10.
Telefon: 158.
Póstafakarék csekszám 49181.

„A mi politikánk, a kenyér politikája”.

Irta: Szántó Mihály.

Az E. G. E. közgyűlése lezajlott. Eljöttünk az ország minden részéből, hogy meghallgassuk vezetőink szavát és kezét fogjunk egymással. Már régen vártuk ezt a nagy napot, a találkozásnak az óráját, amikor a romániai magyar gazdák nemcsak a munkában, hanem a nagy nyilvánosság előtt is bizonyosságot tesznek az egymásra utaltság gondolata mellett.

Azt mondják, hogy régen csak kevesen jelentek meg az ilyen közgyűléseken. Most azonban szeretettel és boldogan tettük meg a hosszú utakat, mert be akartuk bizonyítani mindenki előtt az összetartást és az E. G. E. önzetlen becsületes vezetőivel szembeni tiszteletünket.

Talán soha sem éreztünk olyan nagy szükségét az összetartásra, mint ezekben az órákban. A gazdának csak egy célja van, vagyonát gyarapítani. Földet vásárolni, de mindenekelőtt a régit megtartani. Csak így tudunk önmagunkról és hozzátartozóinkról gondoskodni. Csak így tudunk iskolát építeni és fenntartani, templomról, lelkipásztorról gondoskodni. Fejűnket is csak akkor hajthatjuk le az anyaföld ravatalára, hogyha utódaink jövője is biztosítva van. A földet tehát meg kell tartani, ezt parancsolja a mi sajtóságos életünk törvénye. A gyarapodás azonban csak a kitartó, szívós munkával következhetik be. A tőkegyűjtés előfeltétele a célirányos gazdálkodás: jobb minőséget és nagyobb mennyiséget termelni. Ebben az esetben sokkal több búzát aratunk, értékesebb állatokat nevelünk. A közgyűlésen pedig tapasztaltuk, hogy az E. G. E. programját épen a mi óhajaink képezik.

A felszólalásokból pedig megállapíthattuk, hogy már az első évben nagyon szép munkát végeztünk. Minden vidéknek volt köszönni-

valója. Molnár György a salonta-i gazdatestvéreink elismerését fejezte ki, mert az E. G. E. segítségére volt a több milliós vagyon megmentésénél. Kése Attila tiszteletes úr azért beszélt olyan lelkesen, mert ahogy mondta: „A dr. Szász Pál által beindított munka által nagyon sok veszendőnek indult barázda maradt meg a régi tulajdonosok kezében.”

Szakács Balázs Ciuci testvérünk pedig az ő vidékének a véleményét ismertette és becsületes nyíltsággal kiáltotta oda az egész közvéleménynek: „hogy mi nem politizálunk, a mi politikánk a kenyér politikája, a napi politikát hagyjuk másokra.” És így folytatta: „Végre megtaláltuk a mi igazi vezetőinket, akik nem azért jönnek ki hozzánk, hogy kérjenek, hanem ép az ellenkezőjét cselekszik, adni akarnak nekünk.”

Április 18-án fogadalomtétel hangzott el. A milliós magyar gazda tömegek jelentették be, hogy hűséggel és teljes együttérzéssel dolgoznak az E. G. E. vezetőivel. Mert az eddigi munka jól elvégzett és a mi céljainknak megfelelő munka volt. Kérjük tehát őket, folytassák emelt fővel tovább, mert ott állunk mögöttük. Jóban és rosszban megvédjük egymást. Aki a jövőben a mi igazi vezetőinket bántja meg, az bennünket, a magyar gazdatársadalmat támadja és mi sohasem ijedünk meg az ellenfelektől. Végül pedig azzal fejezem be soraimat, amit Szakács Balázs mondott: „Azt a kézszerítést, amellyel bennünket fogadtak, hálásan köszönjük és egyben igyekszünk azt megragadni. Amióta egy kicsit kerges a tenyerünk, nem fogjuk elengedni, mert egy életre szóló kézfogásnak tekintjük.”

Május.

I. Az udvarban.

A helyesen kezelt istállótrágya értéke q-ként 27 lejt tesz ki. Ássunk tehát 80 cm. mély, téglalakú trágyatelepet, minden számossalatra 4 m² területet számítva s ebbe rakjuk szakaszosan a trágyát. A napi mennyiséget ne szorjuk szét az egész telepen, hanem lazán rakjuk egy láda alakú csomóba. Felmelegedés után tapossuk le. A két méter magas trágyacsomóra helyezünk 15 cm-nyi vastagságú földet.

II. A szántóföldön.

Fejezzük be a korai kukorica vetést, továbbá a burgonya-ültetést. Gondoskodjunk állataink nyári kiadós takarmányozásáról. Egy-két heti időközökben vessünk csalamádét. A kiszántott vetések helyébe pedig kölest, csöves csalamádét, vagy erjeszteni való olajbabet vethetünk. Ha a kukoricát és burgonyát a kikeléstől számított 7 nap múlva boronáljuk meg, egy-egy kapálással is felér. A répát és a mákot, amint a sorok látszanak, kapáljuk meg sekélyen. Ennek a célnak kitűnően megfelel a Wolf vonó-kapa és a Sack-féle Rapid kapa. Darabolás után néhány napra 15–20 cm-re vágjuk át a sorokat, majd a megmaradt rébabokrokat egyezzük meg. A lóherét és lucernát minél előbb kaszáljuk le, hogy még a májusi esőkkel erősödjék meg. Ha az első kaszálással megvárjuk az első virágzást, a tikkasztó meleg napok tönkre teszik a másodikat. Miután a rendeket ágasokra raktuk, a földet azonnal boronáljuk el. A kukorica és burgonya első kapálása erre a hónapra esik. A májusban lekerülő őszi bükköny és zabos bükköny helyébe vessünk tarlórépát, csalamádét, kölest, vagy mohart.

III. Rét és legelő.

A hónap végén melegebb helyeken a rétek kaszálását megkezdhetjük. A sáros részeket kaszáljuk előbb, mert csak így kaphatunk elfogadható takarmányt. Az áradásos területen lévő réteket is előbb kaszáljuk le, mert a júniusi napforduláskor esőzések és áradások lesznek. A legeltetés megkezdődött. Az állatokat szakaszosan jártassuk a legelőn, hogy a fünek legyen ideje újból kisarjadni.

IV. Allattenyésztés.

A kancák hágatása a hónap végén befejezést nyer. A februárban ellett csikókat választjuk el. (Négy hónapra.) Ha az anyakanca munkára is jár, könnyű az elválasztás, mert napközben a csikók rászoknak a zabra és a szénára. Elválasztáskor tanácsos a csikóknak buzakorpás, vagy olajpogácsás ivost adni, egy-két hétig. A csikókat egy éves korukig állandóan abrakolni kell, még ha legelőre járnak is, mert a gyomruk kicsi és nem képes nagy tömegű takarmányból elegendő tápanyagot megemészteni, amely biztosítaná a gyors fejlődést. A csikók patáit mindegyre emeljük fel és kopogtassuk meg, hogy szokjanak a patkoláshoz.

A szarvasmarhákat kihajtjuk a legelőre. Amíg a zöldfüvet megszokják, tanácsos száraz takarmányt is adni. A zöld takarmány etetését is ebben a hónapban kezdjük. Az első két-hétben rázzuk össze a szalma szécskával. Később már csak az esőtől nedves zöldtakarmányt keverjük szalmával. Rendszerint csak annyi zöldtakarmányt hozunk haza, amennyi egy nap elfogy, mert összerakva felmelegedik.

A juhok nyírásával ne siessünk. Nyírás után két hétig óvjuk a nyájukat az esőtől és a forró napsütéstől. Mindegyik juh gyapját mérjük meg és a kiválasztásnál vegyük ezt is figyelembe.

V. A gyümölcsösben.

Az új ültetési fákat gondosan öntözzük. A fiatal fa csak úgy tud megbirkózni a szárazsággal, ha májusban bőségesen fejleszti hajtáságlyokereit. Kifizetődik minden héten megöntözni, erősen higitott trágyaleves vízzel is. A csemetétől 75–100 cm. kapával négy lyukat készítünk és ebbe öntjük a vizes trágyalevet (tiz veder vizre egy veder trágyalé). A lyukat utána betömjük. A nedvességet kapálással, továbbá szalmás trágyahintéssel tarthatjuk vissza és pedig két méter körzetben 15 cm. vastagon elhintjük a szalmás trágyát. Ezáltal 10 cm-es hajtások helyett 70–80 cm-eseket hoz a fa és két három évvel előbb fordul termésre.

Az idősebb fákat állandóan figyelni kell. Az almába ilyenkor rágja be magát az almamoly hernyója. Ez ellen árzén tartalmú Darain permetezéssel védekezünk. A permetezést ködszerűen hajtjuk végre és megismételjük, ha az

alma tulfejlődött, vagy az eső lemosta a védő réteget. A permetezést virágzás után hajtjuk végre. Lisztharmat esetében kénes készítménnyel, (amonillal) permetezzük a fákat. Más gombabetegségek alkalmával 1%-os bordói lével permetezzünk. A cserebogarakat korán reggel rázzuk le a fákról, szárítsuk meg és etessük fel a baromfiakkal.

A rózsáknál a hajtószemzést megkezdhetjük.

VI. A kertben.

A palánta ültetést a hó végéig be kell fejezni és a melegágyból lehetőleg földlabdával vegyük ki és vigyük egy rázával ellátott deszkalapon, szállítsuk az ültetés helyére. A nagy leveleket és a gyökér végét csipjük vissza. Csak két levelet hagyjunk, mert így biztosabban fogamzik és gyorsabban át éli az ültetéssel járó visszaesést. A fejes salátát, karalábét, karfiolt és kései burgonyát újból vehetjük. Megismételhetjük a hónapos retek vetését. Kapáljuk az eperföldeket és a fejlődő szárakból egyet hagyjunk meg. Így beledolgozhatja magát és kevesebb munkánk lesz az indák levágásánál.

A diszbokrokat elvirágzás után azonnal vissza kell metszeni. Így biztosítjuk a jövő évi egy éves virágzó hajtásnak kifejlődését. Téli metszésnél pontosan a virágos vesszőket nyessük le.

VII. Szőlőben és pincében.

Májusban feltétlenül végezzük el a szőlő első kapálását. A kifejlődött hajtásokat, amint elérik az arasznyi hosszúságot, 1%-os bordóilével permetezzük. A válogatással ne késlekedjünk, mert a zöldhajtás sok tápiálékot von el a termőtökétől. A vadlányok zöld oltását a hónap végén esetleg megkezdhetjük. A korai fagyok ellen füstöléssel védekezünk. Az összes szőlőtulajdonosok beszéljék meg, hogy közösen, nedves szalmarakásokat csináljanak, amit fagy esetén hajnalban meggyujtanak. A pincében az első lehuzás után az új bor 6—8 hét múlva újból lefejtethető.

VIII. Vadászat.

A szalonka az elmúlt hó folyamán szokatlannagy mennyiségben jelentkezett. A vadászkok úgy a huzásból, mint a hajtásból gyönyörű eredményekkel tértek haza. Május elsejével kezdetét vesszük az őzbakk vadászat — külön miniszteri engedéllyel. Május 15-ig folytatódik a tuzok és fajdkakas vadászata. Az éneklőmadarak fészkeiket figyeljük meg és kasszunk ki mesterséges faducokat.

IX. Gazdakörök.

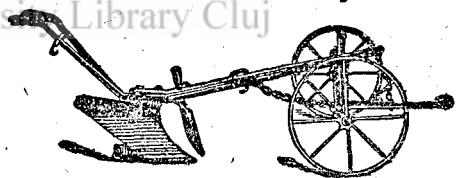
Készítsük elő a juniusi tanulmányi-kirándulásokat. 100—150 km. körzetben válasszunk ki egy-két fejlettebb gazdasággal és gazdasági iskolával rendelkező falut és kérdezzük levélel meg azok vezetőit, hogy hajlandók-e vezetni? Költségkimelés céljából szekeren is megtehetjük. Minden résztvevő vigyen magával személyazonossági bizonyítványt.

MINDEN GYÜMÖLCSSTERMELŐ TARTOZIK saját magának azzal, hogy azonnal díjtalan felvilágosítást kérjen a szabályozható szórófejről, mely minden permetezőgépre felszerelhető és a permetsugarakat elporlasztva, 3—4 méterrel meghosszabbítja és a szőlőpermetezőgépet is alkalmassá teszi gyümölcspermetezésre. Felvilágosítások: **AGROTECHNIKA**, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

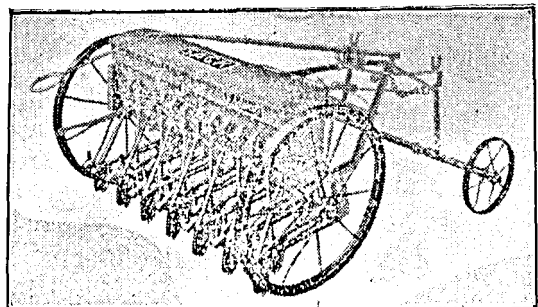
81

SACK Gyomirtó fésű

országszerte kipróbálva és számos elismerő nyilatkozattal.

SACK VETŐGÉPEK

Évtizedes tapasztalatok alapján teljesen acélból készül. Vezetéséhez elegendő egy ember. Pontosán vet. Egyszerű beállítás. A gép pillanatok alatt kiüríthető.

A gondos gyártást és évtizedekig tartó minőséget a **Rud. Sack** név garانتálja.

Díjtalan felvilágosítást nyújt: **Klusch János, Cluj**

Str. Masur k 21. Telefo: 512.
és Str. Regele Carol I. 106

A gazdaság mellékjövedelmének fokozása.

Irta: Dr. Páter Béla.

Évek óta figyelmeztetem a gazdaközön-séget, hogy karolja föl a gazdaság mellékjöve- delmét is, mert sok esetben az értéktelenek hitt növényeket is jó pénzért el lehet adni. Vannak élelmes birtokosok, akik szavaimat követték és a gazdasági melléktermékek érté- kesítése által tetemes nem várt jövedelemhez jutottak.

Ilyen értékesíthető melléktermék első sor- ban a *mák* üres, már kicsépeelt *tokja*. Az üres mákfej állandóan keresett cikk, mert azt a gyógyszerházak „*capitis papaveris*” néven megvételre keresik. A „Cooperativa Adonis” nevű szövetkezet szívesen megveszi a kicsépeelt mákfejeket. Eddig a legtöbb gazdaságban tüzre tették az üres mákfejeket, mert azokat értéktelen lomnak tartották. Ezentúl tessék ezeket is értékesíteni, annál is inkább, mert a mákfejek minden külön befektetés vagy költ- ség nélkül értékesíthetők.

Egy másik értékesíthető melléktermék a *kukorica selyem* (*Stigmatea Maidis*). Ezt is megveszik a drogisták. A kukorica selyem ér- tékesítése azonban már külön költséget okoz, mert azt össze kell gyűjteni és meg kell szá- ritani. Ez a költség azonban megtérül a ku- korica selyem árából.

Nagyon keresett cikk, minden évben, a *cseresznyeszár*. Mikor cseresznyét vagy meggy- gyet eszünk, a szárát egyszerűen eldobjuk, nem gondolva arra, hogy ez is értéket kép- visel, amit a megsemmisítéstől meg lehet men- teni. Az igaz, hogy sok cseresznyeszár meggy egy kilóra, de az összegyűjtése nem okoz kü- lönn költséget. A cseresznye- és meggyzár ke- resett orvosság, mellbaj elleni teának használ- ják és állandó a fogyasztása a patikában. Ha meggondoljuk, hogy kilójáért szívesen fizet- nek 20 lejt, esetleg többet is, talán mégis rá- szánjuk magunkat, hogy a szárat ne hany- juk el, hanem egy halomra gyűtjük össze.

Ezen igazi melléktermékeken kívül van egész sora a vad burjánoknak, amelyeket ér- demes összegyűjteni és megszáritani. Kopár hegyoldalainknak tavaszi disze a *tavaszi hérics* (*Adonis vernalis*). Szép nagy sárga virágai-

val április—májusban magára vonja az ember figyelmét. A hérics mérges növény, amelyhez legelésző állatok nem nyulnak, tehát értéktelen a gazdára nézve. A külföldi vegyi gyárak pe- dig orvosságot készítenek belőle, ezért vaggon- tételekben hozzadják tőlünk ezt a burjánt, ahol az tömegesen terem. Ezidén is nagyon keresik megvételre a szépen megszáritott virágos ta- vaszi héricset, azért érdemes vele foglalkozni. Gyűjtésének ideje április—májusban van, amíg a hérics virágzik.

Nedves rétjeinknek kellemetlen burjána, mert mérges növény, az *őszi kikirics*, amely ősszel virágzik és tavasszal érleli a magját. A kikiricsmag szintén keresett cikk a világ- piacon, azért érdemes azt összeszedetni és meg- száritani. Igen haszontalan bokornak ismer- jük a *kökényt*, pedig ebből is pénz lehet a gazda. Az áprilisban nyíló fehér virágai keresett gyógyszerzámba mennek. Megszáritva vér- tisztító teának használják és jól megfizetik. Egy pár év óta a kökény megszáritott gyü- mölcset is keresik megvételre. Ősszel tehát érdemes azt szedni. Hasonlóan keresett cikk a *vadrózsabokor* csipkebogyói, amelyeket ki- magolva *fonctus cynosbati* néven hoznak for- galomba.

Nagy az érdeklődés a világpiacon a *csalán levele* iránt is. A csipős csalán megszáritott levele nagy kiviteli cikket képez, amelyből sok vagonra való szállítanak minden évben külföldi gyárakba. Ne nézzük le tehát a csipős csalánt, hanem szedessük a levelét és szárit- suk meg. Az is pénzt ér. Hogy a *hárs- és bod- zafa* virága nagyon értékes drog, azt úgyis tudja a gazda, csak azt említem meg, hogy ezekből is van kivitelünk. Hasonlóan lehet a *galagonya* virágait és gyümölcsét is értékesi- teni, de ez nem olyan keresett cikk, mint a kökény virága.

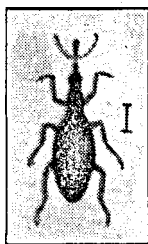
Ime, egész sora az értékesíthető gazdasági melléktermékeknek, amelyekkel szaporíthat- juk jövedelmünket. Az összes említett drogok kiviteli cikket képeznek, tehát akár vaggon- számra is értékesíthetők.

Mindezekre nézve bővebb felvilágosítás- sal szolgál a „Cooperativa Adonis” nevű szö- vtkezet a cluji gazdasági akadémián.

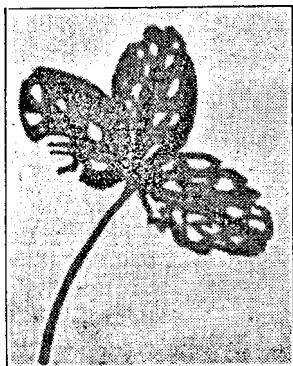
Az áptionbogarak elleni védekezés.

Irta: Dániel Elemér.

Alacsony lóhere-mag termésainknak legnagyobb részt a kárttevők elleni okszerű védekezés hiánya az oka. Rengeteg ellenséggel találja szemben magát a gazda, legnagyobb kárt azonban az áption bogarak okozzák. Habár sok tényező befolyásolja a magtermést, kétségtelen azonban, hogy a terméscsökkenő tényezők közt az áption bogaraknak főszerep jut. Okszerű védekezéssel azonban az áptionkár lényegesen csökkenthető.

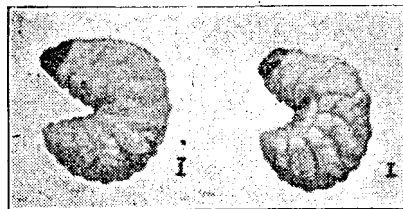
Apionbogár.

Apionrágta vörösherelevél.

Az áptionoknak 6 faja van, amelyek többé-kevésbé egyformák. Az áttelelt bogarak már kora tavasszal megjelennek here- és lucernatábláinkon és a sarjadó here- és lucernaleveleket eszik. Az áption rágta levelek likacsosak, kisebb-nagyobb kerek vagy hosszukás részek hiányzanak a levél szövetéből s ha sok a bogár szitaszerűleg kirágott levelet bőven találunk, amik aztán elsárgulnak. Levélrongálásuk is számottevő, de fő kártételük a magpusztításuk. Annyira elszaporodhatnak, hogy a magtermést teljesen megsemmisítik. Az áptionbogarak csak addig maradnak rágás után a leveleken míg meg nem jelennek a vörös here virágfejei. Még ki sem nyílnak a bimbók, már rajtuk mászkálnak a fürge áptionok egy-egy zöld virág fejen 3—4 s még több is. A bimbók közé bujnak s ott fejjel befelé rágják a virágrészeket, közben párosodnak is, miután a nőtények petezésre húzódnak a bimbók tövébe vagy kinyílt virágba. A petéből 4—5 nap múlva bujik elő a ráncos testű, lábatlan, esontszin fehér lárva, s a legközelebbi virág csészéjének alját kezdi ki, oldalt lyukat rág aztán a növekedő magháznak esik. Egy néhány magház kirágása után már kitelik, megnő a falánk, gyors fejlődésű lárva, odébb jut másik virágtövéhez és most már a fejlődő fiatal magha is rág. Egy lárva 8—10 magot tesz tönkre kifejlődéséig, s mivel egy-egy here fejben 2—3 lárva

is lehet, kártételük folytán a termés jelentékeny része elpusztulhat. Az áptionkárt a virágzó here táblán könnyen megállapíthatjuk. A piros virágok közt az idő előtt elfonnyadó, barna szirmu virágcsoportok az áptionkár jelzői. Az ilyen virágfejet átvágva ráakadunk az oduba meghuzódó áption lárvára vagy bábjára. Az áption lárva 18—20 nap alatt fejlődött ki teljesen, azután a here fejben bebábozódik 5—10 napig. A bábból előbujó bogár eleinte csontszinű, egy-két nap alatt megszinesedik s elhagyja pihenőhelyét, megkezdí pusztító munkáját. Folytatódik ugyanez a folyamat 2—3 nemzedéken át. A herető közepén levő lomb-

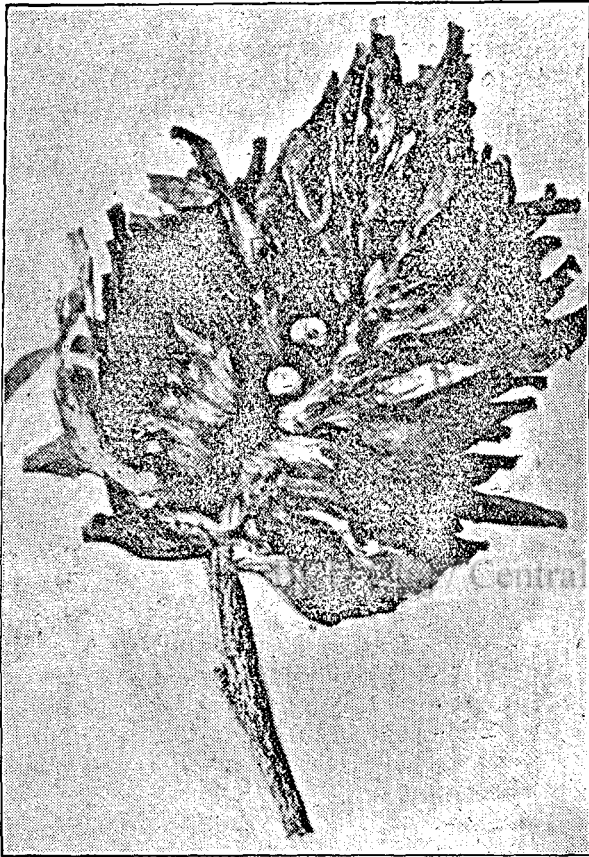
Apion-lárvák.

zaton lehető fel a legtöbb bogár, a tetejére csak a virágfejek megjelenése után igyekeznek fel.

Az áption lárva által okozott magkár megállapítása céljából leszakítunk 100 ép és 100 áptionrágta gumót. Az ép gubókban levő magvak átlagából megtudjuk, hogy az egyes gubók hány magot tartalmaztak volna, ha áptionrágás nem éri őket. A kár 90 százalékra is felmehet.

A magtermesztés sikere jóformán az ellenők való védekezésén fordul meg. A védekezés kiindulója a tavaszi bogárfogás, amit korán kezdünk meg (mikor egy huzásra 4—5 áption marad a bogárfogóban, akkor már kezdhető). A 10 cm. magas lóherére már ráme gyünk s 3—4 naponként megismételjük a bogárfogást. Mikor pedig már megnőtt a vöröshere, kb. 3 héttel az első kaszálás előtt, a tábla szélein, valamint 25öles távolságokban egy-egy öl széles sávot lekaszálunk. Az első kaszálás idejére ezeken a sávokon a here megnő és táplálékot nyújt a lekaszált és száradó heréről áthuzódó bogaraknak. Itt ezen kis területen könnyen irthatók aztán a bogarak. A sávokra huzódó bogarakat naponta hálózással gyűjtjük és egyszer megpermetezzük a sávot, amíg 10 cm-nél nem nagyobb a lóhere, félszázalékos arzola, darzin vagy 3 százalékos uránia zöld oldattal. (100 liter vízben 50 dkgr.)

Három héttel a második kaszálás ideje előtt a sávok mellett újabb sávokat kaszálunk, melyek a második kaszálásnál töltik be a csalogató vetés szerepét. Az eljárás ugyanaz, mint az első sávnál. Az első kaszálásnál meghagyott sávokat akkor vágjuk le, amikor a virágzatokban már megtalálhatók az á pion lárvaik vagy bábok. A második kaszáláskor aztán

Átvágott vöröshere-virágzat 2 á pionlárával.

az első sávok időközben megint kinőtt növényzetén permetezéssel és hálózással irtjuk a bogarakat, a virágzó második sáv pedig a petérakó bogarakat gyűjti magára, miket szintén hálózással gyéritünk. Virágzáskor a második sávot is levégjük és ekkor már a virágzatokban kifejlődő utónemzedékek is megsemmisülnek.

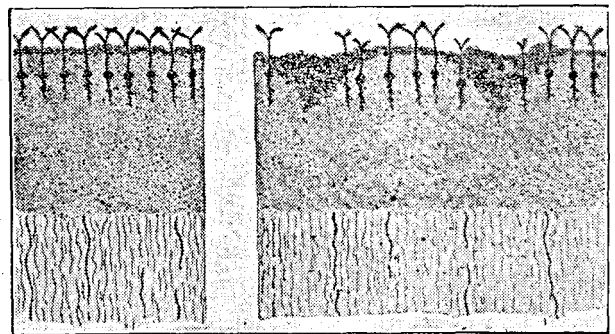
A rovarfogást be kell iktatni a heretáblán végzendő állandó munkák közé, mert csak a rendszeres, évenként többször ismétlődő rovarfogással gyérethetjük e kártevők számát, annyira, hogy ne kelljen kényszer kaszálást végezni. Ilyen rovarfogó készülékek közül legjobban dolgozik az Avaria bogárfogó, melyet naponta 4—5 k. holdat lehet megjárni. (Leírása, ára az EGE-nél beszerezhető.) Ha a bogárfogót kítavaszdástól kezdve rendszeresen jár-

ratjuk a lucernásban és a vöröshereben, a kártevő rovarok nagyrészt befoghatjuk. A rendszeres rovarirtás mellett a heremagtermesztés legnagyobb veszedelmének, az á pionkárnak elhárítása által a vöröshere mag termés biztossabbá válik, a magtermés sikertelensége nem az á pion kártételén fog mulni. A bogárfogásnak kiegészítője a csalogató sávoknak arzénes készítményekkel való permetezése. A permetezés a kaszálás után 5—6 nappal a leghatásosabb, hamarabb vagy később való permetezéssel kisebb hatás. Kat. holdanként kb. 250 lit. permetlé szükséges. Sarjadó lóherének arzénes szerrel való permetezése még a takarmánynak természetett növényénél sem jelent az állatokra veszedelmet, mert a mérgezett levelek alulmaradnak, elsárgulnak, leperegnek, de ha meg is eszi a marha, mérgezést nem okoz, mert olyan kis méreg kerül a levélre.

Nagyon ajánlatos volna, ha a gazdakörök szereznének be ilyen bogárfogók a kisgazdák részére, mert lóhere- és lucernatermelő gazdáknak nagy segítségére lehetnének vele.

A talajelsimítás jelentősége.

Lapunk egyik előző számában felhivtuk gazdatársaink figyelmét a talajelsimítás fontosságára. Az alábbi két ábra, azt mutatja be, hogy mi a különbség az elsimított földben növő mag és az elkésve elsimított földben növő mag között.

A korán elsimított föld egész egynemű, a mag benne jól és egyenletesen keles.

Az elkésve elsimított földben egyenletlen és hiányos a keles mert a barázdaköveket ilyenkor száraz por és göröngy tölti be, az oda hulló mag eső nélkül ki sem kel.

Május 20-án tartja a Hangya Szövetkezetek központja 17-ik rendes évi közgyűlését. A Hangya Szövetkezetek közgyűlését nagy érdeklődés előzi meg. A hatalmas gazdasági szervezlet a mai nehéz pénzügyi viszonyok mellett is gyönyörű munkát végzett és ez a körülmény biztatólag hat a további elgondolásokra.

A kukorica első kapálása.

Irta: Seyfried Ferenc.

A kukoricáról azt tartjuk, hogy gyomirtó növény, mivel kapáljuk. A mai művelési eljárással azonban alaposan rácsafolunk erre az állításra. Ősszel, amikor a kukoricát törjük, a sorok között derékig érő burjánban járunk. A földet pedig vastagon borítják a gyomnövények kipergett magvai. Megtalálhatjuk itt az acattól a moharig az összes burjánokat. Ez megmagyarázza azt a szomorú ténnyt is, hogy miért terem az egész világon Romániában a legkevesebb kukorica egy hold földön.

Pedig a kukorica az a növény, amely a legjobban meghálálja a reáfordított gondos kezelést, kétszer-háromszor, sok esetben négyszer nagyobb terméssel.

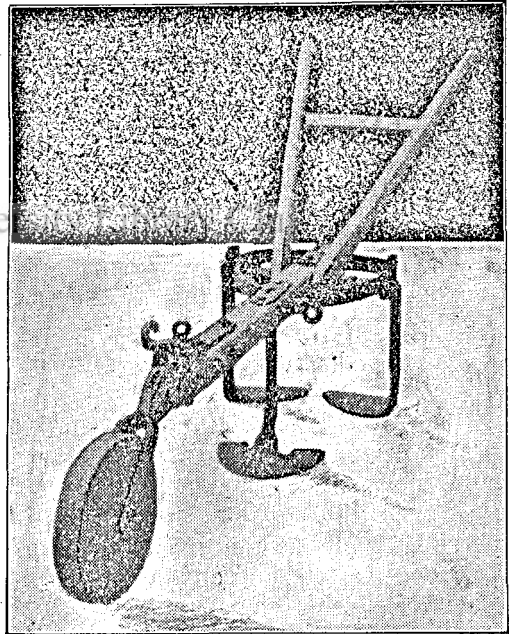
A jó kukoricatermés előfeltétele a *bőséges istállótrágyázás*, amelyet nem tavasszal — mint általában szokásos — hanem *ősszel szántunk alá*. A kukorica fejlődéséhez sok vízre van szükség. Ezt az őszi mélyszántással biztosítjuk. Tavasszal, az ősszel jó mélyen felszántott földbe könnyen beszívárog a hőlé és ott elraktározódik. Ezért a nyári szárazságot is jobban bírja az ősszel megszántott földön a kukorica.

A tavaszi művelés során, amint azt a „Gazda” előbbi számaiban ismertettük, a föld felületét elegyengetjük talajsimitóval, majd háromszor, esetleg négyszer is megboronáljuk, hogy irtsuk ki a gyomnövényeket. *Vetés előtt lehetőleg ne szántuk meg a földet!* A szántással csak kiszáritanánk azt és az alátakart gyomokat kiforgatnánk. A szántást csak erősen kiszáradt talajon nem nélkülözhetjük. Ez azonban csak hanyag gazdánál fordul elő, mert aki idejében többször boronál, amikor a gyomok alig 1—2 levélben vannak, annak a talaja nem zöldül ki. Vetés előtt mélyebben boronálunk, majd a mult számunkban ismertetett módon, négyzetbe vetjük el a kukoricát.

A kukoricatermesztésnél azonban *legtöbb hibát a kapálásnál csinálunk*. A kukoricát, kikelése után 7 nappal, járassuk meg könnyű boronával. Ez lehet akár Sack-féle láncos-borona, akár a „Gazda” mult számában ismertetett könnyű borona. Igaz, hogy a fiatal kukorica leveleit megszagatja egy kicsit, de ez pótol egy kapálást és utána erőteljesebben fejlődik a növény, mert irtja a sekélyen gyökerező burjánt és visszatartja a talajban lévő nedvességet.

A második és harmadik levélben levő kukoricánál elvégezzük az *első kapálást*. Ez a munka rendes kapával szaporátlan és fárasztó. Ugy négyzetben, mint a sorban vetett kukoricánál helyettesíthetjük lókapálással, vagy igás állat hiányában, kézi vonókapával végzett munkával. A négyzetben vetett kukoricának itt tűnik ki

nagy előnye. Ugyanis megkapáltatjuk a sorokat úgy keresztbe, mint hosszába. A lókapát ma 7—800 lejért elkészíti minden falusi kovács, még pedig olyan kivitelben, hogy az ne turja mélyen a földet és ne töltögessen. A több madárkörömléli lókapá, amit a gyárban készítenek, nem olyan jó, mint az egyszerű 3 darab háromszögű éllel készített, mert nem vágja ki a gyomot és a földet valósággal szétporlasztja, amiért az hamar újból összeáll. A háromszögű lapos élek a gyomot kivágják, a kapa járása biztos, amiért a növényekhez közelebb járhatunk vele. A lókapával naponta 3—4 holdat megjárhatunk és csupán a kukorica töve mellett kell kézikapával utána igazítsuk. A kapa élleit a kukoric sorok mellett sekély kapálásra állítjuk, míg a sorok között mélyebben eresztjük a földbe.

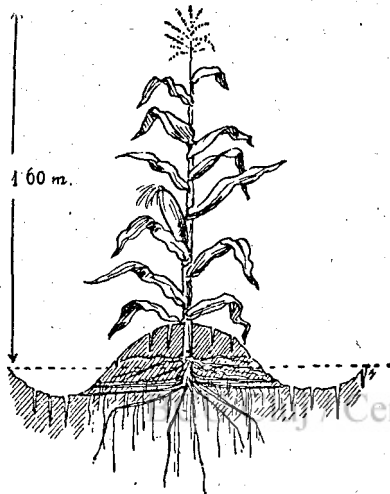

Házilag is könnyen elkészíthető a képen látható lókapá, amelyet gr. Teleki Béla gazdaságában több éve használnak. A gerendely 120 cm. hosszú és 8×8 cm. vastag. A kereket egy darab fából vágjuk ki és vékony ráfot huzunk reá. A középső ldtalp ócska eke kormánylemezből van. Míg a 2 kapa 2-es ráfvasból, alakja a felső vízszintes szár az oldalsó vasráma kengyeleibe eltolható és szélesebb, vagy keskenyebbre állítható. A kések kissé hátragörbülnek és nem érnek össze, hogy ne tömődjenek a kivágott gazzal. A keréktartó vas szintén állítható és ezzel, meg a ldtalp beállításával szabályozzuk a mélyebb, vagy sekélyebb járást. Az összes anyagköltség 360 lej és bármely falusi kovács és kerek előállíthatja, az itt közölt képek alapján.

A kiscgazdák négyzetes tengeri művelése.

Irta: **Koppány Rezső.**

A négyzetes tengeri művelés nagy haszna már régóta vitán felül áll. A legutóbbi években a Bánságban egyes nagybirtokosok gyönyörű eredményeket értek el vele. Olyan egyébként jó földeken, amelyek 6—8 év óta trágyát nem láttak, 36—38 q száraz szemtermések is előfordultak, de minden olyan termelésnél, ahol a hét-nyolcszoros kapálást megadták neki, 24 q szemtermésen felül volt az eredmény.

A felhuzott tengeri kapálás eredménye:
a csenevész gyökérszet.

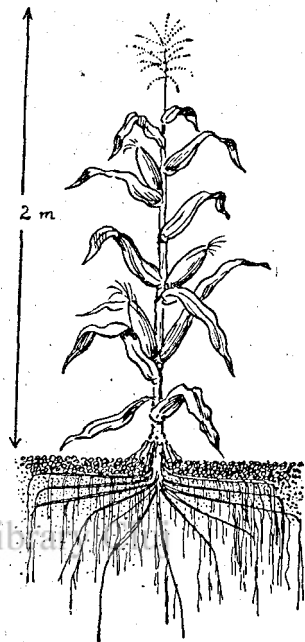
Ha a kitűnő bánsági talajok átlag terméseit nem is szabad általánosítani, de kétségtelen tény, hogy a régimódi termeléssel szemben 60—80% többtermést eredményezett.

Egy baj volt csak a négyzetes műveléssel, az, hogy a kis parcellákon a keresztben való munkálás lehetetlen volt és így főként a kisbirtokos osztály, akinek elsősorban érdeke lett volna erre a művelési módra áttérni, egyáltalán még csak nem is kísérletezett vele.

Koppány Rezső, a bánsági magyar gazdasági egyesület főtákaraja ajánl most kiscgazdáinknak egy módszert, amelynek alkalmazásával kiscgazdáink minden akadály nélkül át-

térhetnek a négyzetes művelésre és ezáltal anélkül, hogy költségük, munkájuk több lenne, termésüket majdnem a kétszeresére emelheti fel.

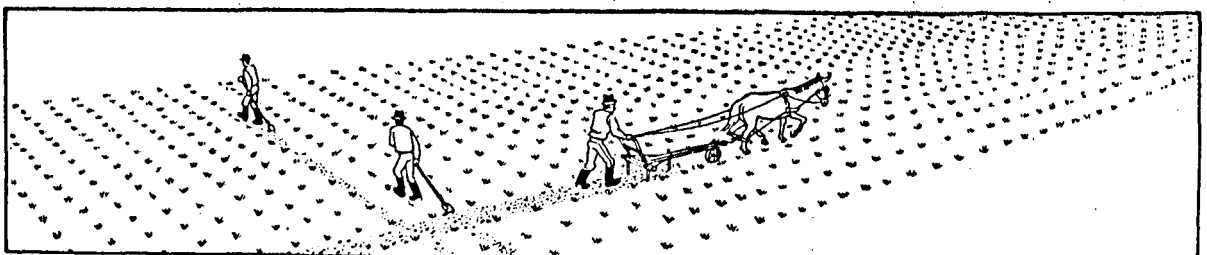
Körülbelül háromnegyed év óta, amióta

A rendszeren megkapált tengeri gyönyörűen kifejlődött gyökérszet.

az EGE a négyzetes tengeri művelési mód népszerűsítését céljával tüzte ki, törtem a fejemet azon, hogy hogyan lehetne ezt a kérdést megoldani a keskeny, 1/2—1—4 holdas parcellákon is, mert enélkül minden elméleti elgondolás megvalósíthatatlan és mert csak azon csodálkozom, hogy előbb meg nem oldottam a dolgot. Olyan végtelen egyszerű az, vagy talán éppen e miatt az egyszerűség miatt nem gondoltunk rá eddig.

A kis parcellákat lókapával keresztben kapálni lehetetlen, vagy legalább is olyan körülményes, hogy e miatt senki sem alkalmazhatja. Hosszirányban a többszöri lókapával való ka-

Tengeri lókapálás hosszirányban és keresztirányban Wolf-féle ötszkapával.

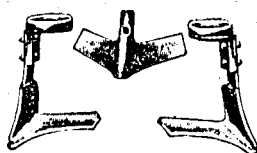
pálásnak semmi akadályja nincs, még a negyed holdas parcellákon sem, legfeljebb a sortávolt kell cca 10 cm. szélesebbre vetni, az eljárás tehát a következő: *Hosszírányban megkapálja a gazda a tengert lókapával, utána pedig megkapálja kereszt irányban a Wolf féle 5 késes vonó kapával, amellyel egy-egy munkás 1½ kat. holdat minden megerőltetés nélkül elvégezhet egy nap alatt.*

Ezt az eljárást azután minden akadály nélkül elvégezheti a gazda ahányszor csak az ideje engedi, de ha célt akar elérni, legalább is 6—8-szor, még akkor is, mikor már a tengeri érni kezd. A több munka a dupla termésben bőven megtérül, azonkívül a több munka megtérül a következő év buzatermésében magában is, úgy, hogy a tengeri többlettermés teljesen ingyenben marad.

Csak ajánlani tudom ezt az eljárást gazdatársaimnak, éppen úgy, mint a gazdáink nevelését céljukul kitűzött az EGF keretében, népünk nevelését, tanítását céljukul kitűzött vezetőknek; mert ha sikerül ezt a végtelen egyszerű eljárást meghonosítani, általánossá tenni gazdáink között, úgy azoknak a tengeri termésből származó jövedelmét a kétszeresére emelhetjük fel minden különösebb befektetés nélkül, mert egy 5 águ Wolf kapa beszerzése még a legszegényebb gazdáinknál sem képezhet akadályt.

Nagyon jól össze lehet kötni ezt a módszert a négyzetes tengeri művelésnek fészek trágyázásával is, amely esetben termésünket még tovább fokozhatjuk és tulajdonképpen ez volna a leghelyesebb, mert ily módon lenne a legjobban kihasználva a kiscgazda amugy is mindig kevés istállótrágyája, sőt ezzel kombinálva nézetem szerint ezen fészkes művelés mellett a mézsnitrogén, esetleg a többi műtrágya is haszonnal volna alkalmazható.

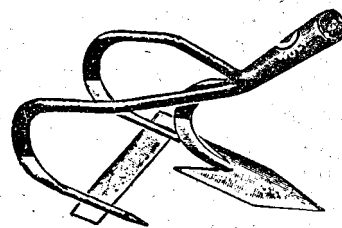
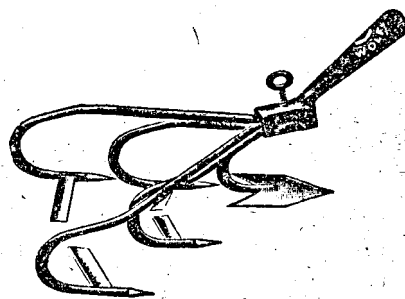
Fontos mezőgazdasági szerszámok.

Sok gazdánál van már gyári két szélső saraboló 25—30 cm-es lókapá, amit azonban nem tudnak használni, mert nem megfelelő az éle. Ilyen esetben tanácsos új vágócélekkel felszerelni a lókapát. Egy középső szárnyas, szívalakú, 45 cm-es kés ára 320 lej. Előnye, hogy a gyomot egészen a kukorica mellől is kivágja, a földet nem tőrja és jól porhanyit. Beszerezhető Klusch Jánosnál, Cluj, Str. Masaryk 21.

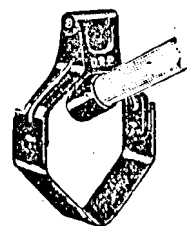
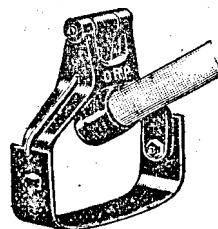
Akinek nincs kutyája, maga ugat este, — mondja a közmondás. A lókapával is így vagyunk. Akinek nincs lova, mást kell kitaláljon. A vonókapák jól helyettesítik a lókapát és felhasználhatók kukorica kapáláshoz is.

A Wolf-féle 60. számú kapakultivatort 25 cm. szélességben készítik, míg a Wolf-féle 88. számú új állítható késes kultivatort 30 cm. szélességre. Ára 170, illetve 340 Lei. Már egy napi kapálásnál megtérül, mert a rendes kapával 8 ember végez el egy holdat egy nap alatt, míg a vonókapával egy ember, nehezebb munkánál kettő.

Megmarad tehát 6—7 napszám, ami 30 Lei-vel 210 leit jelent. A vonókapának 2 méter hosszú, 3 cm. átmérőjű, gömbölyű nyelet teszünk. A kapálás vele igen egyszerű, nem görnyedünk meg, hanem a soron hátrafelé magunk után húzzuk. Egy kukoricason tehát kétszer, esetleg háromszor megyünk végig, a vonókapá szélessége szerint. A négyzelbe vetett kukoricát keresztbe is megjárjuk. A Wolf eszközök beszerezhetők a H a n g y a áruelosztónál.

A Sack-féle RAPID-kapa feje csuklósan készül. Az öntött vasfejre szerelhető a fűrészpenge vastagságu hajlékony acélpenge. Ennek a kapának is 2 méter hosszú, 3 cm. vastag nyelet teszünk. Munka közben a kapát előretoljuk, majd hátrahúzzuk. A penge a burjánt kivágja, a föld az üres ráján keresztülülesik. A egyenes él 2,53 cm. mélyen jár. A háromszögű 7 cm. mélyen.

A RAPID-kapával 2 ember kapál meg egy kat. holdat egy nap alatt. Ára 140 lej. Beszerezhető a Klusch cégnek, Cluj, Str. Masaryk 71.

Az elvetelés és különféle alakjai.

Irta: Szeghő Dénes

A) Szórványos, nem baktériumos eredetű elvetelés.

II. rész.

Ilyen bántalomról akkor beszélünk, ha azt nem fertőzés, hanem külső körülmények idézték elő és csak egyes állatokon kerül észlelés alá. Nem számíthatjuk ide azt az esetet, amikor több állaton jelentkezik ugyan az elvetelés, de valamennyi állat ugyanannak a kedvezőtlen behatásnak volt kitéve.

A szórványos elvetelés minden háziállatfajtánál, bármikor és a vemhesség bármely szakában bekövetkezik, de mégis leggyakrabban kancánál, már kevésbbé tehénél, kocánál, juhnál, kecskénél és legritkábban húsevőknél. A sorrend ilyen megállapításához a méhlepény szerkezetén kívül a tartás, hasznosítás és az állatok vérmérséklete is hozzájárul, amit éppen „ideges” kancánál nem szabad szemelől tévesztetni és számolni kell vele nagy tejhozamú teheneknél is.

Az elvetelés okát kereshetjük 1. a vemhes állat ivarkészülékében, 2. a szervezet valamely hibájában és 3. oly külső hatásban, mely akár a kultakarón, akár a természetes testnyílásokon keresztül hatott, akár az állatnak észszerűtlen használata miatt jött létre.

1. Elvetél az olyan anyaállat, melynek méhe a fejlődésben visszamaradt s így a vemhesség ideje alatt nem növekedhetik a szükséges mértékben, továbbá ha a méh nyálkahártyája egy megelőző vemhesség után súlyosan megbetegedett és oly módon változott el, mely a magzat fejlettségének egy bizonyos fokán már nem képezhet annak további táplálkozására alkalmas felületet, minek következtében a magzat elhal és az anya azt kiveti, elvetéli. Hátráltathatja a magzat kifejlődését és elvetelésre ad okot, ha a méhben hegek, daganatok, idősült gyulladási folyamatok vannak, vagy a méh a hasüri szervekkel, a hashártya fali lemezével összenőtt. Méhesavarodás, méhlepényvérzés vagy leválás, a köldökzsinór csavarodása a magzat elhalására, illetve fulladására vezethet, amit azután elvetelés követ. Ugyancsak a magzat elhalását és következményes elvetését okozhatja a petefészkek élettani zavarai, vagy erőművi ingerrei, sérülései is.

2. A szervezet élettani egyensúlya a

magzat rendes kiviselésének szempontjából elsősorban fontos. A lesóványodás éppoly káros lehet, mint az elhízás, az anyaállat súlyos betegségei, mint pl. influenza, ragadós száj- és körömfájás éppúgy elvetelést okozhatnak, mint a kólikás megbetegedések, felfuvódás, különösen utóbbiak, amelyeknél a hasprést maga az állat fokozottabb mértékben veszi igénybe, de mi magunk is a gyógykezelés rendjén erőteljes dörzsöléseket alkalmazunk. A tüdők, szív, vesék és máj szervi betegségei, a vérkeringés zavarai is elvetelést okozhatnak és az ideges állatoknál akár a túlgyors mozgás, akár ijedtség következtében reflex úton kiváltott méhösszehúzóadás is elvetelést okozhat.

3. Leggyakrabban és legnagyobb számban külső behatások idézik elő az elvetelést. Ide számíthatók az erőművi inzultusok, melyek között nem utolsó helyen áll a bőr alatt felületesen fekvő, mindazonáltal a hasüregben levő méhnek vemhességre való „kitapogatása”. Ajtófélfához, rúdhoz való lökések, ütődések hasonlóképpen kiválthatják az elvetelést.

Magát az elvetelés tényét vagy a méhlepény (méhgombok) elválása a magzatbu-roktól, vagy a méh testének görcsös összehúzódása idézi elő. Előidézhetheti a méhösszehúzódást hidegvizes leöntés, lefecskendezés, ha az izzadt bőrfelület hideg légáramlat hatása alá kerül, nagy tömegű hidegvíz ivása, vagy fagyott eleség elfogyasztása, romlott, penészes, rozsdás, üszkös takarmány etetése, különösen veszélyes a friss anyarozs, de hasajtó hatású gyógyszer (arecolin, pilocarpin, eserin) sem közömbösek. Elvetelést okozhat érzékeny bőrű állatoknál kőrishogár porát tartalmazó kenőcsökkel való bedörzsölés, veszélyes lehet a kinin, karbolsav adagolása és végül elvetelésre adhat okot a hüvely öblögetése fertőző hüvelyhurut esetében és a hibás vemhességre való vizsgálat is.

A vemhes állatok használatának lépést kell tartania a vemhesség fokával, mert hosszantartó üggetés éppúgy bajt okozhat, mint nehéz igavonás (aratógép, fa, kő vontatása), sőt a hosszú időt igénybe vevő vasuti, vagy lábon szállítás is káros lehet azáltal, hogy a túlnagy fáradtság következtében sok szén-sav halmozódik fel az anyaállat vérében és ez zavarja a magzat légeseréjét.

Azt még nem lehet biztosan megállapítani, hogy az apaállat, ha nem bacillus-hordozó, okozhat-e elvetélést.

A szórványos elvetelés tünetei, a vemhesség foka szerint különböznek és aszerint, hogy a magzat 3 nappal az előidéző ok után vetették-e el, vagy csak később. A tenyésztők között uralkodó azon hiedelem, hogy az állat 9 nappal a magzat elhalása után azt elveti, annyiban jogosult, amennyiben a méhlepényen keresztül történő anyagcserének megszűnése után 9 napra — kancánál — az ivarzás jelentkezik; ez pedig tényleg maga után vonja az elhalt magzat kivetését.

Nagy állatoknál, 3 hónapnál fiatalabb vehem rendszerint észrevétlenül és burkai-val együtt lökődik el, mert ebben az időben a vehem burkai és a méh fala (méhlepény, méhgombok) között az összefüggés nagyon laza. Kis állatoknál ugyanez a lefolyás a vemhesség félidejéig.

Minél közelebb van a rendes ellés időpontja, annál hasonlóbba válik az elvetelés az ellés folyamatához és így észlelhetjük a medenceszalagok meglazulását (a faroktő besüppedését), a tőgy, péraajkak és a nüvely duzzadását, a méhszáj megnyílását, toló-fájdalmak fellépését, miközben a tőgyből fecsetjéhez hasonló anyag vonható ki.

Elvetelésnél a magzat helyeződése a méhen belüli állapotnak felel meg és nem egyszer a magzatot be kell igazítani a szülőútba, de a szülőútak művi tágítására is szükség lehet. A magzatburkok — kérődzőknél — rendszerint visszamaradnak, ámde kis állatoknál 2—3 nap alatt teljesen ellökődnek, míg tehénből orvosi segítséggel kell a be nem érett méhgombokról leválasztani. A visszamaradó magzatburkok súlyos és életveszélyes méhgyulladás okozhatnak, amit szakszerűen kell gyógyítani, különben bonyodal-maknak, esetleg újabb elvetelésnek válhatik okozójává.

Az elvetelésnek, különösen kancánál, izület- és inüvelygyulladás is lehet a következménye.

A már megkezdődött elvetélést megállítani nem lehet. Megelőzését meg lehet kísérelni, ha a betegnek nyugalmat biztosítunk, hátulsó felével magasra állítjuk, a kereszt-tájjra felmelegedő nedves borogatást teszünk, a végtagokat pedig enyhén csípős kenőccsel bedörzsöljük.

Elvetelésnél mindig kell arra is gondolni, hogy az fertőző eredetű is lehet és azért a vizsgálatot ebbe az irányba is ki kell terjeszteni. Megelőzésül ajánlható a naponkénti rendszeres, de nem megerőltető mozgás és távoltartása mindannak az oknak, amely a tartás, etetés vagy ápolás révén a vemhes állat ellenállóképességét csökkentené.

Állattenyésztők! Sertéshízlalók!

25

**Olcsó!
Kiadós!**

DE-VIT

**D-vitamin
tápszer-takarmánypótló
készítmény**

MEGGYÓGYIT:

étvágytalan disznókat,
lesántult hízókat,
koszos malacokat,
terméketlen teheneket,
baromfiak gyengeségét,
tyukok lágyeltozását,
kecskék nyalakodását,
juhok gyapjurágását,
csirkék tolltépését

és minden csontbetegséget megszüntet,
vagy fellépését megakadályozza.

Dijtalan szaktanács és
utasítás az Ardeal-i propagandairodánál.

Gyártja:

Moskovits Ipartelep Rt. Oradea

A legelők ápolása.

Irta: Debítky Béla.

Itt van Szentgyörgy napja, amikor sok vidéken kihajtják az állatokat a legelőre. Sajnos, azonban sok helyen, terített asztal helyett; sovány étel várja őket, s ennek nemcsak a hideg, száraz, szeles időjárás az oka, hanem a legelők gondozatlansága is. Legelőink és különösen közlegelőink olyan gondozatlanok, mintha semmi gazdasági jelentőségük sem volna, pedig felbecsülhetetlen az értékük. Egy jó legelőn jól tejel a tejelő jószág, meghizik és fejlődik az ígás-, vagy növendékállat, de a soványon teljesen tönkremegy. A legelőn való szabad mozgás, a táplálkozástól eltekintve is fontos, különösen fiatal állatoknál.

De térjünk át a legelők ápolására:

1. *Legelők boronálása*, fogasolása döntő fontossággal bír. Jól fogasolt legelő könnyebben beveszi a csapadékot, nehezebben bocsátja ki a tartálék nedvességét. Cluj-megyében sok községében a Gazdasági Kamara kitérő *láncboronákat* osztott ki a legelők fogasolására.

2. *Gyomirtás*. A gyomok közül a „tövis”, „tüske” név alatt ismeretes aczat (*Cirsium arvense*), a szártövis (*Onopordon acanthium*) a legveszedelmesebbek, mért tollbokrétás, érett termésüket a szél mindenfelé elviszi. A szerbtövis (*Xanthium spinosum*), a koldustetű (*Nasia racemosa*) pedig azért veszedelmesek, mert termésük odaragad az állatok szőréhez, gyapjújához s onnan elpotyognak mindenfelé. Mind ezeket, valamint más gyomokat is, kikapálással, kivágással és éres előtti többszöri kaszálással lehet kiirtani. A pásztorok jutalomban részesítendők ezen külön munkáért.

3. *Bokorirtás*. A legelőkön levő bokrokat irtócsákánnyal irtjuk ki, legfeljebb nagyon oldalas helyeken türjük meg, hogy a talajt védjék, mosás és földcsuszamlás ellen. Ilyen bokrok a galagonya, kökény, boróka stb. Irtásoknak a legjobb ideje július hónap vége, mikor is a sarjadzó képességük már meggyengült. A kiirtott bokrok helyét hintsük be fűmaggal.

4. A vakondtúrásokat és hantokat semmisítsük meg.

5. *A legelők trágyázása*. Bár a legelőket ritkán szokás trágyázni, azért jó lesz: a) a delelő helyeket változtatni, különösképpen a juhokkal való kosarazásnál.

b) A megszáradt trágyát, trágyalepényeket ősszel szét kell szórni.

c) Ha a delelők, tekintettel egyes árnyékos, vagy szélvédett helyekre, állandóak, akkor az ott összegyűlt trágyát időnként seperjük, gyűjtsük össze és hordjuk a legelő soványabb helyére.

d) Makacs, mohás legelőkön, hol a fogasolás nem használ, biztos hatást érhetünk el mézsnitrogénnel.

6. *A legelők fásítása*. Ma már nagyon sok legelőn látunk befásított részeket körülárkolva, melyeknek hivatása, hogy a fák, felnövésük után delelőkként szolgáljanak. Nagyon jó volna, ha minden legelőt, vagy legelőrészt, amelyik arra a célra alkalmas, beültetnének magastörzsű gyümölcsfákkal. Sok szép dió- és cseresznyeültetvényt láttam legelőkön, melyek már hasznót is hajtának.

7. *Szakaszos legeltetés*. A legelőket ne legeltessük egyszerre, hanem osszuk fel szakaszokra, hogy mindig friss fűvet kapjon a jószág és jóval több állatot legeltethessünk, mint az ugynevezett vadlegeltetésnél, mikor össze-vissza kalandozza a jószág az egész területet.

8. *Ivóvíz*. Folyóvizek, hegyipatakok, földből kibuggyanó csorgók, artézi kutak a legjobb itatók. Ahol nincs ilyen, gondoskodjunk megfelelő számú bővízü kutról.

9. Hiába jó a legelő, ha nem jó a pásztor. Manapság már ritkák az igazi pásztorok, akik nemzedékről-nemzedékre folytatták a csikós, gulyás, kanász-juhász foglalkozást. Ma már egyszerű kenyérkereset a pásztorok és nagyon sokszor nem kezelik lelkiismeretesen azt az óriási értéket, amelyet az egész legeltetési időre rájuk bízunk. Pedig nagy a különbség legeltetés és legeltetés, pásztor és pásztor között. A jó pásztor szakaszosan legeltet, idejében és bőségesen itat, be- és kihajtást, illetve fektetést és indítást idejében végzi, gyomokat irtja, fásításokat védi, a párosodásokat és esetleges betegségeket bejelenti, sózásról gondoskodik, stb. stb. A pásztoroknak adjunk megfelelő fizetést, hogy jó, lelkiismeretes embereket kapjunk.

10. *Legelőinket ne zsufoljuk tul*, gondoskodjunk arról, hogy a teheneknek, bivalyoknak, közel legyen a legelője, mert ezek minden este hazajárnak. Hallomásból tudom, hogy pl. Méra község Gálnás nevű legelője 7 km.-re van a falutól, s mivel a bivalyokat nem hajthatják haza a nagy távolság miatt, a gazdák járnak ki fejni, naponta kétszer, s így 28 km.-nyi utat tesznek meg.

Időszaki legelőkről, milyenek a tarló, ugar, szénafüvek, valamint a mesterséges legelőkről és legelőváltó gazdaságokról más alkalommal írok.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIKÓZLET:

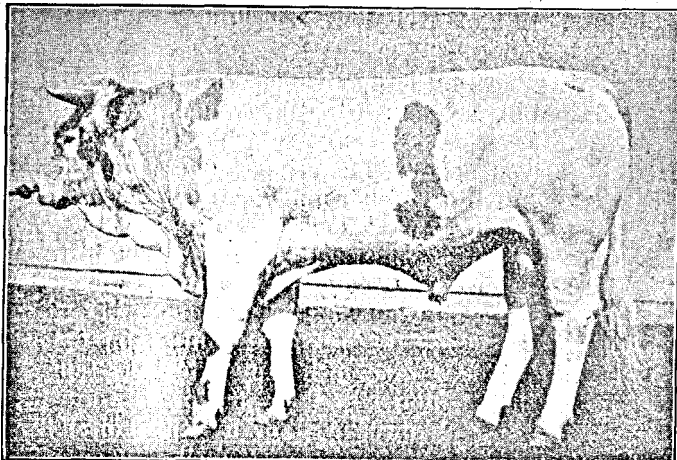
Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Állattenyésztésünk fejlesztésének irányelvei

Irta: **Teleki Ádám.**

Tőlünk nyugatra fekvő európai országok mindenikében nagy erőfeszítéseket tesznek, az állatállomány színvonalának javítására és fejlesztésére. Amint a különböző országok tenyész-

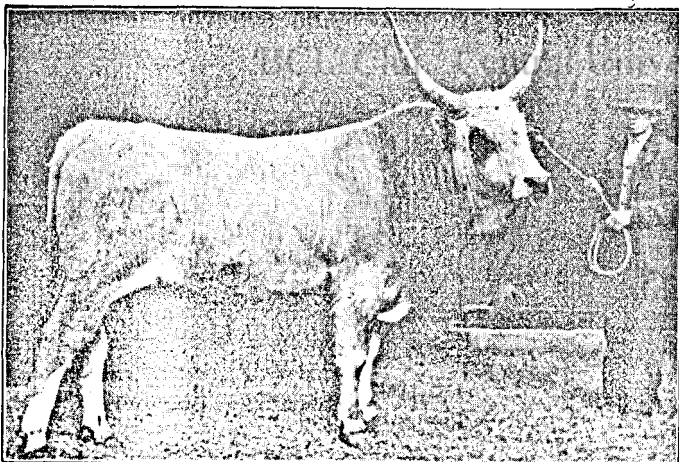
tési eredményeiből, szaktudósításaiból, kiállításai-
saiból stb. láthatjuk, hatalmas fejlődést is mutat az állattenyésztés. Románia sem maradhat el ezen versenyben. Értékesítés szempontjából döntő jelentősége van ezen kérdésnek, amely úgy szociális, mint közgazdasági szempontból fontos gazda- és államérdek.

Az állattenyésztés helyes irányítását mindenütt az állammal karöltve, az érdekelt tenyésztársadalmi szervek és egyének végzik.

Az állattenyésztés célkitűzése a jó minőségnek minél olcsóbban való előállítása és minél kedvezőbb értékesítése lehet.

Itt is kapcsolódik az állam és az érdekelt tenyésztársadalmi szervek munkája és együttműködése. A termelés sok lehetőséget nyújt a tenyésztő és hizláló gazda szaktudása számára. Viszont az értékesítés helyes szabályozása, s az egyének fentjelzett munkájának támogatása az állam feladata. Együttes feladat a tenyésztés helyes irányelveit és céljait megjelölni és népszerűsíteni, a mellettük való következetes kiltartást biztosítani.

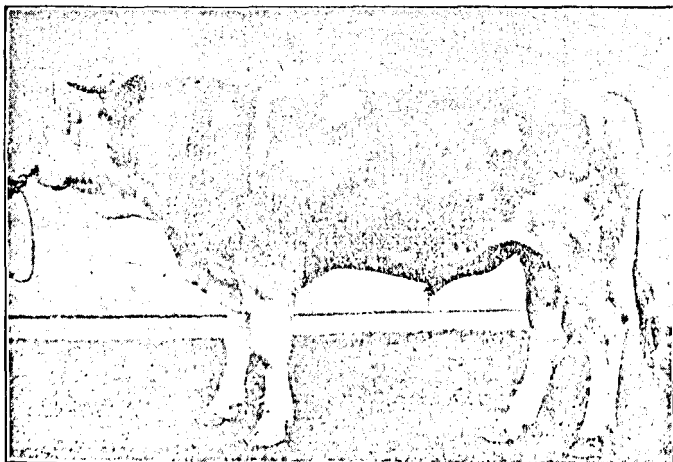

Az EGE. feladatának tekinti, hogy részt vegyen ezen munkában és úgy a gazdatársadalmnak, mint az államnak ezen igen fontos kérdésében szolgálatára lehessen.

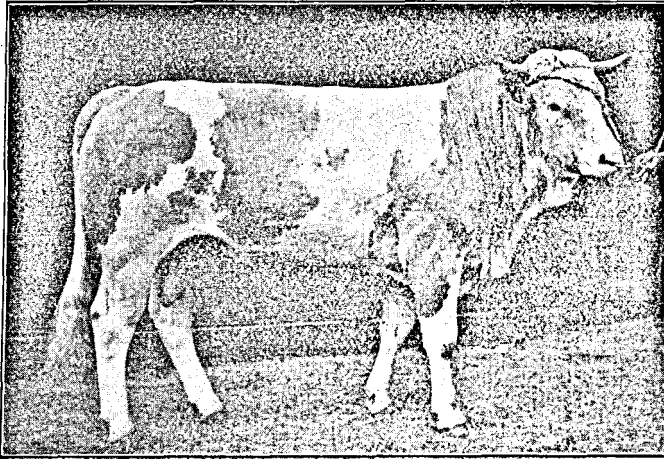
A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése terén az első lépés, a haladás előfeltétele az elegendő és jó minőségű apaállat beszerzése és céltudatos párosítás. Sajnos, még nem ment át kellőképpen a köztudatba a jó bikák beszerzésének a szüksége. Sok faluban még azt tartják fontosnak, hogy a bika olcsó legyen és legfeljebb a színezésére vonatkozólag tesznek kifogásokat.

A jó és megfelelő bika beszerzése mellett igen fontos feladat a megfelelő tehén törzsanyag kiválasztása.

Az igazi tenyésztési munka azonban csak ezután kezdődik, fiatal növendékállat megfelelő nevelésével, annak helyes, okszerű takarmányozásával. Ezt követi a minőség és termelés javításának magas iskolája, az igazi céltudatos tenyésztési munka: a törzskönyvelés.

A szarvasmarhatenyésztési haladás nemesek állattenyésztési, de növénytermesztési feladat is. Az állattenyésztés alapja az elegendő és jó minőségű olcsó takarmány, az okszerű takarmányfelhasználás. A takarmánytermesztés súlypontja a lucernára he-

lyezendő, amelyet a takarmányrépa őszi keveréke csalamádé, s az okszerűen felhasznál kukoricaszár egészítenek ki. Ezen takarmányokat fehérjedus abrakfélék kell kiegészítsék, mint a borsófélé, napraforgó pogácsa, stb. Ha a takarmányozás terén gazdatársadalmunk megtenné azt az egy lépést, amely a polyvától, kukoricaszártól, a lucerna-szénáig, répapácig vezet — úgy szarvasmarhatenyésztésünk ugrásszerűen fejlődnek.

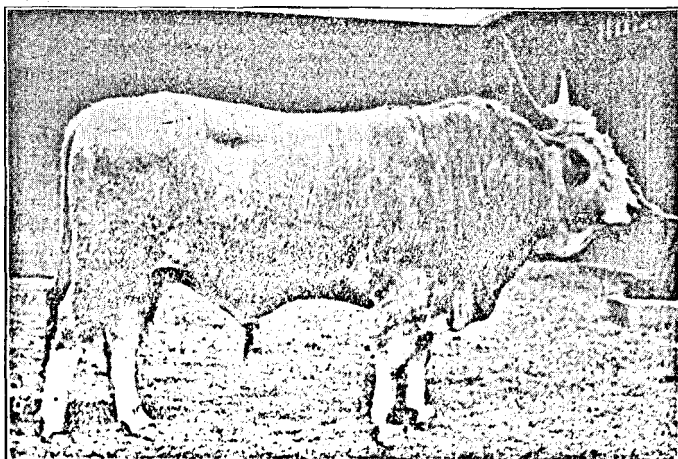
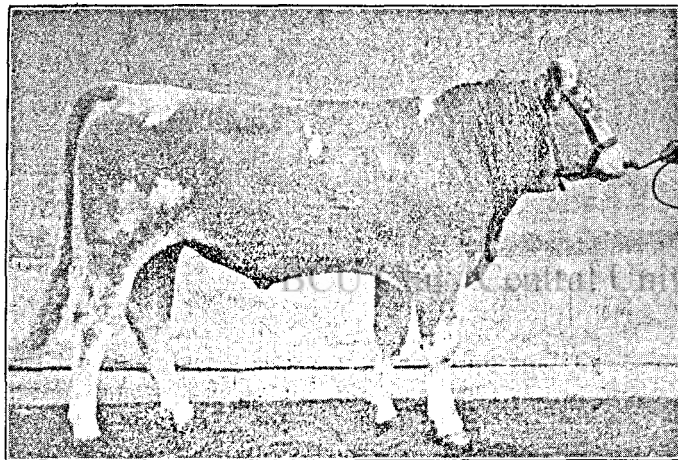
Ugy Transylvánia, mint a Bánát és Bihar vidékein a sok gyenge, korcs külterjesen nevelt szarvasmarha között találunk igen sok szép egyedet, úgy a pirosarka, valamint a fehér magyar fajta szarvasmarha között. A haladás lehetősége megvan. Olyan alapanyagunk van, amely biztosítja az eredmények elérését. Az EGE. feladatául tűzte, hogy gazdatársadalmunknak segítségére legyen és irányt mutasson e téren, hogy szarvasmarhatenyésztésünk fejlődése biztos uton haladhasson előre. Ez a cél vezette akkor is amikor a képünkön látható 6 import-bika beszerzésénél a gazdakörök segítségére volt.

Lótenyésztésünk színvonala az utóbbi években nagyot csökkent. Új feladatok előtt állunk e téren, épp ezért kívánatos volna a lótenyésztő gazdák összefogása és az új irányelvek megállapítása.

A *juhtenyésztés* irányítása még kezdetleges stádiumban van. E téren is fontos feladatok előtt állunk, különös figyelmet kell szentelni a székely megyék juhállományának feljavitására.

Sertésenyésztésünk továbbfejlesztése fontos gazdasági érdek. Szociális szempontból talán a legfontosabb, mert kis emberek milliói éreznék meg a sertésállomány minőségének javulását.

Állattenyésztésünk fejlődését az egyéni teljesítő és *termelőképeség gazdaságos fokozása* biztosíthatja. Az egyéni belső tulajdonságok és termelőképeségek megállapítása szükséges ehhez, ami nehéz feladat gyenge anyagi lehetőségeink miatt. Hisszük azonban, hogy gazdatársaink segítségével megkezdhetjük ezen komoly munkát. A változatlanba való beletörődés halált, míg a cselekvés a legkisebb eredmény is — haladást, fejlődést, életet jelent.

A Gazdasági Egylet közreműködésével, a budapesti mezőgazdasági kiállításon és tenyészállatvásáron kedvezményes fuvardij és vámmal beszerzett gazdaköri tenyész bikák képei.

GYÜMÖLCS TERMESZTÉS KERTESZET

A fagyosszentek.

Írta: **Korponay Kornél.**

Az utolsó 40 évben 1912-ben, 1909, vagy 1910-ben és 1919-ben volt a mostanihoz hasonló korai kitavaszkodás. A két első évben a gyümölcsstermés teljesen lefagyott, 1919-ben pedig április 26-án és május 4-én reggel esett 2—3 óra alatt akkora vizes hó, hogy nemcsak a virágzást tette tönkre, de súlyával sok gyümölcsfát összetört.

Nálunk április 1-én a kajszinbarack teljesen ki volt virágozva, a fűzfák, nyírfák félig kizöldülve, a békák már hetek óta rákezdték tavaszi hangversenyükre. Április 2-án megjelent három fecske, de csak egy délutánra. Többet nem láttam őket. A nép száján forgó, s évszázados tapasztalatokon alapuló időjárás szabályok szerint amennyi idővel április 8 előtt szólal meg a béka, annyit hallgat április 8 után. E tavaszon körülbelül 3 héttel szólalt meg a béka terminus előtt, s ha a szabály beválik, úgy május legelejéig kellene hallgatnia. Este a víznek legalább 8° C. melegnek kell lennie, hogy a békáknak kedvük legyen hangversenyezni.

Ma április 12. A kajszinbarack levirágzott, kötött, az őszibarack, cseresznye, meggy, szilva teljes virágzásban van. A körtének 2—3 meleg nap kell a teljes kivirágzásig, a korábban virágzó almafajok e hó 24—30 között kinyílnak.

A természet legalább két héttel előbbre van a rendesnél, s ez felébreszti bennünk a fagyos szentektől való félelmet.

Tulajdonképpen a korai kitavaszkodás nem fokozza a lefagyás veszélyét, mert a legkésőbbi kitavaszkodás estén is a fagyosszentek idejére egy-két későn nyíló almafajt (Sóvári, Királyi kurtafák, Graham Ravul Iubilie) kivéve, az összes többi gyümölcsfa már ki van virágozva, de a természet rendje magával hozza, hogy az abnormis korai kitavaszkodás később abnormis lehülést vált ki. Nem bizonyos tehát, hogy május elején fagy lesz, de jó ezen veszély lehetőségével foglalkozni.

A tavaszi fagyokra nézve nem mindig ugyanazon szabályok állanak. Néha, s ez a legritkább eset, a dombok tetején, a legmagasabb helyeken van a fagy, míg a mélyebb helyek fagymentesek maradnak. Ezt nevezik hideg fagnak, amelyet a távoli légáramlatok hoznak. A rendes tavaszi fagy, mely a talaj

lehülése folytán jő létre és sugárzó fagnak nevezik, rendszeren a mélyebb helyeken erősebb s oly gyümölcsösökben, melyekben a légkeringés falak vagy fasasok, erdő stb. által van megakadályozva. Fagyveszélyes estén, ha az égbolt később beborul, a fagyveszély reggelre megszűnik, mert a felhőzet a meleg felszállását megakadályozza. Szeles időben a fagyveszély sokkal kisebb, mint szélcsendes időben. Ezért most Californiában, Santa Paula mellett kísérleteket tesznek azzal, hogy tornyokra repülőgép motorokat s propellereket szerelnek fel, s ezzel törekszenek a levegőt mozgásba hozni, s a fagyveszélyt megszüntetni. Állítólag ezen művelettel $\frac{1}{2}$ —7 fokkal tudják a hőmérsékletet emelni.

Legeminensebb a fagyveszély, ha délutánig, vagy estig esik az idő s éjjel vagy reggel kiderül. Ilyenkor erős szél esetén kisebb a fagyveszély, mint szélcsendes időben.

A fagyveszély ellen füstöléssel szoktak védekezni. A füstölés nem a tüzek melege útján segít, hanem azzal, hogy a minél nagyobb füst előidézésével mesterséges felhőket állítunk elő, s ez átveszi a természetes felhők lehülést megakadályozó szerepét. Igaz, hogy nagyobb volna, ha tüzek rakásával az egész terület hőmérsékletét tudnók emelni, de hogy eredményt érzünk el, minden 10 méterre kellene egy tüzet rakni, amely költséget a mai gyümölcsárak el nem bírják, nem is szólva arról, hogy ennek keresztülvitele nagyobb telepen teljes lehetetlenség.

Marad tehát mint egyetlen védekezési eszköz az, hogy minél olcsóbban minél nagyobb füstöt tudjunk előállítani.

Legcélszerűbb a fagyveszély közeledtekor jó eleve a gyümölcsösben minden 40—50 méter nyire szalmás trágyakupacokat rakatni. Ha a fagyveszély elmúlik, e kupacokat minden nagyobb kár nélkül szét lehet szórni. Helytelen ezen kupacokat csak a gyümölcsös egyik felére rakatni, mert kedvezőtlen légáramlás esetén ez az egész füstöt eltereli a gyümölcsösről. Ha éjjel után a fagyveszély közeledtet látjuk, ezen kupacok egy részét nyersolajjal, kátránnyal, esetleg használt motorolajjal leöntjük, meggyújtjuk, s ha a kupac jól tüzet fogott, új szalmás trágyaréteggel befedjük. Ily módon né-

hánszori utánrakással olcsón lehet nagy füstöt előállítani, mert mi a mai alacsony gyümölcsárak mellett költségesebb védekezési módokba bele nem mehetünk, s így eleve nem gondolhatunk az Amerikában használatos háromlábú s kátránnyal vagy szénnel fűthető füstölő kályhák alkalmazására.

Ha a száraz hőmérő	1° hőmérséklete mellett a nedves	0,6°-nál kevesebbet mutat, fagy lesz
"	2	1,3
"	3	1,9
"	4	2,5
"	5	3,1
"	6	3,7
"	7	4,3
"	8	4,9
"	9	5,4
"	10	6,0
"	11	6,6
"	12	7,1
"	13	7,6
"	14	8,2
"	15	8,7
"	16	9,2
"	17	9,7
"	18	10,2
"	19	10,7
"	20	11,2

Hogy azonban a trágyakupacok kifuvarzásán kívül minden más költséget megkíméljünk, szükséges, hogy a fagyveszély közeledését előre meg tudjuk pontosan állapítani, bár tapasztalatom szerint erős fagykár volt — 1½° esetén, míg száraz, szeles időben — 3° esetén sem volt kár a termésben. Ezen előzetes fagyveszély megállapíthatása végett idézem a Növényvédelem 1934. évi április 15-én dr. Sántha László cikkének ide vonatkozó részét:

„A füstölés vagy levegőmelegítés drágasága mellett igen fontos, hogy a fagyveszélyt előre meg tudjuk állapítani. E célra legalkalmasabb az u. n. Lang-féle fagygörbe, amely a harmatpont megfigyelésén alapszik. A között ábra felhasználására két pontos, teljesen meg egyező hőmérő szükséges. Az egyik hőmérő higanygolyóját tüllel esavarjuk be és a burkolat alsó végét vízbe merítjük. A tüll felszívó képessége következtében a higanygolyó állandóan nedves marad. Ez a hőmérő az állandó párolgás miatt mindig kisebb hőmérsékletet mutat, mint a mellette álló u. n. száraz hőmérő,

amely a levegő közönséges hőmérsékét mutatja. A két hőmérő állásának különbségéből a levegő relatio páratartalmát és a harmatpontot ki lehet számítani, tehát azt a hőmérsékletet, melynek elérésekor a levegőben levő vízgőz (nedvesség) harmat, köd vagy eső alakjában kiválik. Hogy azonban ez a páralecsapódás a kisugárzás által előidézett fagyveszéllyel szemben hatásos legyen, a harmat és ködképződésnek 0 fok körüli hőmérséken kell bekövetkeznie, tehát a harmatpontnak 0 fok felett kell lennie, ellenkező esetben száraz levegővel éjjeli fagy várható.“

„A fagyveszély lehetőségének megállapítása a következő módon történhet. Először is leolvassuk a száraz hőmérő állását és megállapítjuk a száraz és nedves hőmérő közötti különbséget. A közölt rajzon a vízszintes tengelyen kikeressük a száraz hőmérő (levegőhőmérsék) állásának megfelelő fokot, a függőleges tengelyen pedig a két hőmérő állása közötti különbséget. Ha most a megfelelő skálapontokból huzott vonalak a vastag, törött vonalból jobbkéz felé, tehát a vonalzott mezőn belül metszik egymást, éjjeli fagytól nem kell tartani. Ha azonban a metszőpont a vastag vonalon kívül esik, egész biztosan lehet éjjeli fagyra számítani, ha csak az időjárásban hirtelen változás nem történik és meleg légáramlat, köd vagy felhőképződést nem idéz elő. Igy pl. ha délután a száraz hőmérő 7 C°-ot, a nedves hőmérő pedig 3 C°-ot mutat, a kettő közötti különbség 4 fok. A vízszintes tengelyen levő 7 foknak és a függőleges tengelyen levő 4 foknak megfelelő függőleges, illetve vízszintes vonalak metszőpontja a fagyvonaltól balra esik, tehát éjjeli fagyra biztosan számíthatunk.“

Érdekes megfigyelés, hogy mintha a természet maga is védekezni akarna a fagyveszély ellen. Késői kítavasodásnál, mikor a téli s tavaszi hideg sokáig tart, s a fák téli nyugalmtól a teljes kivirágzásig csak rövid idő van, az almafák virágzaskor teljesen fehérek. Előbb nyílnak ki a virágok s csak azután fejlődnek nagyobbra a levélkék. Ezt nevezik hangos virágzásnak. Míg az ily hosszú lejáratu kítavasodásnál, mint az ezévi is, előbb fejlődnek ki a levelek s csak azután a virágok. Ez a csendes virágzás. Az almafák ma majdnem teljesen zölddek, s a virágok alig kezdenek pirosodni. Ugy látszik, hogy a természet a levelekkel óvni akarja a virágokat a késői fagy ellen.

Adja Isten, hogy a fagyosszentek veszély nélkül muljanak el, s megmaradjon országszerte szépnek ígérkező gyümölestermésünk.

Tavaszi gyümölesfaültetéskor lehetőleg szapolással telepítsünk, azaz a beültetett fákat négy kanna vízzel öntsük meg, hogy a víz a földet a gyökerek közé iszapolja.

Hogyan ismerhetjük fel az őszibarackfák leveleiről, hogy alkalmasak-e magnemes fák nevelésére? A legtöbb gyümölcskertészeti szakmunkában azt olvashatjuk, hogy az elvetett őszibarackmagvakból magnemes (vagyis oltás nélkül is!) élvezhető gyümölcsű termőfákat nyerünk. Az azonban már igen ritka eset, ha a szép őszibarackfajok magcsemetéi pontosan az anyára ütnek vissza. Legtöbbször kisebb gyümölcsűek és nagyobb magvak lesznek, bár néha ellenkezőleg, az anyafáknál is értékesebb és jobb gyümölcsöt hozhatnak. Csak egy pár őszibarackfajnál tapasztalhatja a szakember azt, hogy a magcsemeték az anyafa tulajdonságait annyira megközelítik, hogy a fajtát magnemesnek mondhatjuk. Ezen fajok az: Amsden, Grosse Mignon, A gyümölcskertek királynéja, a Madeleine, a Selligniesi pávia vagy Nectarina, egyes magyar duráncifajok stb. Olyan esetekben, amikor a termesztő magról vetett őszibarackfákat szándékozik telepíteni, igen fontos, hogy a szaporításra szánt anyafák leveleit előzőleg megvizsgálja. A tapasztalat szerint a leggyakrabban magnemes leszarmazottakat főleg azon őszibarackfajokból nyerhetünk, amelyek levélaljai simák, vagy kis gömbszerű kidudorodásokkal vannak ellátva. Amíg a hosszúság, vesealaku kidudorodásokkal bíró levélaljakkal rendelkező fajok magcsemetéi csak a legritkább esetben fognak fajtaazonos őszibarackmagoncák leszármazni.

Uj ültetésű gyümölcsfák pusztulásának igen sok oka lehet. Mindenekelőtt fontos, hogy a beültetett fa sem fagyos, sem kiszáradt ne legyen. Az egészséges fácska annyi táperőt halmoz fel vesszőiben, hogy kedvező viszonyok közt a rügyeket és az apró hajtásokat egy ideig táplálni is tudja. A tavaszi szárító szelek sokat ártnak a fiatal fácskának, mert vékony héjukon át jelentős mennyiségű nedvességet párologtatnak el, ezt pedig a fiatal gyökerek még pótolni nem tudják. Ezért ajánlatos tavaszi ültetésnél a korona erősebb megmetszése, hogy a fácskának kevesebb párologtató felülete legyen. A fák meg nem eredését okozhatja az igen nedves talaj is. Az ilyen talajban a fák, ha meg is fakadnak, még a nyár folyamán az új hajtások elszáradnak és a fa elpusztul. Tulságosan kötött talajban, ha az ültetés alkalmával a beöntözés után keményre tapossák a fa gyökere körül a talajt, a fácska ki sem hajt, elszárad. Tavasszal a gyökerek az ültetés után két hét leforgásával begyökeresednek, azonban ilyenkor még igen kiesiny és vékony hajszerű gyökerek útján tapadnak a földhöz és ha az ilyen fácskák törzsét a gyermekek rángatják, a szél ide-oda lóbálja, vagy törzséhez az állatok hozzádörgölődnek, ezáltal a gyökereket is kirángatják. Így aztán a gyökerek a már amúgy is szomjazó korona-ágaknak, — vesszőknek nedvet szál-

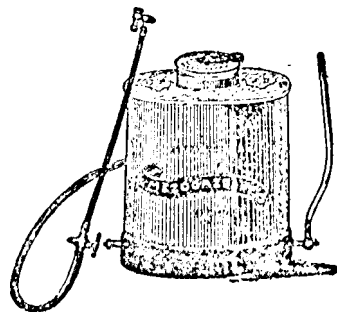
lítani nem tudnak, a fa elpusztul, stb. A pusztulás az első évben a legnagyobb mérvű s a következő esztendőben csökken. A teljesen szabályszerűen ültetett egészséges fák közt is akad mindig olyan, amelyik a viszonyokkal nem tud megküzdeni és elpusztul. A gyümölcsfák közt a legérzékenyebb a körte, melynél az első évben 10% pusztulást is számíthatunk. A többi fák átlag 6% pusztulást mutatnak. Persze ez nem jelenti azt, hogy az elültetett fák közül akár mind meg ne eredhessen, hanem, hogy ennyi százalékos pusztulást még normálisnak vehetünk.

Féldoldalas fa. Féldoldalas koronát nevel a fa elsősorban is akkor, ha a ház fala mellé ültetjük, vagy más erősebb és nagyobb fa árnyékába jut, szóval, ha valamelyik oldalról fény nem érheti. Féldoldalas akkor is a fa, ha a gyakori és egyirányú szél nyomja, különösen abban az időszakban, mikor a zsenge hajtások fásodásnak indulnak. Az ilyen féldoldalas fából megfelelő formájú fát nevelni nem nehéz, hanem mindenestre erősebb metszést kíván. És pedig minél erősebben visszavágjuk, megifjítjuk a fát, annál inkább fog a hiányos irányba is hajtást és így koronát nevelni. Viszont a túlerős visszavágás miatt a korona újabb teljes kifejlődésére hosszabb ideig kell várunk. Ezért elegendő, ha a vastagabb ágakat kurtítjuk jól vissza és pedig azon az oldalon, amerre a fa koronája hajlik és még a közepén. Már a másik oldalon, ahol gyenge a korona, az ágakat egyáltalán nem kell visszavágni. Természetesen ezenkívül még ki is kell tisztogatni az ilyen fát, mert a szél a gallyakat összekuszálta és bozontossá tette.

Gyümölcsészeti kerületekre osztják be országrészeinket. A földművelésügyi minisztérium tervbe vette az ország gyümölcsészeti kerületekre való beosztását oly módon, ahogy borvidékekre is tagozódik. A Földművelésügyi Minisztérium az E. G. E. véleményét is kikérte és e kérdéssel az egyesület Gyümölcsészeti szakosztálya közelebről részletesen foglalkozni fog. A kerületekre való beosztással a célja az a minisztériumnak, hogy vidékenként a leginkább beváló fajták terjesztését támogassa, igen helyesen, mert csak így lehet a termelést egységessé tenni és egyben az értékesítést is hathatósan megkönnyíteni.

A jó permetezőgépek illékei:

1. Jó anyag, 2. csekély önsúly, 3. permetezőhátához való alkálhatóság, 4. az alkatrészek egyszerűsége, 5. könnyű kezelhetőség, 6. a folyadék tökéletes porlasztása.

Konyhakertészet.

Csemege tengeri magját áprilisban vetjük. Ezt is érdemes kétheti időközben vetni, mert különben a termés hirtelen megérik és a zölden való fogyasztásra kevés idő marad. Étkezésre csakis csemege tengeri magot vessünk, dacára, hogy ennek csöve sokkal kisebb, mint a takarmánytengerié, azonban izre össze sem hasonlíthatók egymással. A csemege tengeri csöve kisebb, a szára is gyengébb növésű, de gyorsabb fejlődésű és hamarabb is érik be. Gyenga növésénél fogva kis házi kertekbe is akadály nélkül vethető. Ültetési távolsága 60x60 cm.

Palántáláskor az iszapolóvizet a kanna tölésén át öntsük a palántáló-lyukba. A tölés száját közel tegyük a palánta tövéhez, mert a magasról öntött víz a földet felfröcskölí és a palántákat a sárba tapasztja. Az ilyen palánta a sáros földbe ragadva, nehezen tud felegyenesedni, sőt ha szivlevelei is a földbe kerülnek, úgy el is pusztulhat. Ugyanigy járunk el, ha melegágyba ültetünk.

A korai palántákat korán ültessük. A korai káposzta, kel, kalaráb, karfiol, fejessaláta stb. magját azért vetjük február végén, március elején langyos melegágyba, hogy ezek palántáit korán ültethessük a szabad földbe, termőhelyükre. A fiatal, fejlődésben lévő palánta mindig gyorsabban és jobban fejlődik, mint a magágyban felnyult, vagy elgörbült s megöregedett palánta. Az említett palánták különben sem érzékenyek a hűvösebb időjárás iránt, sőt ilyen időjárás nagyon elősegíti a fejlődésüket. Ennélfogva a fejessalátát, mihelyt 4—5 leveles palántáink vannak, az időjárás megengedi már április elejétől kezdve 25 cm. sor- és növénytávolságra kiültethetjük a szabadba. A káposztafélék palántáit pedig április közepétől kezdve ültethetjük. Még pedig: a korai fejes káposztát, a fajta nagysága szerint, 40—50 cm., a kelkáposztát 40—50 cm., a kalarábét 25—25 cm., a karfiolt 50—50 cm. sor- és növénytávolságra. Jó trágyázás és bő öntözés mellett a legtöbb házi kertben eredményre vezet a káposztafélék sorközeiben fejessaláta vagy nyári retek termesztése. Ültetés előtt néhány órával előbb a palántákat jól öntözzük meg s csak azután szedjük fel jó gyökézzel. A gyökereket 4—5 cm. hosszúságra késsel kurtítsuk meg és olyan mélyen ültessük a palántákat, amilyen mélyen voltak a magágyban. Legfontosabb pedig az, hogy ültetéskor a földet jól szorítsuk a gyökerekhez s azután a palántákat jól megöntözzük.

A spárga szedése és kezelése. A spárga szárhajtásai, a talaj felmelegedése után, most már mond jobban előbujnak a földből. Amint a hajtások hegyei mutatkoznak, azokat meg kell védeni a napsugaraktól, különben megzöldülnek és kesernyős ízűek lesznek. Ezért a hajtásokat meg kell halványítani. A régebbi időkben a feltörő hajtásokra cserép, vagy deszkaborítókat

használtak. Később reájöttek, hogy a halványítást földfeltöltéssel könnyen és olcsóbban el lehet érni. Amint a spárga hajtásai mutatkozni kezdenek, a töveket, a szedés megindulása előtt 15—20 cm. magasan porhanyó földdel fel kell tölteni. Ha azután a spárga hajtásai felbukkannak, a szedést korán reggel azonnal megkezdjük. A földet kézzel kaparjuk el, nehogy a mélyebben lévő hajtásokat letörjük. A hajtást tőből kicsavarjuk, vagy pedig hosszú késsel lemetszük. A piacra kerülő spárgát szállításig hűvös, sötét helyen tartjuk, megmosni az ilyen spárgát nem szabad, mert rozsdafoltot kap. A spárga, mint friss zöldség egészséges étel, ma már komoly élelmezési cikk és a konzerviparban is fontos feldolgozási anyagot jelent.

Hogyan védekezzünk a riigy ellen. A tavaszi fagykár csaknem minden évben fenyeget. Kiváltképpen a mélyebb fekvésű helyeken okoz gyakrabban károsodást. A zöldségfélék egy része igen érzékeny a fagy iránt. Ilyen: a dinnye, ugorka, tök, bab, paprika, paradicsom, tojásgyümölcs és a burgonya is. A káposztafélék között pedig a karaláb. Ez utóbbi, ha nem is fagy el, de a megfázás miatt mag szárát fejleszt és értéktelenné válik. Ha a megfázás kisebb fokú, akkor a kezdődő virágszár kímélszése után a kalaráb még fejlődhetik, a legtöbb esetben azonban pótültetésről kell gondoskodnunk. A káposztafélék általában nem érzékenyek a fagy iránt, ugyisintén a borsó, gyökérfélék és a hagymák sem. Fagyveszély esetében idejében elő kell készülnünk a védekezésre, ami az egyes palántafélésegek szerint, más-más módon vihető keresztül. A burgonya, paradicsom, paprika megvédésére legalkalmasabb és legkönnyebben végrehajtható eljárás: a feltöltés. Ami abból áll, hogy az említett növényeket porhanyó földdel feltöltjük. Egészen fiatal dinnye, ugorka és tök palántákat is megvédhetünk a fagy ellen, úgy, hogy azokra vékonyan porszerű földet szórunk. De úgy is védekezhetünk, hogy a fészkekre papirost borítunk és annak széleit földdel lerögzítjük. Természetesen alkalmas ruhadarab, vagy virágcserep is jó szolgálatot tesz. A földdel történt feltöltés 2—3 napig semmi hátrányára nincs a palántáknak. Fagyveszély elmulta után a földet óvatosan kell eltávolítani, nehogy a palánták megsérüljenek. Fagyra hajló időben az öntözést mellőzni kell. Ezenkívül a dinnye, ugorka és tök fészkeit ajánlatos apró, száraz szalmás trágyával, vagy korhadt falommal, fűrészporral behinteni, hogy a talaj lehülését és a gyenge gyökérzet megfázását megakadályozzuk.

Gazdatiszt, 30 évi gyakorlattal azonnali belépésre elváltja gazdaság, malom, szeszgyár, gyümölcsös, boltgárkertészet, borpince, hizlaldák vagy magnemesítő telep vezetését vagy ilyenben való alkalmazását, nagyon szerény igények mellett. Több nyelvet beszél, a Regátba is elmenne. Jelige „Okleveles gazda” a kiadóba.

Ugarkapálás.

Írta: **Bartha Gyula.**

Aki még nem végezte el a szőlő ugarkapálását, igyekezzék azt mielőbb befejezni, mert a korai kapálás nagy befolyással van a szőlő *tér-més kötésére*. Ugy az ugarnál, valamint a többi kapálásnál is a főcél a szőlő földjének porhanyóvá tétele, hogy a nedvesség elpárolgásától megóvjuk és a napsugár melegítő hatását minél mélyebbre bocsássuk. Csak második, de mindazonáltal igen fontos célja a kapálásnak az, hogy a gyomosodástól megóvjuk, mert a gyomos szőlőben nagyobb kárt tesz a májusi fagy és a gyom tápanyagot von el a szőlőtől, a peronoszpóra is hamarabb lép fel a gyomos területen, mint a tisztántartottban. Mivel a májusi eső épen oly áldott a szőlőben, mint a mezőgazdaságban, igyekeznünk kell azt hegyoldalainkon megtartani, „elraktározni“, melyet úgy érünk el, ha a szőlőtőkék mellett félkör alakú, 60 cm. széles tányért csinálunk, hogy az a májusi esőt felfogja és a szőlő tövére leszűrje. A mindenkor szabály a szőlő földmunkájánál a következő: I-ső kapálásnál a szőlőtő megtányérozása annyira, hogy a szőlőtő oltáshelye a tányér fenekének szintjén legyen, II-ik kapálásnál a szőlőtőt a csercesapok magasságáig teljesen betakarjuk, mely három célt szolgál: 1. a comb, csercesap betakarásával a fejlődő hajtások erőteljes növekedését elősegítjük, 2. a szőlőmoly második generációjának, az ugynevezett „savanyító féregnek“ kikelését megakadályozzuk, mert a szőlőmoly petéit a comb és a csercesap és a tökefej hámló héjai alá rakja le, 3. a betakarással a két forró hónap, jun. 15—aug. 15, az oltás helyének, valamint a minden évben elforduló vágások helyének káros beszáradásától a szőlőtőt megóvjuk. III-ik kapálásnál a szőlőtőt újra megtányérozuk, hogy a csapadék felfogásával a fejlődő szőlőfürt nedvességszükségletét biztosítsuk és a második kapálásnál betakarunk nemes rész kifejlődött „harmat gyökereit“ elszárituk.

I-ső permetezés.

Mivel a permetezőanyag csak óvszer és sohasem gyógyszer, igyekeznünk kell az első permetezést idejében végezni. Mivel a peronoszpóra, különösen előző évben fertőzött területen már virágzás előtt fellép, az első permetezést, mikor a fürt felett az első szőlőlevél a rendes nagyságot elérte, meg kell kezdeni és a virágzás beállta előtt (jun. 8—16-ig, évente változik) be kell végezni.

A permetezőanyag (bordói lé) elkészítése.

Első permetezésnél nálunk 0.75% oldatot használunk, tehát 100 literenként 75 deka rézgálicot és 1½ kg. oltott meszet használunk.

A bordói lé készítéséhez a rézgálicot leggyorsabban úgy oldhadjuk fel, ha azt egy zacskóba téve belecsurgatjuk a hordóba, amint azt az ábra is mutatja.

A keverésre nézve eltérők a vélemények, vannak akik jobbnak tartják a méz, mások a rézgálicoldat előző adagolását a vízhez, de bármelyiket is adagoljuk előbb, használjunk piros „lakmuspapírt“ az oldat kipróbálásához, ha a piros lakmuspapír az összekevert oldatban megkékül, az oldat jó, ha pirosan marad, az azt jelenti, hogy a mézoldat kevés, tehát adunk kell még hozzá. Ha a lakmuspapír megkékül, az oldat jó, de permetezés közben minden egyes permetezőgép megtöltése előtt az oldatot jól fel kell keverni, hogy a gyorsan ülepedő meszet újra jól összekeverjük. Az oltott méz legalább egy héttel legyen megoltva a permetezés előtt, mert a friss méz hamarabb éget.

A permetezést úgy végezzük, hogy a gépnek a lehető legnagyobb nyomást adva, az oldat a csőből ködszerűen jöjjön ki, a csövet pedig a permetezendő tőtől legalább egy méter távolságra tartjuk és a szőlő bepermetezését mindig felülről lefelé kezdjük, vigyázva arra, hogy a lecsapódó oldat a szőlőlevelen reggeli harmatszerűen gombostüfej nagyságban rakodjék le és semmi esetre se folyon el a levelen, mert az elfolytatott oldatot az első eső lemossa, a sűrű harmatszerű szemecskéket még szüretkor is fel lehet ismerni a szőlőlevelen.

A szőlőtelepítés, ültetés.

A legjobb ideje április második fele, május eleje, amikor az átlagos hőmérséklet már elég magas, a talaj eléggé felmelegedett, tehát a gyökérbetegség már megindult. Az őszi ültetés csak igen kötött talajon indokolt, általában azonban nem ajánlható. A beültetésre kerülő terület, vagy a legalább egy méter széles területsávot 60—70 cm. mélyen az ültetés előtt legkevesebb 6 héttel meg kell fordítani. A sima vesszőt, amelyet dugványozás előtt ajánlatos előgyökeresíteni, közvetlenül az ültetés előtt, legalsó rügy alatt $\frac{1}{2}$ -től 1 cm.-re vágjuk vissza. A gyökeres vesszőket, oltványokat úgy készítjük elő, hogy a talpgyökereiket 8—10 cm.-re, oldalgyökereiket 2—3 cm.-re, hajtásaik közül a leg erősebbet pedig egy fejlett rügyre metszük vissza. A gyökértörzs (vessző) felső harmadából eredő harmatgyökereket s a felesleges többi hajtást től eltávolítjuk.

Az oltványok forradását gondosan vizsgáljuk meg s a hibákat sejelezzük ki. A sima vesszőket ültető furó utáni lyukba dugva is elültethetjük, a gyökeres vesszőket, oltványokat azonban lehetőleg gödörbe ültessük. A földet a vesszők tövéhez jól tömködjük oda s ha lehet, bőven öntözzük meg. A vessző legfelső, illetve meghagyott rügye egy-két cm.-rel a talajszint felé, az oltási forradás a talajszinttel egy síkba kerüljön. Az ültetett vesszőt porhanyó földdel takarjuk be, azaz felcsirkézzük úgy, hogy a rügyet pár cm.-es talajréteg borítsa. Ezt a takaró halmocskát állandóan gyommentesen tartjuk, majd amikor a hajtások már 10—12 cm.-esek, fokozatosan eltávolítjuk.

Az *ujborok második fejtését* április elején, közepén végezzük, aszerint, mikor fejtettünk először. Mivel a levegővel való érintkezés, az oxidációt, a bor érését segíti elő, helyes, ha a fejtést ezuttal is nyíltan, gyengén kénezelt hordóban eszközöljük. Ha a bor az utóerjedésre hajlamos, akkor az a fejtés után bekövetkezik. Mivel a pince felmelegedtével az ugynevezett pinceerjedés, majd esetleg az utóerjedés is a bor üledékét felkavarja, a második fejtéssel siessünk, hogy a bort még tisztán átfejtessük, mert a már zavaros bort nem érdemes lefejtteni. A fejtés alkalmával nagyon ügyeljünk a tisztaságra. Előzőleg, lehetőleg hűvös időben ajánlatos a pincét kiszellőztetni, hogy a borral érintkező levegő tiszta legyen. A hordót az aknanyílás s csapnyitás körül gondosan letörljük, a fejtőedényeket előzőleg tisztára kimoszuk, stb. Csapaláskor az aknadugót kivesszük s a csapot félig kinyitva ültjük a hordóba, hogy így az üledéknek a léghuborékok által való felkavarodását elkerüljük. Ugyanezért fejtés alatt a csapot lehetőleg ritkán s akkor sem hirtelen zárjuk el.

Megjelent a „Gazda“ jogi mellékletének II. és III. száma.

Mint ismeretes, az EGE elhatározta, hogy a magyar gazdatársadalom tájékoztatása céljából jogi mellékletet ad ki, mely évente 6 számban ismerteti a mezőgazdákat érdeklő összes törvényeket és más természetű hatósági intézkedéseket. A jogi melléklet előfizetési díja évi 60 lej. A márciusi és májusi összevont szám a mezőgazdaság szervezéséről és serkentéséről szóló törvény teljes szövegét hozza dr. Asztalos Sándor ügyvéd fordításában. A jogi melléklet előfizetői már kézhez is vették az új számot, mely könyvalakban 100 oldal terjedelemben jelent meg. A jövőben az irányított mezőgazdaság rendszere érvényesül Romániában s így jóformán egyetlen lépést sem lehet tenni anélkül, hogy a törvény valamelyik intézkedésébe bele ne ütköznenek. Éppen ezért a gazdatársadalom elsőrendű érdeke, hogy úgy a most megjelent törvényt, valamint a jövőben ismertetésre kerülő és őket érdeklő anyagot megismerje. A jelenlegi szám ára nem előfizetők részére 30 lej. Vidékieknek 35 lej előzetes beküldése ellenében szállítja az egylet.

A most megjelent törvény minden egyes szakasza rendkívül nagy fontossággal bír. Csak szemléltetésnek említjük meg, hogy többek között milyen adómentesítéseket, könnyítéseket helyez kilátásba a törvény. A 126. szakasz kimondja, hogy mindenféle állami, megyei és községi adó alól mentesek azok a területek, amelyeken egy minisztertanácsi napló által nemzeti szempontból hasznosaknak kimondandó növények termeltetnek. A mentesség tartamát az illető napló állapítja meg.

A 127. szakasz szerint a földadóból 50 százalékos kedvezményben részesülnek az 1937. április 1-től 1947. április 1-ig ugyanazon tulajdonos félhektárnál nagyobb olyan területei, amelyeken gyapotot, rizst, csillagfürtöt, köményt, ricinust, komlót, cikoriát, mákot, ánizst, bagolyharsót termel. Ugyanílyen kedvezményben részesülnek a vetőmag céljából termelt veteményekkel, valamint a virágokkal, vagy a jelen törvény végrehajtási utasításában megállapítandó orvosi vagy festéknövényekkel elfoglalt területek. A 128. szakasz kimondja, hogy az elemi földadóból 30 százalékos kedvezményben részesülnek 1937. április 1-től 1947. április 1-ig ugyanazon tulajdonos félhektárnál nagyobb azon területei, amelyeken lucernát, lóherét, baltacimot, szarvaskerepet, zabosbükkönyt, lenesét, babot, takarmányrépát, kendert, vagy lent termel.

E szemelvényeket ragadjuk ki a törvényből, melynek többi intézkedései is ép ily jelentések.

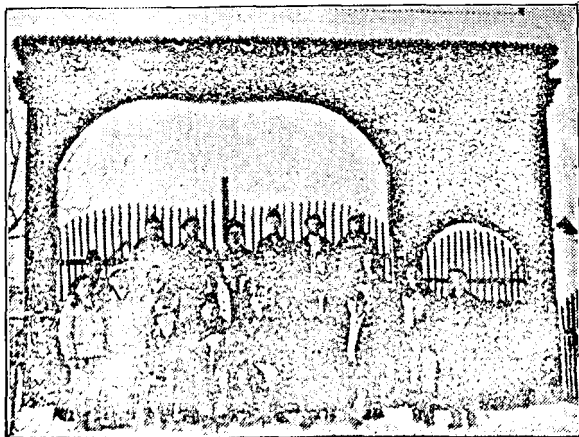
Az E.G.E. téli gazdasági tanfolyamai.

Lazarea, Ciuc megyében minden tekintetben kiváló tanfolyamnak volt színhelye. Febr. 15-től 28-ig tartott az Anghi István által jól előkészített tanfolyam és 45 hallgató vett részt azon. A tanfolyam vezető Szőke Mihály ny. áll. isk. ig. volt, míg az előadók Anghi Balázs, Szeghő Dénes és Molnár Ferenc. A tanfolyamot dr. Szász Pál elnök képviselőjében br. Atzél Ede többször meg-

A lazareai tanfolyam hallgatói.

látogatta, míg a vizsgán Máriaffi Lajos EGE. alelnök képviselte az egyesületet. A tanfolyamot meglátogatta Erneyei Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató is. A tanfolyam bezáróján felemelő ünnepség volt, amelyen kb. 1500-an vettek részt és üdvözlő táviratot küldtek dr. Szász Pál elnöknek.

Az aluniși tanfolyamról.

Aluniș, Mures megyei községben Técsy Sándor toborzott 28 hallgatót a helybeli és a szomszéd községbeli gazdák közül. A tanfolyam vezetője Orosz Károly kiváló szaktekinély, érdekesen adta elő a tantárgyába vágó kérdéseket. Ugyon István, Hajdó Ödön, Molnár Ferenc szintén értékes előadásokat tartottak. A tanfolyamot dr. Szász Pál elnök képviselőjében br. Atzél Ede huzamosabb ideig meglátogatta és több ízben előadásokat tartott, amelyeken a saját tapasztalatairól számolt be. A vizsgán is ugyancsak ő töltötte be az elnöki szerepet.

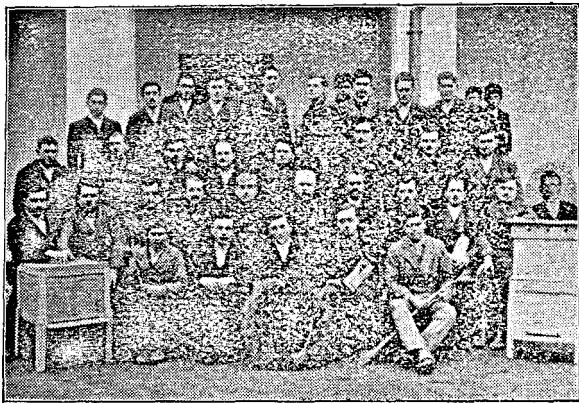

A iernuti tanfolyam résztvevői.

Iernuton, Tárnavá-Mică megyében a róm. kath. gazdasági iskola igazgatója és tanárai áldozták fel pihenésre szánt idejüket, csak hogy a kiscgazdák körében a mezőgazdasági tudást minél nagyobb mértékben terjeszthessék. A tanfolyam vezetője és előkészítője Tempfly János igazgató volt, míg előadók Horváth Zoltán, Lászlóffy Ernő és Szabó Gyula voltak. A vizsgán gróf Haller István képviselte az EGE-t, és elismerését fejezte ki a hallgatók tudása felett. Különösen érdekesek voltak azok a feleletek, amelyet a hallgatók arra adtak, hogy ki mit valósít meg otthon a gazdaságában.

Buza. Someș megyei községben Czirmay Zoltán ref. lelkész készítette elő a tanfolyamot. Összesen 21 hallgató irakozott be. A tanfolyamot Szász Dezső okleveles gazda vezette le nagy hozzáértéssel. Előadók: Várady Mihály és Gyerkes Mihály voltak. A tanfolyam valósággal felfrissítéssel hatott ebben az elhanyagolt mezőségi faluban. Teleki Béla gróf a tanfolyamot szintén meglátogatta és meglegedését fejezte ki a hallgatók tudása felett. A vizsgán Schilling János elnökölt.

Bodo, Caraş-Severin vármegyei tanfolyamot február 16—28-ig 34 hallgató látogatta. A helyi előkészítő Bakos János csodálatos ügybuzgalommal készítette elő a tanfolyamot, amely minden zavaró körülményektől mentesen simán zajlott le. A tanfolyam vezető Koppány Rezső kiváló

A bodoi tanfolyam hallgatói.

szakemberünk volt. Méltó társai Székely Lajos és Biró Pál voltak mint előadók. A tanfolyamon Lukács Jenő a bánáti Magyar Gazdasági Egylet elnöke több előadást tartott és a vizsgán is részt vett mint elnök.

Az EGE által e hó 4-én Plăiesii, Turdamegyei községben rendezett 6 hetes női háztartási tanfolyam ért véget. A tanfolyam célja az általános háztartási kultúra emelése volt, melyet nemcsak hogy elért, hanem a nagyszerű záróvizsga eredménye szerint jóval túl is szárnyalt. A tanfolyamon részt vett 19 rendes és 4 rendkívüli hallgató. A tanítványok nagy érdeklődést mutatnak a himzés, varrás, gyermeknevelés, baromfitenyésztés és sertéshizlalás iránt. Különös kedvvel és figyelemmel kísérték az élelmickek tápanyagáról tartott előadásokat és számításokat. A tanítványok nagy szorgalmát és őszinte érdeklődését mutatja az, hogy a rendelkezésre álló rövid 6 hét alatt nemcsak hogy megtanulták a leadott anyagot, hanem egy nagyszerű kiállítást is rendeztek a tanfolyam befejeztével.

A záróvizsgán, melyen a helyi hatóságokon kívül képviseltette magát az Erdélyi Gazdasági Egylet, az Albamegyei ref. Nőszövetség és a Kath. Missió. A közönség érdeklődése olyan magasfoku volt, hogy mintegy 300 főnyi női és férfi hallgatóság előtt folyt le a vizsga, melyen a tanítványok bámulatos tudásról és tülekedésszorgalomból tettek tanúságot.

Köszönetünket kell kifejezzük Botz Ida és Domokos Jolán gazdasági tanárnőknek, akik nagy szaktudással felkészülve és példás odaadással vezették le az általuk vállalt nehéz feladatot. A plăiesii háztartási tanfolyam élő példa arra, hogy népünk mennyire tanulmánygőz és

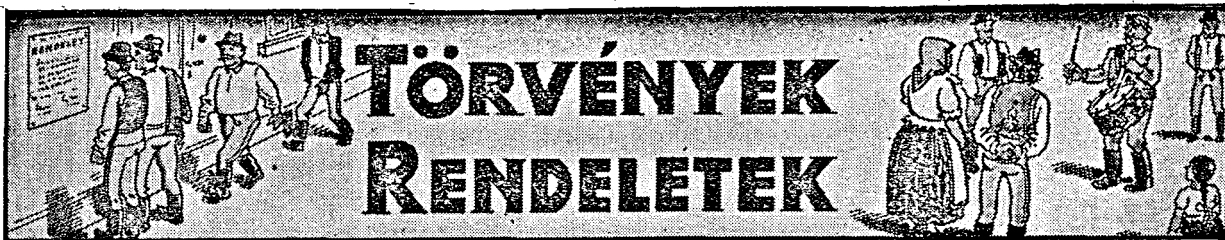
milyen szeretet nyilvánult meg az igaz vezetői iránt.

Căpuşul-Micon, Cluj megyében dr. Bibó Béla ref. lelkész-külenc szomszédos községből verbuválta a 27 tanfolyami hallgatót. A tanfolyamot Debitzky Béla a tőle szokásos ügybuzgalommal vezette le, míg az előadói tisztséget Póka Pál töltötte be. Egy napig Seyfried Ferenc EGE. segédtitkár adott elő. A vizsgán Szász Ferenc EGE. felügyelő elnökölt és több környékbeli gazdakör kiküldöttjei is megjelentek. Ezen tanfolyam bebizonyította, hogy mennyire fontos Calatelen az okszerű mezőgazdaságot vezetői, amely kisebb területen nagyobb hasznot ér el.

Rimetean, Alba megyében párhuzamos tanfolyamot tartottak a szomszédos Coltesti községgel. Az előadók fáradtságot nem kimélve tartottak délelőtt előadást, délután gyakorlati bemutatást, majd átgyalogoltak a szomszéd községbe és késő estig folytatták az előadásokat. A tanfolyam vezető szerepét példásan itt is Szász Dezső okl. gazda töltötte be, míg előadók Szeghő Dénes, Sándor László, Bibert Ferenc, Nagy Miklós és Várady Mihály voltak. A tanfolyamot Szász Ferenc EGE, felügyelő ellenőrizte. Az előkészítők fáradtságos szerepét Benczédi Domokos és Gál Gyula lelkészek vállalták.

Bălauşerin, Târnava Mică megyében Bence József gazdaköri elnök készítette elő a tanfolyamot. A 23 hallgató kiváló eredményt mutatott fel a tanfolyam vizsgáján, amelyen Máriaffy Lajos EGE. alelnök kérdezte ki a hallgatókat. A tanfolyamot Debitzky Béla okl. gazda vezette, míg előadók Dániel Elemér és Molnár Ferenc voltak. Külön meg kell említsük Bibert Ferenc előadásait, aki a kertészetet és gyümölcsészetet adta elő. A kisgazdák megtanulták tőle ohgyan lehet kis területen nagy jövedelmet elérni.

Méltó befejezése volt az EGE. által rendezett 23 tanfolyamnak a *Sumuleun*, Ciuc megyei községben március 1—13-ig rendezett tanfolyam. Fodor Pál mérnök 64 hallgatót toborzott a Ciuc vidéki falvakból. A tanfolyam vezetője Seyfried Ferenc volt. Különösen érdekes volt Szőke Mihály állattenyésztési előadásai, valamint Szeghő Dénes állategészségügyi tanácsai, mert ezen a vidéken az állattenyésztés bir különösebb fontossággal. Hasonló érdeklődéssel hallgatták Anghi Balázs gyümölcskertészeti és Molnár Ferenc tejgazdasági előadásait. A tanfolyamot meglátogatták Pál Gábor dr. képviselő, Bors mezőgazdasági tanácsos, Ernyei Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató és Kozán Imre gazdasági felügyelő. A vizsgán Máriaffy Lajos EGE. alelnök képviselte az egyesületet. A tanfolyam felemelő pillanata volt a megnyitó *veni-sancto* és a befejező *Tedeum*. Mindkettőt Gál Tamás esperes ceelbrálta. A tanfolyamon dr. Atzél Ede 2000 lejes pályadíjat hirdetett ki, melynek eredményéről Szőke Mihály számolt be a vizsgán.

Az ingatlanforgalom újabb korlátozásai.

Ismerteti: **Asztalos Sándor.**

A törvényhozó testület az utolsó hnap leforgása alatt számtalan nagy horderejű törvényt szavazott meg, melyek közül különös figyelmet érdemel a március 22-én közzétett mezőgazdasági törvény (Törvény a mezőgazdaság szervezésére és serkentésére) és a március 29-én közzétett törvény, a földreform törvény 47. szakaszának értelmezésére. Mindkettő mélyen belenyúl a tulajdonjog eddigi szabad forgalmába és különböző alakíságoiktól teszi függvé az elidegenítés hatályát. Az első törvény teljes magyar szövegét az EGE már közzétette a „Gazda” jogi mellékletében és így minden érdekelt gazdatestvérünk azt könnyen beszerezheti. A másik törvény szövegét az alábbiakban hozzuk teljes magyar fordításban:

A transzilvániai földreform törvény 47. szakaszának értelmezésére vonatkozó törvény.

„Egyetlen szakasz. A transilvaniai, banati, crişanai és maramureşi földreformról szóló törvény 47. szakasza a következőképen értelmezendő:

Az államnak elővételi joga van ugyanazon ár és egyenlő feltételek mellett az egészen vagy részben kisajátított birtokok tanyáinak, valamint minden egy vagy több darabból álló 50 hold kiterjedésnél nagyobb területek és birtokok vásárlásánál, beleértve akár a kisajátítás alá nem került, akár a kisajátítás után a tulajdonosoknak megmaradt birtokokból a belsőségeket, ha ezek művelhetők, vagy művelhetőkké tétettek az áruba bocsátás időpontjáig.

Tanya alatt értendő az a belsőség is, amely a kisajátított birtok művelésének kezelési központja volt, magába foglalva az összes gazdasági és szórkozás célját szolgáló épületeket is.

Művelhető terület alatt minden olyan földterület értendő, amely haszonnal művelhető, tekintet nélkül arra, hogy ez kisajátítható volt-e, vagy kivételt képezett a kisajátítás alól.

Az állam elővételi joga gyakorlásának feltételei az áruba bocsátás időpontja és nem a kisajátítás alóli mentesítés időpontja szerint vizsgálándók. Így hatálytalanok az állam elővételi jogának gyakorlása szempontjából a bármilyen fajta területek minősítései a telekkönyvek, vagy kisajátítási határozatok és

azon címek után, amelyekeken ezek a területek mentesítették a kisajátítás alól.

Ilyképen az állam tulajdonába került területek csak a mezőgazdaság szervezéséről és serkentéséről szóló törvényben irt célokra használhatók, a mezőgazda közösségeknek való eladásra, gazdaságok szervezésére, társadalmi, egészségügyi és közművelődési célokra.”

Ebből a két törvényből látható tehát, hogy milyen súlyos terhek mellett lehet a jövőben művelhető földet szerezni. Nyilvánvaló, hogy a törvények megjelenésük után kötött adás-vételekre feltétlenül vonatkoznak. Kérdés azonban, hogy az azelőtt megkötött adás-vételi ügyletek tekintetében alkalmazhatók-e vagy sem?

A mezőgazdasági törvényben foglalt intézkedések nem visszaható hatályúak és így amennyiben az ügylet 1937. március 22-e előtt jött létre, arra a törvény nem alkalmazható. Mivel bizonyítható, hogy a szerződés e nap előtt jött létre? Csak írásbeli szerződéssel és még inkább írásbeli és illelkeztetett szerződéssel, mert a bélyegtvörvény szerint nem illelkeztetett szerződésnek nincsen bizonyító hatálya. Annak idején felhívtuk az érdekeltek figyelmét, hogy amennyiben ingatlant vásároltak, de azt nem kebeleztették be saját nevükre, ezt azonnal tegyék meg, mert jön az elidegenítést korlátozó törvény. Akik felhívásunknak eleget tettek, azok mentesültek minden további eljárás alól. Minden körülmények között így is ajánljuk, hogy készítsenek írásbeli szerződést úgy, hogy annak kelte fenti nap (1937. március 22) előtti legyen, azt illelkeztessék — természetesen háromszoros illelék lefizetésével, mert a kelettől számított 30 nap után az illelék a büntetéssel együtt háromszorosa a rendesnek — és az eddig megkövetelt iratokkal (állampolgársági bizonyítvány, az eladóra vonatkozó oly bizonyítvány, hogy nem szerepel a konverziós adósok listáján a község-házán) nyujtsák be a telekkönyvi hatóságokhoz. Hogy eredményes lesz-e ez az eljárás, vagy sem, előre megmondani nem lehet, mivel a törvény végrehajtási utasítása nem jelent meg és a bírói gyakorlat fejlődését előre megjósolni nem lehet. Tény az, hogy a törvény (3. szakasz) az elidegenítések érvényességéhez telekkönyvi bekebelezést követel. Nem

tudni azonban, hogy ez nem-e csak az ujabakra vonatkozik?

Ami a másik törvényt illeti, ennek címe azt mondja, hogy „értelmező” törvény. Ezek pedig visszaható hatályúak. A törvény szövege azonban nem tesz említést erről. Kérdés tehát, hogy formailag megvan-e ennek a törvénynek a visszaható hatálya? Minden esetben azonban óvatosan kell eljárni. Itt is csak azt modhatjuk a régi szerződésekre, amit fentebb. Az újakat pedig feltétlenül e törvénynek megfelelően kell kötni.

Mindkét esetben nagy kérdés, hogy a telekkönyvi bejegyzés mikor eszközölhető? Nyilvánvalóan csak akkor, ha az eladó nevére a kisajátítás révén szerzett ingatlan be volt kebelezve. A bekebelezés hivatalból történik.

Ha a kisajátítás révén szerzett föld tulajdonosa kifizette a bebirtokosítási árat, kérheti az illetékes járásbírószámtól, hogy rendelje el a tulajdonjognak az ő nevére leendő bekebelezését. Az eljárás bélyeg- és illetékmentes.

Itt említjük meg, hogy miniszteri rendelet értelmében a kisajátítás útján szerzett földek árat az államnak 1922. évi 5 százalékos kisajátítási kötvényekkel is fizethető.

Miután az egyes esetek elbírálásához jogi képzettség éskellő gyakorlat szükséges, mindenkinek ajánlhatjuk, hogy adott esetben forduljon ügyvédhez. Egyletünk ügyésze az eset részletes ismertetése mellett beküldött kérdésre minden tagunknak készséggel áll rendelkezésére.

A május 15-én esedékes városi és mezőgazdasági konverziós részletek.

A konverziós törvény szerint ez év május 15-én válik esedékessé a hatodik konverziós részlet. Ez a részlet abban különbözik az első négy részlettől, hogy a mezőgazda-adósok most már töketörlesztést is tartoznak eszközölni, ezért ez a részlet valamivel nagyobb, mint az első részletek összege. A városi konverziós adósok május 15-i esedékessége azonos az eddigiekkel.

A konverziós törvény végrehajtási utasításához mellékelt törlesztési táblázat szerint a konverziós adósoknak 1937. május 15-én a következő összegű részleteket kell megfizetniük:

A lecsökkentett tartozás	Fizetendő részlet mezőgazd. városi adósok által	
1.000	39.52	67.22
1.500	59.27	100.82
2.000	79.03	134.43
2.500	98.78	168.04
5.000	197.58	336.08
7.500	296.37	504.12
10.000	395.16	672.16
20.000	790.32	1,344.31
30.000	1,185.49	2,016.47
40.000	1,580.66	2,688.63
50.000	1,975.82	3,360.79
60.000	2,370.98	4,032.94
70.000	2,766.15	4,705.10
80.000	3,161.31	5,377.26
90.000	3,556.48	6,049.41
100.000	3,951.64	6,721.57
500.000	19,758.20	33,607.85
1,000.000	39,516.18	67,215.17

Ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet összege.

A nyugták, átvételi elismervények bélyegzése.

Az érvényben lévő törvényes intézkedések szerint a nyugták, bármily címen, bárki által kiállított, bármely átvételi elismervények az alábbi bélyegilleték alá esnek:

A nyugta stb. értéke	okmánybélyeg	repülőbélyeg
100—10.000 Lei	3 Lei	2 Lei
10.000—50.000 „	7 „	5 „
50.000—100.000 „	14 „	10 „
100.000—200.000 „	16 „	10 „
200.000—300.000 „	18 „	20 „

minden további megkezdett 100.000 Lei után még 2 Lei okmánybélyeg, repülőbélyeg marad végig 20 Lei.

A nyugtákra különleges számlabélyeg ragasztandó, melynek két része van: egyik a nyugtán marad, másik a nyugta másolatán, amit a kibocsátó köteles megőrizni. Ily alakja van a repülőbélyegeknél is. A *gazdakörök által kibocsátott nyugták stb. is bélyegkötelesek.*

Az 1937—38. évben a megállapított bérletek után fizetendő föld- és házadó mennyisége.

	Földadó	Házadó
Állami adó — — — — —	6%	10%
Haszonbér esetén — — — — —	7%	
Kitermelésre adott erdők után — — — — —	8%	
Ha a kitermelésnek tarolás a következménye — — — — —	15%	
Ha a tulajdonos évente 6 hónapnál többet tölt külföldön — — — — —	24%	20%
Pótadók:		
vármegei — — — — —	3%	2%
községi — — — — —	2%	5%
mezőgazdasági kamarai — — — — —	1%	
utadó — — — — —	2%	2%
egészségügyi — — — — —	3%	3%
mezőgazdasági alap — — — — —	1%	
pótadók összesen	12%	12%

Az E. G. E. közgyűlése.

Április 18-án nagy napja, valóságos bensőségeltjes ünnep volt a Transsylvaniai Gazdasági Egyletnek és ezen keresztül az egész romániai magyar gazdatársadalomnak. Nem csak az E. G. E. elnöksége, hanem az egész magyar gazdatársadalom kíváncsian várta, hogy milyen választ adnak gazdatestvéreink a vezetőség eddigi felhívásaira és milyen kritikát gyakorolnak az elévített munka felett.

Tárgyilagosan és elfogultság nélkül nyugodtan állíthatjuk, hogy az E. G. E.-nek közel 100 éves fennállása óta még nem volt egy olyan népes közgyűlése, mint az április 18-i. A régi és nagy multu intézmény hajdanában csak a nagybirtokok szervezete volt. A földkisajátítás és az azt megelőző földrajzi változások teljesen lerombolták a gazdákat egymástól elválasztó társadalmi válaszfalakat és az új elnökség legfontosabb programpontjának egyikét, éppen a magyar gazdatársadalom összes rétegeinek az összefogását kérte. A testvéri közösség fogalma nemcsak azt jelenti, hogy egységről, összetartásról beszéljünk. Értéket csakis abban az esetben képvisel, hogyha az egymásra utaltság következtében a munkában találkoznak és a munkát vállalják közösen. A közgyűlés bizonyásgtétele volt ennek az együttérzésnek és közös munkavállalásnak és bizonyásgtétele volt egyben annak a kétségtelenül történelmi jelentőségű folyamatnak, amit az E. G. E. indított be. A kérges tenyerű kisgazdák és a volt nagybirtokosok között olyan szerves lelki és gazdasági érdekkapcsolat áll feun, ami örök időkre megpecsételte ezt az összefogást és reméljük, hogy az egész belső életünkre kihat.

A közgyűlési nagyterem és az összes többi irodahelyiségek túl kicsinyeknek bizonyultak ahhoz, hogy befogadják azt a több száz magyar kisgazdát és gazdát, akik a Ciuc-i havasok aljáról éppen úgy eljöttek, mint a Bánságiak, mezőségiak, Sätmariak, vagy belső transsylvaniaiak.

Igazi lélekemelő és lelkes közgyűlés volt. A nagy esemény után az E. G. E. vezetősége teljes bizalommal és még nagyobb gyakorlati lendülettel folytatja a megkezdett munkát, mert azt az egész magyar gazdatársadalom helyesli és annak folytatását erőlyesen követeli is. Nincsenek akadályok, de ha mégis találkoznánk nehézségekkel, meg fog törtüni a magyar gazdatársadalom öntudatos fellépésén és erején. A létkérdésről van szó és a jövőnk biztosítása érdekében mindenki meghozza a maga áldozatát.

Reggel 8 órakor már érkeznek a vidéki kiküldöttek. Sorra vonulnak fel a Ciuc-i, Mures-i, Odorhe-i, Treiscaune-i székely gazdák, Mikó László vezetésével. Festőt látvány, amint fehér harisnyákban határozott léptekkel s az öket jellemző öntudattal foglalják el helyeiket. A királyhágóntulü, Banat-i, Satmar-i és Salaj-i magyar gazdákat Telegdy László irányítja. Már régen fel akarták keresni az EGE központot és most az areuk is elárulja azt a határtalan örömet, amit a gazdatársadalom találkozására vált ki belőlük. A belső transsylvaniaiak Szász Ferencel vonulnak be, ünnepies hangulatban.

Az elnöki asztalnál ott látjuk az EGE teljes vezérkarát: Dr. Szász Pál elnököt, gr. Teleki Béla és Máriaffi Lajos alelnököket, gr. Teleki Adám, a Gazda f.szerkesztőjét és Török Balint EGE igazgatót.

Jelenvoltak: gr. Bánffy Miklós, gr. Bethlen Balint, dr. gr. Bethlen László, gr. Teleki Mihály, gr. Bethlen Béla, br. Jósika János, br. Atzél Ede, dr. Gyárfás Elemér szenátor, dr. Abrudbányai Ede és dr. Gaál Miklós képviselők, dr. Jénaki Ferenc Alba-Iuliai-i gimnáziumi igazgató, dr. Groisz László, Purgly László, dr. Krenner Miklós, dr. Jelen Gyula, Erös Lajos a Mezőgazdasági Bank igazgatója, dr. Gabányi Imre, dr. Konopi Kálmán, dr. Kölcsey Ferenc, dr. Schilling Dezső, dr. Ligeti Ernő, dr. Asztalos Sándor, Fehérváry Jenő, dr. Pálffy László, dr. Szász Ferenc, dr. Darkó Akos, Vita Sándor, Albrecht Dezső, Venczel József, Sigmond Akos, Szász Dezső (Bükkös), Szász Dezső (Sarmas), Szász Dezső (Cluj), dr. Szeghő Dénes, dr. Alföldi Pál, ifj. Szász Ferenc (lándori), Finta Andor, Ugron György, Vitán Zoltán, Anghi Balázs, Várady Mihály, Molnár György a Salonta-i gazdakör elnöke, Dániel Elemér, Bikfalvy Ferenc, dr. Váry Domokos, dr. Péter Béla, Gyálui Sándor, Darkó Lajos, Agoston János, Boldizsár János, Mátyás Ferenc, Szitás Ferenc, Agoston Palkó István, Balint István, Török Ferenc, ifj. Botár István, Czírják Károly, Ignác György, Sinkó István, Sinkó János, Szabó Balint, Csiki János, Holec Jakab Ferenc, Tóth Benjamin, Ujhelyi László, Tapovits Tivadár, Domján László, Dezső Antal, Nagy József, Balogh József, Jámbor Ferenc, Molnár István, Domokos István, K. Balog József, Szabó Imre, Gyarmathy Árpád, Hamar Dénegs,

Szász József, Mihály János, Vásárhelyi István, Kelemen József, Balog József, Szabó János, K. Balog Ferenc, Csegei Nagy Sándor, Bessenyei György, Ugron István, Bodnár Sándor, Veress Bálint, Szücs Károly, Tirola Ferenc, Horváth Árpád, Nagy Lőrinc, Lováspataki Zoltán, Kádár Mihály, Szemes István, Vincze Pál János, Kiss Jancsi, János, Sóvár István, Bedő Albert, Tamás Ferkó György, Péter János a Marcié, Péter Lőrinc János, Szücs Miklós, Tamás István, Péter György, B. Kulcsár János, Tamás János Pali, Madár István, Kovács Ferenc, Varga István, Bertalan András, Mátyus Gergely, Durugy János, Miklós Márton, Molnár András, Lőrinc András, Szász G. Ferenc, Fülöp Sándor, Hidy Imre, Kocsis György, Máyer Antal, Gyallai Pap Zsigmond, Fekete Domokos, Csiki Albert, Szabó István Bencze István, Szász Dezső, Debitzky Béla, Nagy Dénes, Fülöp Lajos, Parajdi József, Fehérvári Márton, Bertlend Márton, Lőrinczi Miklós, Mátyás János, Szász János, Borbély József, Török András, Horváth Gyula, Horvát János, Varga György, Miklós János, Szabó Imre, Székely György, Hunyadi József, Biró József, dr. Veress Endre, Kónya Gerő, Szász József, Nagy Dénes, Sáfár István, Varga Mihók István, Varga Imre János, Lippai János, Dávid Sándor, Jálfai Sándor, Kárpis Bálint, Stein Elemér, Kese Attila, Biró Péter, Székely Sámu, Szakács Balázs, Izsák József, Gál János, Muk Károly, Szász Lajos, Zsigmond Pál, Szövérdfi János, Bustya Albert, Makkai Márton, Márton Ferenc, Kántor István, Fekete Albert, Magdi Gyula, Fekete Zsigmond, Zajzon Gyula, Gálfi Dénes, Kovács Béla, Nagy Pál, Agoston András, Kocsis János, Szabó Gyula, id. Józsa Mózes, Tordai Ferenc, Adorján Lajos, Nagy Simon, Gábor Ferenc, Molnár György, Borbély István, Bagosi Sándor, Beöthy Mihály, Bagosi György, Katona Mihály, Orbán Károly, Sándor István, Barthos Gábor, Liszka Gedeon, Máthé Gergely, Péter József, Csepregi Imre, Demján István, Csáki János, Kispál Ferenc, N. Varga Károly, Vig Imre stb.

Általános figyelem közepette kezdi meg beszédét Szász Pál dr. amit időnként általános helyeslés és éljenzés szakít félbe.

Szász Pál elnöki megnyitója.

— Amikor az EGE a múlt év folyamán élére állított, nyíltan megmondtam, hogy programot egyelőre nem adhatok. Még nem tudtam, hogy milyen érdeklődéssel találkozom s azt se tudhatam, hogy melyek a gazdatestvéreim legközvetlenebb kívánságai. Ezért jelentettem ki, hogy nem vagyok híve a papirosprogramoknak, amelyek az élettől nagyon távol állanak. Az EGE célkitűzéseit talán úgy lehet megfogalmazni hogy az Önök

óhajait meghallgatva, becsületesen szolgáljam. Örömmel állapítom meg, hogy ahol az EGE munkája jelentkezett, szívesen fogadták és együtt dolgozva támogatták.

— Nekünk elsősorban azzal kell tisztában lennünk, hogy kívül lehet mezőgazdasági téren együttműködni. Örömmel állapíthatom meg, hogy a munka nem zárt területen, hanem egyetemes jelleggel, az egész magyar gazdatársadalom bevonásával indult meg és szerves közreműködésükkel folytatjuk a jövőben is. Bevallom, meglepetést jelentett számomra az a hatalmas erő, amit a gazdarétegek összefogása képvisel és tisztában vagyok azzal is, hogy egy ügyet csak akkor lehet szolgálni, ha azt szívvel-lélekkel vegzzük el. Ennek a munkának elegendhetetlen kelléke a lelki szabadsága. (Nagy taps.) Aki ezt megtartja, közeletünknek mindig alkotó és kitartóan dolgozó tagja marad. A lelki szabadságot senki tőlünk el nem veheti, mert ez a kínos benne van Transzylvánia magyar gazdatársadalmában, ez biztosítja a munka sikerét és jövőnkét is. *A lélek és gondolat szabadság tőlünk függ és nem engedjük meg, hogy tőlünk azt elvegyék.*

A föld a mi életünk.

— Az az erő, amely ezen a közgyűlésen is megnyilvánul, a legszilvesztőbb biztosítéka annak, hogy a kérge tenyerekkel és izms karokkal megművelt földünket soha i nem adju tulajdonunktól. *A föld a mi életünk, ha attól negválnunk, veszélyeztetve van egész jelenlegi megélhetésünk és létünk.*

Szász Pál dr. ezután elmondta, hogy az állam sem lehet közömbös az építő mezőgazdasági munka iránt. Senki sem állíthatja azt, hogy mindegy az, ha 5000 métermázsával többet, vagy kevesebbet termelnek. A nemes többtermelés az állam vagyonát is gvarapítja s így kölesönös érdekszükséglet áll fenn. A román gazdatársadalom is láthatja, hogy azt az erőt, amit a szervezett EGE képvisel, az állam rendelkezésére is bocsátja. Nincs olyan felelős tényező, aki ezt visszautasíthatná.

Törzs-

rózsákat

nagybani vételnél

reklámárok

mellett szállítunk. Minden más elsőrangú egészséges ültetvény árjegyzék szerint.

Ambrosi, Fischer és Tsai
Ajud, Jud. Alba.

A továbbiak során a következőket mondotta:

— A munka továbbfolytatása türelmükön és kitartásunkon mulik. Mindnyájunk számára elégtételt jelent az a körülmény, hogy egyre nagyobb azoknak a száma, akik tanulni akarnak. Azok a magyar gazdatestvérek, kiket felkerestünk, teljes megértéssel és szeretettel fogadtak, bár egy percig sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a tanítás módja lényegesen különbözik a mezőgazdálkodás régi rendszerétől.

— A magyarságnak azok a rétegei is fel kell figyeljenek az itt folyó munkára, akiknek a megélhetését más lehetőségek biztosítják. Tudniok kell, hogy a gazdák érettük dolgoznak, hassa át őket azt a tudat, hogy a gazdatársadalom a magyarságnak olyan értéke amit minden vonatkozásban támogatni kell.

— Azt hiszem nem kell külön rátérnem az EGE-nek a múlt évben kifejtett tevékenységére. Elő valóság ma már amelynek vérkeringésében minden idegszál érezte a tagokkal az eredményeket. Az EGE fajsertéseket osztott ki feles tartásra a gazdáknak, lebonyolította a vetőmagbuzaszerét, különös súlyt helyezett az állattenyésztés feljavítására, több mint 1000 hallgató részvételével tanfolyamokat rendezett, lehetővé tette az apaállatok beszerzését, megkönnyítette a műtárgyvásárlást, kedvezményes áron mezőgazdasági gépeket bocsátott a gazdák rendelkezésére stb.

— Azokon a vidékeken, ahol tanfolyamok voltak, a szervezkedés utólérhetetlen léptekben halad előre. Meglepő volt a lelkesedés és érdeklődés, mely úgy a férfi, mint női háztartási tanfolyamokat kísérte. A avaszi vetőmagkiállítás pedig a vetőmagszükségletek kielégítését célozta.

Szász Pál dr. ezután rátért az EGE zavartalan működése érdekében tett lépésekre.

Tárgyalás a miniszterelnökkel.

— Kötelességemnek tartom bejelenteni, hogy az egyes zavartalan munkája érdekében megtettem a szükséges lépéseket. A kormányelnökkel alkalman volt ismertetni alapszabályainkat, amelyek törvényes jóváhagyást nyertek. Kifejtettem előtte az EGE célkitűzését és támogatását kértem. *A miniszterelnök megértette elgondolásainkat és csak egy kikötéssel élt, hogy az EGE maradjon meg erceti célkitűzései mellett és kizárólag gazdasági kérdésekkel foglalkozzék.* (Nagy taps.) Falai között pedig ne engedje meg a politizálást. Én ezt a gazdatestvéreim nevében meg is ígértem és ezt az ígéretet mindig meg is tartottam, viszont a kormányelnök is a megígért támogatásban részesítette a EGE-t.

Alaptalan aggodalom.

— Ezzel a kérdéssel kapcsolatban felmerült az EGE-vel szemben az az alaptalan aggodalom, hogy mindnyájan egyet értünk abban a megállapításban, hogy ez a beállítás csak félreértésen alapszik. Igaz ugyan, hogy az egyeslet kebelében

csak gazdasági kérdésekkel foglalkozunk, de ezzel korántsem merítettük ki lelkiismereti kötelességünket, amely bennünk él. Én tanuságot tettem lelkiismeretemmel szemben, a politikai életben is eleget tettem lelkiismereti kötelességemnek (nagy taps, éljenzés). Ott állok, amikor ott állanom. Nem volna egy nyugodt éjszakám, ha csak egyszer is kivonnám magamat magyar kötelesség- teljesítemem alól.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Minden elkövetünk, hogy a gazdasági szervezetekkel, mezőgazdasági kamrákkal, földművelésügyi miniszteriummal az összeköttetést fentartassuk és munkánkra segítségüket kérjük.

— Kitartás, türelem, önzetlen munka az az ut, amellyel meggyőzzük azokat is, akik idegenkednek az itt ismertetett céloktól. Megismétlem múlt évi beszédem zárószavait: mi vállaltuk az EGE szolgálatát. Sem a szolgálat szót, sem a fegyelm szavát az EGE sohasem akarta kisajátítani, hiszen mindenki, aki a közéleti téren dolgozik önzetlen szolgálatot vállal és mások szolgálatát mind elismeréssel és köszönettel haláljuk meg.

A lelkes éljenzéssel és nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Szász Pál a jegyzőkönyv vezetésére Török Bálint EGE-igazgatót, hitelesítésére pedig dr. Jelen Gyula és dr. Darkó Akos tagokat kérte fel.

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elnök az EGE időközben elhalt tagjairól, akinek emlékét jegyzőkönyvben örökölte meg a közgyűlés.

Dr. Szász Ferenc elismerő szavakkal emlékezett meg a EGE elvégzett, becsületes munkájáról és az alapítótagsági díjak felemelésére tett indítványt. Javaslatára a közgyűlés a törzsalapítási díjat az eddigi 2000 lejről 5000 lejre emelte fel. Dr. Pálffy László az ingatlaneladásokkal kapcsolatos jelentését a közgyűlés elfogadta. Biró József olyan kereskedelmi vállalat megalakítását javasolta, amely a mezőgazdasági életben fontos szerepet töltene be.

Szász Pál elnök felhívást intézett a közgyűlésen megjelentekhez, hogy az EGE működéséről és az új célkitűzésről terjesszék elő kritikai véleményüket.

A gazdakörök üdvözlete.

Molnár György, a Salonta-i gazdakör elnöke kifejtette, hogy a Salonta-i magyar gazdatársadalom nemrég súlyos erőpróban esett keresztül. Többmillió vagyon árverezését határozták el és a nehéz napokban állapították csak meg hogy a gazdák önmagukban milyen gyengék. Az EGE közbelépésének, elsősorban dr. Szász Pál elnöknek köszönhető, hogy gyors intézkedésükkel megmentették Salonta hatalmas értékű vagyonát. Elismeréssel adózik a tél folyamán megrendezett gazdasági tanfolyamért és a budapesti tavaszi mezőgazdasági vásárra rendezett elutazásért. Nem a saját nevében, hanem *Salonta egész magyar gazdatársadalma képviselőiben mond őszinte kö-*

szöveget és biztosítja az elnököt és az EGE vezetőségét törhetetlen ragaszkodásukról.

Cs. Nagy Sándor a Banat-i magyar gazdák nevében üdvözlő az EGE vezetőségét. Az egyesület átfogó munkájának gyönyörű bizonyítéka, hogy az ország másik messzefekvő részében élő magyar gazdák éppen olyan komoly figyelemben részesülnek, mint a közvetlen közelben működő gazdakörök. Méltatja az EGE vetőmagakciójának jelentőségét.

Dávid Sándor a Zerind-i gazdakör elnöke az összefogásban rejlő erő fontosságát hangoztatta, kiemelve a gazdatestvéreink hálaérzetét az EGE részéről megnyilvánult eszmei támogatásért és irányításért.

Dr. Jénáky Ferenc, Alba-Iulia-i főgimnáziumi igazgató részletesen ismerteti a középiskolai szakoktatás mai helyzetét, mely nem felel meg a követelményeknek. Tul. elméleti és elvont. Nem neveli az ifjakat a gyakorlati életre, éppen ezért kéri, hogy az EGE tanulmányozza ezt a kérdést, hogy lássuk, miképen vezethető be a mai középiskolai oktatásba a gazdaságtan gyakorlati tanítása. Ha a tanárok is együtt dolgoznak a fiukkal, az egyformán kérges tenyér képezi azt a kapcsolatot, amely a tanuló és a tanár közt a helyes utat megjelöli.

Kese Attila Sisudorheiu-i református lelkész örömmel állapítja meg, hogy az EGE munkája kihat a falu határának utolsó barázdájáig. A dr. Szász Pál által beindított munka által nagyon sok veszendőnek indult bányázda marad meg a régi tulajdonosok kezében. A mezőgazdasági építő lendület nemcsak a szántó-vető népet ragadta magával, akik sorompóba álltak a gazdasági egylet vezetősége mögé, hanem a falu értelmiségi rétegét is belevonta a munkába. Közöttünk, papok és földművelők között nincs különbség. Most nagy elégtétel számunkra, hogy itt látjuk a magyar kisgazdatársadalmat kezétfogva a többi gazdarétegekkel. A mi utunk a társadalmi összefogás útja. *Kifejezésre juttatja a falu óhaját, hogy az EGE maradjon meg gazdasági intézménynek és tartsa magát távol a politikától, mert csak azóta tud komoly munkát végezni, amióta független.* Végül javasolja, hogy a gazdasági egylet évente legalább kétszer falvakban tartson vándorgyűléseket.

A falu az önzetlen vezetőkre hallgat.

Biró Péter, a Sintereag-i gazdakör elnöke megkapó szavakkal beszéli el, hogy milyen érzést váltott ki Szász Pálnak az első felhívása a magyar gazdatársadalomhoz, amit igazi nemes szózatnak tekintenek. *Vége elérkezett az az idő is, amikor bekövetkezett a tulajdonképpeni egymásra utalás, illetve egymásra találás. A falu mindig ott áll, ahol az önzetlen vezetői parancsolják és hűséggel követik őket, mert tudatában van a biztos eredménynek.*

Vásárhelyi István, a Ludus-i gazdakör elnöke így kezdi beszédét:

Méltóságos Elnök Ur!

A megszólításra Szász Pál azonnal válaszol.

— Nem óhajtok cimbitorló lenni, nem illel meg a méltóságos cím. Én csak egyszerű gazdatestvér vagyok, kérem, hogy csak ezt a megszólítást használják. (Nagy éljenzés.)

Egy életre szóló összefogás.

Szakács Balázs Ciuc-Bosova-i gazdaköri elnök olyan klasszikus tömörségű beszédet mondott, hogy az egész közgyűlési hallgatóság állandó helyesléssel kísérte.

— Mi nem politizálunk, ami politikánk a kenyér politikája, a napi politikát hagyjuk másokra. Nem tudom kifejezni azt a mély tiszteletet és azt a hálát, amit székely megyém dolgozó földművesei éreznek.

Az EGE számunkra sokkal többet jelent, mint ahogy azt bárki hiszi, mert végre megtaláljuk a mi igazi vezetőinket, akik nem azért jönnek hozzánk, hogy kérjenek, hanem épp az ellenkezőjét cselekszik, adni akarnak nekünk. A kenyértől függ a mi jövőnk és gyermekeink megélhetése. Ezért fogadtuk olyan nagy szeretettel a tanfolyamokat, ahol rájöttünk az igazságra. Mi, büszke gazdák, azt hittük, hogy mindenhatók vagyunk és meg tudjuk művelni a földet. Csak most jöttünk rá arra, amikor végighallgattuk a tanfolyamokat, hogy mi bizony semmit se tudunk, nem ismerjük a növénytermelést, gyümölcstenyésztést. Köszönjük Szász Pálnak az értünk kifejtett munkáját és hisszük, hogy továbbra is ott marad az élen, hogy bennünket vezessen és tanítson. Azt a készírtást, amellyel bennünket fogadtak, hálásan köszönjük és egyben igyekszünk is azt megragadni. Amiért egy kicsit kérges a tenyerünk, nem fogjuk elengedni, mert egy életre szóló kézfogásnak tekintjük.

Fajtiszta, fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzélék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyék ingyen. 10

Báró Atzél Ede, az EGE tagjainak kötelezettségeire mutat rá, amit egyébként minden gazda átérez. A mai gazdasági élet egy állandó aknamunkához hasonlít, ahol csak szívós, kitartó, szorgalmas munkával felkészülve állhatjuk meg helyünket. Kuti Dénes Cerefale-i gazdaköri elnök, Durugy János Dióosánmartini, Kőcsis János, Bodnár Sándor Diosig-i, Darkó Lajos Anita-mare-i gazdaköri elnök szintén köszönetüket fejezik ki.

Szász Pál dr., az EGE elnöke válaszol az elhangzott beszédekre. Dr. Jémáki Ferenc javaslatát az iskolafenntartó hatóságokkal meg fogják tárgyalni, a vándorgyűléseket már programjába vette az EGE. Köszönetet mond a felszólalóknak, akiknek beszédei után azt érzi, hogy a föld szeretetre és megértésre tanítja az embereket. *Az életet adó napsugár egyformán süt mindnyájunkra, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzethez is*

tartozunk. Ezzel a krisztusi szeretettel távozzunk el és hirdessük gazdatestvéreinknek, hogy a jövődelmezőbb alapokra fektetett életmódot csak az EGE-n keresztül érhetjük el.

Köszönetet mond a sajtónak rendkívül értékes támogatásáért, közvetlen munkatársainak, az EGE tisztségviselőkarának, akik odaadó tevékenységükkel lehetővé teszik az EGE építő munkáját. Végül javasolja, hogy az ország első mezőgazdáját, II. Károly király Öfelségét, Tatarescu miniszterelnököt, a földmivelésügyi minisztert, a mezőgazdasági kamara uniójának elnökét és dr. gróf Bethlen Györgyöt, az EGE díszelnökét táviratilag üdvözljék. A közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá az indítványt, ezzel befejezést is nyert.

A közgyűlés után közebed volt, ahol számos pohárköszöntő hangzott el.

Péter József levele a magyar gazdatársadalom munkavállalásáról.

Az E. G. E. közgyűlése országszerte komoly visszhangot váltott ki. A napilapok történelmi nevezetességű eseménynek tekintik, mert most talált egymásra a régi nagybirtokos a kiscgazdával és az E. G. E. új vezetősége a munkába összekapcsolta a magyar gazdatársadalom minden rétegét. Az elismerés azonban senkit sem szabad megtevésszen. Az E. G. E. vezetősége a bizalmat és a megnyilvánult szeretetet arra használja fel, hogy a jövőben fokozottabb mértékben álljon a gazdatársadalom mellett, méltóképpen támogassa és irányítsa. A közgyűlés után tehát csak azt mondhatjuk, dolgozni!

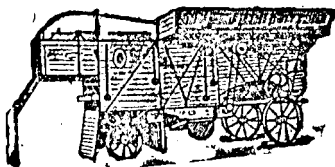
Ebben a szellemben kaptunk több levelet a gazdatestvéreinktől. Péter József Csikcsicsóról többek között ezeket írja:

„Az E. G. E. április 18-i közgyűlése azt a benyomást keltette, hogy a transzylvániai magyar gazdák megtalálták egymást, ennek legfőbb bizonyítéka a gazdatestvéreink szemében megjelenő könnyecseppek. Akik ott voltunk, mindnyájan éreztük a nap jelentőségét s annak

hatása alatt hitünkben megerősödve tértünk haza. Amikor az elnökségnek egy éves munkásságáért a teljes elismerést tolmácsoltuk, kötelességünknek csak egy kis részét rottuk le, mert a nagyobbik részét itthon kell elvégeznünk.“

„Nézzük csak mire vállalkoztunk. Vállaltuk, hogy az E. G. E. által élénkbe tárt jobb és újabb gazdasági ismereteket megfogadjuk, erőviszonyainknak megfelelő módon megismerjük, ezekre gyermekeinket és testvéreinket megtanítjuk. Vállaltuk, hogy testvéreink bizalmatlanságát bántóan pellengére nem állítjuk, hanem bőséges alkalmat adunk arra, hogy bennünk a jót akaró testvért felismerjék. Vállaltuk azon eszmének gyakorlati megvalósítását, mely kimondja, hogy minden testvérünknek a tisztességes megélhetéshez joga van. De vállaltuk egyben a tövisszurásokat, amiket munkánk közben bőségesen kapunk.“

„A munkavállalás azonban nemcsak egy évre szól, hanem addig folytatjuk, amíg azt érezzük, hogy munkánkkal mások boldogulását előbbre visszük.“

Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth RT.

Budapest

88

**„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legtokéletesebb kivitelben.**

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — (Telefon No.: 2-92.)

Két gyűlést tartott április hó folyamán az egyesület igazgató választmánya.

Az E. G. E. igazgató választmánya április hó folyamán dr. Szász Pál elnökte alatt két gyűlést tartott. Az egyiket április hó 6-án, a másikat 18-án.

Az április hó 6-iki ülésen tudomásul vette a választmány, hogy az elnökség felterjesztett intézett: 1. a kormányhoz a falusi háziipar védelme, 2. megkeresést küldött a C. F. R.-hez a gyógynövények kedvezményes vasuti fuvardíja ügyében. Majd beszámolt az Elnökség a téli falusi két hetes gazdasági tanfolyamok, valamint a chiendi női háztartási tanfolyam lefolyásáról, amelyekről a *Gazda* részletesen beszámolt. A felmári vetőmagkiállítás eredményéről, a tavaszi vetőmag, mezőgazdasági, gép, gyümölcs-csemete, műtrágya stb. kiosztásról szóló jelentések megtevétele után a választmány örömmel vette tudomásul a budapesti mezőgazdasági kiállításra és tenyészállatkiállításra rendezett csoportos tanulmányi kirándulásról tisztavérű tenyészbikák, kanok és kosok beszerzéséről és gazdakörök részére való kiosztásáról tett jelentéseket, majd elhatározta az ig. vál., hogy az év tavaszán a kizgázdák és tanfolyamot végzett gazdaifjak részére tanulmányi kirándulást rendez a Bánátba és a folyó évben is megszervezi a féléves németországi gazdasági tanulmányi kirándulást a gazdaifjak részére, amelyen való részvétel céljából Seyfried Ferenc s. titkárnak féléves szabadságot engedélyezett azzal a kötelezettséggel, hogy szerzett tapasztalatairól a *Gazda* hasábjain rendszeresen beszámol. A szőlősgazda közönség vasgálic szükségletének közösen való beszerzése ügyében a választmány aként határozott, hogy a rézgálic áraknak az egész ország területére egységesen történt megállapítása feleslegessé teszi azt, hogy az E. G. E. összeírja és közösen szerezzék be a tagok szükségletét, mert bárki megrendelheti azt hasonló feltételek mellett közvetlenül a gyártól darabárúként vagy vagon-tételben a közvetítő kereskedelem kizárásával. Azonkívül a vidéki Hanyga fiókok is árszabályozó hatást gyakorolnak az esetleges tulkapási hajlamokkal szemben, viszont az egylet a szükséglet összeírásával és közösen való megrendelésével a kartell egységes árai miatt nem tudhat olyan előnyt nyújtani, amelyért érdemes volna a nagy költséget igénylő és magas kamatterhekkel járó anyagi gondokat vállalni. Ezért az elnökség az érdekelteket a helyzet felől részletes körlevélben tájékoztatta.

A f. évi közgyűlés előkészítése rendén a közgyűlés tárgysorozatán szereplő kérdéseket vitatta meg a gyűlés, amely elhatározta, hogy a *Gazda* április 1-i számában közölt, az Egyesület évi működéséről szóló jelentést, zárszámadásokat és a számvizsgáló bizottság jelentését elfogadásra való ajánlással fogja a közgyűlés elé terjeszteni. A *Gazda* jogi mellékletének kiadásáról, a gazdakörökkel való szoros kapcsolat fenntartásáról, az

egyesületi könyvtár rendezéséről és több kisebb keblbi ügyről szóló jelentés tudomásul vétele után a választmány 51 új alapító, 111n új rendes tagot, 26 új gazdakört vett fel az egyesületi tagok sorába. Ezután a gyűlés az Elnök életetésével véget ért.

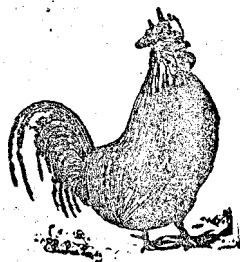
Április hó 18-án tartotta az igazgató választmány április hó folyamán a második gyűlést ugyancsak dr. Szász Pál elnökte alatt. A 18-iki első választmányi ülés egyik fő tárgya az 1937. évi költségvetés előkészítése volt, melynek rendén gróf Teleki Béla alelnök előterjesztése alapján a választmány elhatározta, hogy az 1937. évi költségvetést 656.855 lej bevételi és ugyanannyi kiadási előirányzattal a közgyűlés elé terjeszti, majd elhatározta, hogy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé az alapító tagdíjnak 2000 lejről 3000 lej pótdíj hozzászámításával 5000 lejre való emelése, az egyleti vagyon egy részének reális vállalatba fektetése és egy mezőgazdasági szükségleti cikkeket forgalmazó vállalat létesítése tárgyában. A gyűlés végén a választmány 16 alapító és 166 rendes tagot és 15 gazdakört vett fel az egyesület tagjai sorába.

A diosig-i gazdakör példája.

A napokban a Diosig-i gazdakör elhatározta, hogy a jövőben az E. G. E.-nek az évi 60 lejes tagdíja helyett évi 500 lejt fizet. Ezt az elhatározást minden külső tanács vagy felkérés nélkül jószántából tette meg. Az ott élő magyar gazdapestvéreink be akarták bizonyítani, hogy a munkát megbecsülés illeti és a messzi vidékeken lakó testvéreink elismeréssel adóznak az áldozatokért. Tudatában vannak annak, hogy az E. G. E. működésének elengedhetetlen feltétele az anyagi támogatás. Ismerik a mai pénzügyi viszonyokat és könnyíteni akartak a központ munkáján. Ezért a szép és példaadó cselekedetükért nemcsak az E. G. E. elnökségének, hanem az egész gazdatársadalomnak a köszönete illeti meg őket. Vajjon mi történne akkor, hogyha a Diosig-i példát követve más gazdakörök is hasonlóan járnának el? Reméljük, hogy ez csak jeladás volt és rövidesen más felajánlásokkal is találkozunk.

Meg kell azonban még említenünk, hogy a Diosig-i gazdakör nemrégiben egy olyan okos és gyakorlati tervet valósított meg, amiről szintén kötelességünk néhány sort írni. A gazdakör vezetősége elhatározta, hogy a bükköny vetőmagot közösen szerzi be és tényleg be is szerzett 340 q magot. A közös beszerzéssel q-ként 100 lejjel olcsóbban vásárolták meg a vetőmagot s így a gazdakör 34.000 lejes megtakarítást tudott felmutatni. Ime miben rejlik a szervezetség ereje és milyen komoly eredményeket tud felmutatni az a gazdakör, amelynek minden egyes tagját az egymásrautaltság gondolatja hatja át.

A baromfitenyésztés felkarolása

A baromfi és apró háziállat, nyul, méh, selyemhernyó, galamb stb. tenyésztésével tulnyomó részben a kisgazdaközönség foglalkozik. De sokan foglalkoznak olyanok is, akiknek nem a mezőgazdálkodás a főfoglalkozása.

Az EGE. elnöksége a turdai gazdakör kezdeményezésére elhatározta, hogy a jövőben kiterjeszti működését e térre is és hathatósan felkarolja a baromfi és apró háziállattenyésztők érdekeit. E téren már meg is tette az első lépést, elhatározván, hogy az egyesület hivatalos lapjában, a „Gazda“-ban, mely országrészünk legnagyobb, legelterjedtebb és legjobb, képekkel gazdagon díszített mezőgazdasági szaklapja, — külön rovatot nyit a baromfi és apró háziállattenyésztés időszerű és szakkérdéseinek a nyilvánosság előtt való megvitatása céljából. Ezenkívül külön szakosztályt állít fel, amelynek tagjai lehetnek mindazok az EGE. tagok, akik az évi 60 lej befizetésére, nyilatkozat aláírásával kötelezik magukat. Az egyesület hivatalos lapját, a Gazdát, az egyesület tagjai tagsági illetmény fejében kapják, külön előfizetési díj nélkül. Tagsági nyilatkozatot készséggel küld a Gazdasági Egyesület (Cluj, Str. Andrei Muresan 10.).

A gazdabiztosítás szervezése.

A gazda vagyona az, amely leginkább ki van téve az elemi csapások veszélyének, a tűznek, jégnek, fagynak, árvíznek, stb. A gazda vagyona az, amely — a kereskedő, iparos stb. vagyonával szemben — a legkisebb hozadékot adja. Ezért a gazda érzi meg a legjobban, amelyeknek kihatását csak évek múlva, vagy sohasem tudja pótolni.

Míg a kereskedő tőkét évente 3—5-ször megforgatja 10—30%-os kamatozással, a gazda vagyona, természeténél fogva, évenként csak egyszer hozza meg, abban is csak 1—3%-os kamatát. Ezért végzetesebb a gazdálkodásra nézve az elemi csapás, mint egyéb foglalkozási ágakra és ezért kell a gazdának óvatosnak és elővigyázatosnak lenni és csekély áldozattal, biztosítás útján megvédeni magát az elemi károk olykor végzetes csapásaitól.

Az E. G. E. elnöksége, átértékelve a kérdés fontosságát a gazdabiztosítások szervezése és egy intézethez való összpontosítás érdekében tárgyalásokat kezdett, amelyek kedvező kilátásokkal kecsegtetnek. A szervezetségben rejlő erő e téren is meg fogja hozni a várható eredményeket. A gazdabiztosítások által az egyesület nagy kedvezményeket tud tagjai számára szerezni. Befolyást tud gyakorolni a károk igazságos becslésére, a megbecsült károk értékének gyors fizetésére, ezenkívül igen nagy díjkezesményeket tud biztosítani.

Minden tagtársunknak egyaránt érdeke tehát, hogy kötető biztosításaival várja be az E. G. E. elnöksége által biztosított tárgyalások befejezését és új biztosítását már a kedvezményes árak és feltételek mellett kösse meg. Meg kell magyaráznunk és érteitünk minden gazdatársunk előtt, aki eddig még nem biztosított, annak a célját, jelentőségét és értékét, hogy „mindnyájan egyért és egy mindnyájunkért“ elve alapján, egymáson kölcsönösen segítve, szilárdabb anyagi alapokon álló jövőt biztosíthassunk az E. G. E. segítve, szilárdabb anyagi alapokon álló jövőt biztosíthassunk az E. G. E. kötelékébe tömörült gazdatársaink számára.

Előfizetőinkhez!

Nemrégiben azzal a kéréssel fordultunk tisztelt előfizetőinkhez, hogy az E. G. E. munkájának megkönnyítése céljából irják össze azoknak a gazdatestvéreinknek a neveit, akik igényt tartanak a „Gazda“-ra s egyben be akarnak lépni az E. G. E. tagjai körébe. A magyar gazdatestvéreink öntudatát bizonyítja az a körülmény, hogy a beérkezett lapokon több száz gazdatestvérünk lépett be az E. G. E.-be és fizetett elő a lapra. A „Gazda“ nem rendelkezik olyan nagy összegek fölött, hogy az előfizetés céljából mindenkit saját házában kereshessen fel. Hiszen az évi 60 lejes előfizetési díjból még az utiköltség egy része sem térülne meg. Épen ezért megújítjuk előző kérésünket hiszen a már eddig elért gyönyörű eredmény biztatólag hat. Meg vagyunk győződve a felől, hogy jelenlegi felhívásunkat újabb előfizetési, illetve tagbejelentések követik. Bizonyítsuk be, hogy tényleg testvéri közösségben élünk és saját érdekünkben mindent megteszünk.

A „GAZDA“ szerkesztősége.

ELADÓ 1200-as vasrámás „Robey“ cséplőgép. Cluj, Str. Chintăului 33. Papirgyár.

Biztosítsunk
a mi intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

Néhány egyszerű szó gazdatársaimhoz.

A március hóban megtartott budapesti tenyészállat kiállítás megtekintése minden ott résztvevőnek kitörölhetetlen élménye marad. A kilátó és céltudatos munka, erkölcsi és gazdasági vonatkozásaiban egy ország határain túlhaladó eredményt és megbecsülést hozott a magyar gazdatársadaimra.

Az ott felhalmozott nemes anyag, a bámulatos szakértelem és önfeláldozó munka eredményeit hirdetik. Minden ország büszkesége lehet egy olyan öntudatos tervszerű gazdasági munka eredménye, mint amelyet a magyar gazdatársadalom ezen a tenyészállatkiállításon bemutatott.

Mi transzylvániai gazdák, akik az E. G. E. kezdeményezésére jutottunk abba a szerencsés helyzetbe, hogy a magyar gazdák tenyészállatkiállítását megtekinthettük, — ne élménynek, hanem a legnagyobb példának lássuk azt, amit ezen a tenyészállatkiállításon tapasztaltunk. Lásuk benne a törhetetlen tudásvágy és megfeszített munka, az összetartozandóság felismerésében rejülő hatalmas erő fényes eredményét.

A tapasztaltakat fordítsuk mi is gazdasági életünk erősítésére, eredményeinek fokozására, tudásunk és látókörünk szélesítésére. Ne csak látói, de követői és megtartói is legyünk az ott tapasztalt tudás és példaadó munka eredményeinek. Így lesz hasznos és gyümölcsöző a mi fáradságunk és az E. G. E. áldozatkészsége, mely egyesület vezetősége megmutatta, hogy a transzylvániai gazdatársadalom művelődésének és a gazdasági szaktudásának emeléseért minden áldozatra kész, — sajnos szerény anyagi erején belül. Ezzel utat mutatott arra is, hogy miképpen kell a gazda tudását, tapasztalatait gyarapítani, hogy így a nagyközönségnek, hazai gazdatársadalmunk egyetemének nivóját fokozatosan emelje.

Legyen minden elismerésünk és hálás köszönetünk szeretett elnökünknek dr. Szász Pálnak és kiváló gazda vezéreinknek.

Molnár György,
a salontai Gazdakör elnöke.

A mezőgazdasági gépbeszerzési akció eddigi eredményei. Beszámolt a Gazda ismételtén és az E. G. E. közös gazdasági gépbeszerzési akciójáról. A múlt év szeptember havában beindított akció eredményeként ezideig 3,900.000 lej értékű gazdasági gép iránt történt érdeklődés és 760.000 lej értékben történt vásárlás készpénz ellenében. Átlag 20%-os árkedvezményt számítva, 152.000 lej készpénz megtakarítást jelent az E. G. E. tagjai számára csak ez az akciója. Az egyesület a továbbiakban is mindenkor készséggel áll e téren is tagjai és gazdakörei rendelkezésére és egyszerű levelezőlapon való megkezdés esetén képes árjegyzéket küld az igényelt gazdasági gépekről és eszközökről.

Tagdíj fizetési felhívás!

Az egyesület alapszabályai szerint az egyesületi tagdíj naptári év szerint számítandó és az évi 60 lejt kitevő rendes tagdíj fizetése minden év január hó 1-én válik esedékessé.

Felhívjuk ezért minden t. Tagtársunkat, akik ezideig az esedékes tagdíjat nem egyenlítették ki, május hó folyamán okvetlenül kiegyenlíteni sziveskedjenek, annál is inkább, mert az egyesület csak úgy tud megfelelni hivatásának, ha t. Tagtársaink a vállalt kötelezettségüknek eleget tesznek. Az egyesület a hátrálékos tagdíjakat behajtásra az egyesületi jogtanácsosnak fogja átadni és a késedelmes fizetés a költségeket lényegesen emelni fogja és ezt elkerülni óhajtván, ismételten kérjük az esedékes tagdíjak mielőbbi szives beküldését.

Cluj, 1937 április 25.

Az E. G. E. Elnöksége.

Női hathetes gazdasági és háztartási tanfolyam. Már ismertettük az EGE. által tervbe vett női háztartási tanfolyamok tudnivalóit, azok célját és részvételi feltételeit. A tanfolyamok idejének beosztását munkába vette az egyesület, ezért ajánlatos, hogy mindazon gazdakörök, amelyek a falusi asszonyok és leányok részére ilyen tanfolyamot rendezni óhajtanak, sziveskedjenek ezen szándékukat mielőbb bejelenteni az E. G. E. Igazgatóságánál, hogy a szükséges előkészületek idejében megtehetőek legyenek

Gazdanap Sânpaulon. Az I. G. Duca-i Gazdasági Iskola növendékei jól sikerült Gazdanapnap egybekötött tanulmányi kirándulást rendeztek Sânpaul községbe. A Gazdanap műsora a délelőtti és délutáni ünnepélyes istentisztelet keretében zajlott le, ahol értékes énekszámok és szavatok hangzottak el úgy a helybeli ifjuság, mint az iskola növendékei részéről. Értékes gazdasági előadást tartott *Boros György* szaktanár, és egy gazdanövendék. A közönség és a növendékek megtekintették Sânpal község jól megszervezett tejfogyasztási és gépszövetkezeteit. Bemutató munkát végeztek az ujjonnan beszerzett *Medicago* zuzógéppel és egy *Dieselmotoros* traktoréval is. A növendékek megtekintették *Szabó István* kispazda szakszerű sertésenyésztését is. A vendégeket a község családai vendégelték meg páratlan szivességgel, amelyért illesse köszönet Sânpaul község lakosságát, lelkes költő-papját, ki fáradtságot nem ismreve dolgozott a nap sikerének érdekében, valamint a szövetkezetek vezetőségét is. E jól sikerült kirándulás alkalmával a kiránduló tanulók értékes tapasztalatokat nyertek *Ugron Ákos* földbirtokos gondozott gyümölcsösének megtekintésével is.

Az 1937—38. év telén rendezendő téli falusi kéthetes gazdasági tanfolyamunk előkészítése. Az E. G. E. az 1936—37. év folyamán igen szép sikerrel 26 kéthetes téli falusi gazdasági tanfolyamot rendezett a kispazdaifjak ré-

szére. A jövő évi tanfolyamok előkészítését rövidesen munkába veszi az egyesület. Felhívjuk ezért mindazon gazdaköröket, amelyek községükben kéthetes gazdasági tanfolyamot óhajtanak rendezni, ezen szándékukat szíveskedjenek mielőbb az E. G. E. Igazgatóságához bejelenteni (Cluj, Str. A. Muresan 10). A bejelentéseket az egyesület kötelezettség nélkül előjegyzí és idejekorán értesíti az érdekelteket, hogy mely községekben és mikor rendezí a tanfolyamokat. Amennyiben lehet, igyekezni fog az egyesület a bejelentett igényeknek eleget tenni.

A tavaszi vetőmag kiosztási és műtrágya beszerzési akció bezárása. Az E. G. E. miként az ősz folyamán, az 1937. év tavaszán is igyekezett a kisgazdák tavaszi gabona és takarmány vetőmag, valamint műtrágya szükségletének közösen való beszerzésével segítségére lenni. Sikert is minden az E. G. E.-hez forduló gazdakör és egyesületi tag vetőmagigényeit kielégíteni. A műtrágya megrendelések is zavartalanul továbbítottak és amint az egyesület megejtí a gvárral az elszámolást, külön térítést fog nyújtani minden megrendelő részére megrendelésének árnyában. Az év folyamán mindkét irányban folytatni fogja az egyesület a megkezdett munkát, amelynek kapcsán csak arra kéri az érdekelteket, hogy szükségletüket idejekorán, gyorsan szíveskedjenek bejelenteni az E. G. E. Igazgatóságához.

Tájékoztató a rézgálicbeszerzés tárgyában. A „Gazdában“ korábban felhívta az EGE az érdekeltek figyelmét a rézgálicszükséglet közösen való beszerzésére. Az EGE igazgatóválasztmányá foglalkozott is a kérdéssel és miután a kartelltól vett, hatóságilag maximált árak és feltételek szerint a termelők közvetlenül való megrendelés esetén is csaknem mind megkapják azokat az előnyöket, amelyeket a közösen való beszerzéssel, az egyesület helyesnek tartotta az érdekelteknek a gvárral közvetlenül való összeköttetést javasolni. A gálicárak normális keretek között való tartására biztosító szelep gyanánt szolgálnak egyébként a vidéki Hangyaszövetkezetek is. Az országszerte egységesen maximált rézgálicárakat az alábbiakban közöljük: Vagontételben zsákcsomagolásban kg.-ként 20.50. Félvagontételben való megrendelés esetén 30 lej 80 bani. Darabáru vételnél 21.10. A fenti árakhoz 6% forgalmiadó hozzászámítandó. Az árak az 1937. március 1-ig érvényben levő díj mellett értendők, tehát az április 1-től felemelt fuvárdíjtöbblet a vevőt terheli. 100 kg.-os hordóban való csomagolás esetén kg.-ként 0.50, 200 kg.-os hordókba való csomagolás esetén 0.25 banival emelkednek az árak. A rézgálic ára előre fizetendő, amelyhez a számlabélyeg értéke is hozzászámítandó. Fizethető a megrendelt rézgálic ellenértéke úgy is, hogy az összeg 20%-a előre és a hátralék utánvét mellett átvételkor. Az itt közölt ajánlatot a „Phönix“ kénsav és vegyitermékek gyára Rt.

Baia-Mare küldte be. A fentieket azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy az érdekelte gazdakörök, vagy magángazdák szíveskedjenek a fenti címre előzetes megkeresést küldeni, hogy a változásnak alávetett árak és feltételek fennállanak-e a megrendelés idején is és a veendő válasz után szíveskedjenek a megrendelést feladni.

Olvasóinkhoz!

Tisztelettel kérjük mindazokat az olvasóinkat, akik lapunkat kapják, és akik az évi 60 leies előfizetési díjat, illetve tagsági nyilatkozatot még nem küldték be, hogy azt póstafordultával hozzánk eljuttatni szíveskedjenek. Ellenkező esetben kénytelenek vagyunk a lap további küldését azonnal beszüntetni.

Örömmel állapítjuk meg, hogy gazdatestvéreink tekintélyes része felismerte az egyetlen nagy terjedelmű magyar mezőgazdasági szaklap jelentőségét és már az átszervezést követő napokban siettek előfizetőink, illetve tagjaink táborát gyarapítani. Belátták azt, hogy a mai időkben a gazdatársadalom csakis abban az esetben boldogulhat és mutathat fel komoly eredményeket, ha lépést tart az élettel, a fejlődéssel és hogyha megszervezve igyekszik elérni céljait. Őszinte köszönetet kell tehát mondanunk. Azok a gazdatestvéreink viszont, akik még nem léptek be az E. G. E. tagjai sorába és nem küldték be az előfizetési díjat, gondoljanak arra, hogy csak a közösen vállalt munkának lehet eredménye és igazán kicsiny jelentéktelen összeget kell fizetniök a lapért, amely egyben E. G. E. tagságot is jelent, vagy fordítva. 60 leit mindenki kifizethet a saját érdekében s meg vagyunk győződve arról, hogy június elsejével a lap küldését nem kell beszüntetnünk, mert mindenki teljesíteni fogja köteleességét.

Rendes tagsági kötelezvény.

Alólirott, mint az *Erdélyi Gazdasági Egylet* (Cluj, Str. A. Muresan 10) rendes tagja, kötelezem magmat, hogy évenként — hat évi időtartamra terjedőleg — az egylet Cluj-Kolozsvárt székelő pénztárába minden év január havában évi tagdíjul 60 leit, azaz Hatvan leit befizetek.

Amennyiben a hat év letelte előtt legalább 3 hónappal a tagok sorából való kilépésem be nem jelenteném az egyesületből, jelen tagsági kötelezettségem újabb hat év tartamára meghosszabbítottatik.

Kelt

(Románul, magyarul)

U. posta

(Románul, magyarul)

Vármegye

(Románul, magyarul)

mint tanu.

mint tanu.

rendes tag.

(Olvasható aláírást kérik.)

Tagdíjnyújtás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

2000 lej alapítódíjat fizetett: L. K. Valea lui Mihai, M. A. Gheorgheni (100), B. P. Bodogai (100).

1937. évre 60 lej tagdíjat fizetett: Dr. P. M. Unguraş, br. K. G. Cămăraşul, K. Gy.-hegyi Luna de sus (1936), ifj. G. J. Tg.-Mureş, K. K. Otomani, S. V. M. Becheni, Sz. D. Marghita, dr. P. S. Tg.-Jiu, B. Gy. Cluj, Sz. I. Cluj, dr. M. I. Coveş, gr. S. J., K. I., dr. G. S. Săcueni, Cs. Gy., Gy. M., Hitelszöv. Jernuţeni, P. J. Salonta, Hangya Mărcuşa, Gazdakör Crasna, ifj. K. A. Petrila, br. B. F. Gărdani, dr. N. E. Dej, K. A. Valea lui Mihai, Hitelszöv. Bodo, A. J. Zagon, F. A. Suatu, B. F. Gheorgheni (1937—42-ig 360 L.), Gazdakör Medişor, K. Gy. Siculeni, F. B. Mehadia (1937—42-ig 360 L.), K. N. M., K. D. Sabed, dr. R. J. Dej, B. P., D. J., K. M., K. F., B. J., id. Sz. A., L. J., L. M., B. F., B. E., K. P., V. A., K. J., D. J., B. M., F. F., Sz. A., L. P., S. M., S. F., B. B., B. S., F. S., Sz. F. Sintereag: B. J. Cluj, Seh. R., D. F. O., K. I. Rimetea, P. K. Gherla, gr. B. E. Mediaşfălău, gr. Z. E. Sântioana, L. Gy. Avrameşti, ifj. T. F., J. S. Tg.-Mureş, Gazdakör Călărăşi, Gazdakör Diciosânmartin, Odriheiu, Coroiuşânmartin, Hitelszöv. Bachnea, D. E. Găneşti (40), F. A. Coroiuşânmartin, J. J. Bachnea, K. A. Bozias, K. A. Bachnea, M. J. Dâmbou, M. I. Crăieşti, M. J. Diciosânmartin, P. I. Ciavas, R. J. Coroiuşânmartin, Sz. I. Cipău, Sz. Gy. Odriheiu, V. S. Adamus, dr. Gy. E. Bozias, E. B. Mica, L. J. Seuca, P. G. Diciosânmartin, P. S. Saroşul, M. M. Diciosânmartin, Vm. Gazd. Egy. Diciosânmartin, G. I., P. I., M. F., B. B., R. J., id. K. B., ifj. B. B., J. A., K. Gy., Gazdakör Brates, T. E. Vadu, br. B. Gy. Gărdani, dr. M. Z. R. K. Aiud, dr. M. Z. gazd. Teiuş, ifj. Gy. F. Zăbala, L. D. Atid, S. M. Gy. Telin, Hitelszöv. Păpăuţi (1936—1937), Gazdakör Ciucani (1938), T. A. Alunisu, Gazdakör Zizin (1936—37), Gazdakör Beliu (3 néld.), F. A. Ditrău (1937—38—39), B. P., P. D. Matiseni, Z. R. Andrei Saguna, I. E., G. M., Cs. Gy., K. J., F. P., I. I. Nadlac, H. J. Bontida (1936), F. A. Cipau, B. K. Bodogai, D. B. Filpesul mic, V. B., Sz. S., V. Gy. Cubuleut, M. I. B. J., D. M., M. Gy., Gazdakör Satulung, T. S. I. G. Duca, B. F. Mugeni, B. A. Crăciunel, B. D. Săbed, B. S. Băţani mari, B. I. Tălişoara, Cs. A. Săbed, F. F. I. G. Duca, F. B. Avrameşti, G. S. Arcus, Gy. F. Sineai-Făneţe, I. S. Aitamedie, K. L. Tălişoara, Sz. A. Jimbor, T. P. Vlahita, T. I. Ghenciu, Ū. A. Calnic, B. D. Borosneul mare, Sz. G. Oeland, S. S. Acăs, S. Nagy F. Berindan, dr. K. Zs. Nisineni, dr. H. J. Tg.-Mureş, F. S. Feliceni, D. Gy. Curteni, Gazdakör Vadu, B. P. Bod, Seh. Gy. Braşov (120), P. A. Satumare, gr. T. J. Glodeni, Trans. Teiszóvetkezet Tóhőceni, Gy. B. Lemnia, G. M., G. M., G. M., K. I., T. F., T. M. Lonodea Nou, D. A. Agristea, dr. T. E. Săuzieni, D. Zs. Aiud (1938), D. K. Brates (120), Gazdakör Bifa (180), B. G. Bita, Sz. Gy. Mădăras, K. E. Chendul mic, J. S. Jernuţ, Gazdakör Goagiu, F. G. A. Cioc, Hitelszöv. Olari, K. J. Cernatul de jos, Hitelszöv. Chileni, Gazd. Egy. Gheorgheni, B. A. Sântău, H. N. Suplacul de Bărcău, Sz. I. Craidorolt, Casina Maghiară Aiud, Gy. G. Plăesii de

jos, K. B. Oraviţa, Cz. S.-né Arad, T. L. Ozun, S. S. Mercurea Ciuc, gr. B. B. Brăncovanesti, gr. B. B. Cris, dr. Gy. Zs. Sighişoara, M. J. Cris, B. M., B. D., B. D., B. L., B. G., J. A., S. M., Sz. A. Feliceni, W. T. A. Taga, Sv. B. Mediaşul Aurit, Cs. J. Nusfalau, F. G. Chiochis, gr. W. A. Taga, dr. M. Gy. Deva, Sz. J., Gazdakör, H. D. Surcea, Cs. E., Cs. J., Cs. M. Tăureni (1938), Gazdakör, P. E. P., D. Gy., D. M., G. J. Zau de câmpie, P. I. Mihiş, L. L. Sarماسul, B. Gy., Sz. J., N. E. Cuci, Franco-Romana Tg.-Mureş, F. Gy. Biefalau, Cs. J. Zau de câmpie, Cs. Gy. Târgu-Săcuş, L. V., L. B. Gheorgheni, Sz. K. K. Sibiu, L. I. Racul, F. A. Sarmaşag, K. S. Unirea, B. K. Arieşul de Pădure, Sz. Zs. Oiesdea, M. P. Veţea, A. P. P. Nisini, B. J. Oradea, F. I., id. F. K., B. L., N. I., Sz. I. Sântăul mare, D. J., B. A. Suat, Sz. J. Tg.-Mureş, Zs. F. Cheia, L. A. Coşava, Hitelszöv., S. F. Atid, L. L. Ciceu-Ciuc, K. J. Gheorgheni, L. I. Nadlac, B. J. Cozmeni, Gazdakör Dorobanţi (300), P. L. Jernuţ, Hitelszöv. Dejani, P. J., gr. W. E. Sucutard, Ny. A., M. A., S. I., I. A., B. S., N. F. Sard (30—30), ifj. Cs. A., D. A., N. J., Sz. F., K. J., P. I. B. K., Hangya Estelnic, V. A. Lutoasa, J. E. Tg.-Săcuş, F. I. Lisnau, K. F. Iia, dr. B. M. Ghiriş, gr. T. L. Gy. Satulung, Sz. B. Săcueni, Hitelszöv. Arad-Gaj, ifj. K. Gy., id. K. J., B. L., D. K., ifj. I. D. Delnita, ifj. Cs. G. Stejenis, R. P. Pleşul, P. I. Sănavasii, B. A., B. J., Sz. I. M., B. I., G. P. J., G. Gy., Gazdakör Băciu, F. L. Satu-mare, F. L. Sălasuri, A. A. Tomesti, Gazdakör Arpasel, Sz. M., Sz. A., B. J., Magyar Párt, Cs. I., P. G., B. L., N. J., M. I. Salonta, gr. Z. D. Pesac, Gazdakör Adamus, Bodogagiu, Ciava, Daia, Gogau, Hărănglab, Craieşti, B. J., B. B., B. S., Cs. J., F. A. Diciosânmartin, B. E. Suplac, B. P. Ganesti, B. A. Pipea, D. Gy. Ciavas, F. Gy. Deaj, H. A. Dâmbău, gr. H. I. Sănpaul, K. I. Gogau, M. A. Gogau, P. T. Dâmbău, P. J. Daia, R. P. Seuca, Sz. J. Pancişoara, Sz. F. Găneşti, Sz. Gy. Hărănglab, Sz. G. F. Pancişoara, V. G. S. Ciavas, V. J. Cluj, H. S. Cluj, dr. A. Gy. Rupea, T. P., ifj. V. I. Borsa, dr. B. E.-né Ineu, dr. K. P. Adrian, ifj. Sz. A. Casinul-Nou, Gazdakör Femeţea, B. Gy. Sănbenedic, J. G. Dei (120), D. S. Cisteul de Mureş (200), dr. E. I. Ichiu, M. I. Urziceni, B. T. Cluj, P. Gy. Cojocna, B. E. Sălătig, M. J. Valea Marie, I. M. Tg.-Mureş, Hitelszöv. Salonta, H. L. Deta, O. I. Palen, P. A. Hrip, H. Carei (140), D. V. Oiesdea, K. B. Săcioava, Hitelszöv. Radna (100), L. K. Valea lui Mihai, dr. M. J. Aiud, Gazdakör Aita-mare, V. L. A. B. Săpărtoc, ifj. H. M. Jernuţ, dr. K. I. Bod, id. J. S. Lunga, Hangya Ozun, B. Gy. Breţeu, Hitelszöv. Tulgheş, Hangya Satulung, Z. J. Lunca de mijloc, L. S. Alungeni, dr. G. J., Sz. Z., I. I. Mercurea-Ciuc, dr. T. M. Tg.-Mureş, Gazdakör, Sz. E. Chiurus, K. B. I. Sădăe (120), K. J. Oradea, E. J. Bod, br. A. P. Turia, K. A. Simleul-Silvaniei (140), K. G. Jedu (120), B. J. Cărstie, br. S. T. Moceva (500), Gazdakör Nusfalau, Gazdakör Zerind, D. G. Simleul-Silvaniei, S. A. Firesul-Gherlei, D. B. Chibed, Gy. D. I. G. Duca, M. D. Sft.-Gheorghie, S. G. Tâmpa, K. A. Mociu, B. J. Sineai, K. K. Vulcan, D. J. Jernuţ, B. M. Culciul mic, N. I. J. Băţanii mari, K. J. Alba-Iulia, K. J. Oraviţa, Gazdakör Cruceii (120), Sz. I. Recas, Sz. K. G. B. Dobra, T. B. Beelean, F. I. Aiud, Sz. J. Decca.

Kérdés - Felelet

Deák József Nusfalău. A ricinus termesztése és a mag ára iránt érdeklődött. Mivel a kérdés sürgős volt, levélben adtunk választ. A levél ismeretlen jelzéssel visszajött. A választ itt megismételjük.

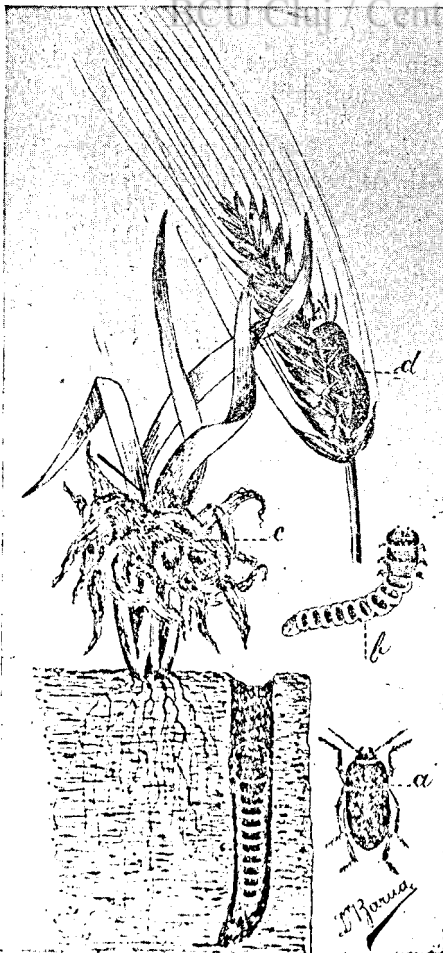
A ricinus termesztését részletesen ismertette Bodor Kálmán a „Gazda” február havi számában. Ugyanott a ricinus termesztéséről jövedelem számítását is közöltünk, amelyben kg.-ként 7 lej árat vettünk tekintetbe. Az a salontai hír, hogy a ricinus kg.-ját 250 lejért is el lehet adni, sajnos nem felel meg a valóságnak. A ricinusmagot ez év folyamán az olajgyárak 7—8 lejért vásárolták kg.-ként. A készletek ha kifogynak, remény van kisebb áremelkedésre 10—12 lej határáig. A tavaly a ricinusmag 16 lejes árat is elért. Az EGE tavaszi vetőmagkiállításán Bodor Kálmán nemesített ricinusmagot állított ki. Címe: Ulmeni, jud. Sălaj. A magból eladó készlete is van.

Klemens József Oravita. Kérdés: Hogyan és mikor lehet a földi bolhát a kertekben a legeredményesebben irtani?

Felelet: A földi bolhák ellen az alábbi eljárásokkal lehet védekezni: A keresztesvirágú gyomnövények (vadrepce, repesényretek) irtása, mivel a bolhák előszeretettel keresik fel ezeket. Jó talajművelés és sűrű vetése a kártételnek kitett növényeknek, hogy ezek gyorsan fejlődhessenek s a sűrű vetés által pótolva legyen, a bolhák rágása. A kertekben eredménnyel alkalmazható a bőséges öntözés és beárnyékolás, továbbá a növényzet behintése oltott mézsporról, vagy fahamuval közvetlen eső, öntözés vagy harmat után. Végül megemlíthetjük a bolhataligát, melynek alkalmazása nagyobb területen ajánlatos és az arzéntartalmu készítményekkel való permétózést.

Helyszűke miatt a többi kérdésekre a lapunk következő számában válaszolunk.

Rejtvény

A vetések melyik kártevőjét ábrázolja a rejtvénykép?

Mivel és hogyan lehet ellene védekezni?

Megfejtést 1937 május 15-ig kell beküldeni a GAZDA szerkesztőségébe. Cluj, Str. Andrei Muresan 10. sz.

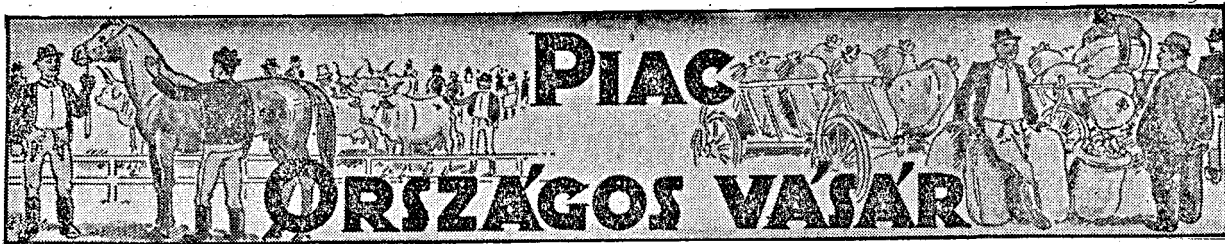
A rejtvény helyes megfejtői részére a következő jutalmakat tűzzük ki:

1. Három darab gazdasági tárgyú könyv.
2. Két darab gazdasági tárgyú könyv.
3. Egy darab gazdasági tárgyú könyv.

Rejtvény megfejtés.

Az áprilisi számunkban közölt rejtvényképen a köüsszög (*Tillea tritici*) látható különböző alakjában. a) Üszkös buzakalász, b) üszkös buzaszem, c) ugyanez felnyitva, d) és e) benne lévő sporák, f) egy kicsirázó spora. Elleni védekezni lehet nedves csávázással, 1%-os rézgálicos oldattal és száraz vagy gyors pácolással, porzól, bigoan, arzopol, aborit, tillantin stb. alkalmazásával.

A helyesen megfejtők közül a következők részesültek sorshuzás útján a kitűzött jutalmakban: I. díj: Rettegny János, Poian. II. díj: Pálosy László, Iernut. III. díj: Baló Rezső, Bodos. A nyereménytárgyakat a címzetteknek eljuttattuk.

Búza. Lapunk előző számának megjelenése óta a búzapiacra ebben az évben még nem tapasztalt árváltozások következtek be. Arra vonatkozólag, hogy milyen nagy mértékben hullámozott az árszáma elegendő megemlíteni, hogy volt olyan nap, amikor reggeltől estig 5000 lejjel emelkedett vagonként. A búza további ár-emelkedését az érdekeltek nem tudták megakadályozni, ugyanarra, hogy április 20-ika körül már elérte a külföldi árnívót, ami számokban kifejezve mintegy 15.000 lejes ártöbbletet jelent. A kormány állítólag attól való féltelmében, hogy a nagy buzaki-vellet miatt esetleg szükséglet-hiánnyal találkozunk, a további külföldi szállításokat betiltotta és csak 10.000 vagon kivitelére adott engedélyt. Főleg arra az árura, amely a tengeri kikötők raktáraiban volt elhelyezve. A szilárd irányzatban a búza állomásokon már elérte az 52.000 lejt is. A kivitel leállítását után természetesen mintegy 5.000 lejjel zuhant az ár. És amennyiben a további kivitel nem engedélyzik, úgy bizonyára a nagy többlet-készlet miatt újabb áresésekre számíthatunk. Ma Clujon és vidéki állomásokon a búza ára 470 lej.

Kukorica. Rendkívül figyelemre méltó és régen tapasztalt áprilisi ár-emelkedés következett be. A magyarázatát nehezen lehetne megtalálni, hiszen nincs kivétel, de ezzel szemben nagy mennyiségű áru várja a vevőket. Ugy látszik azonban, hogy a hízaladók, valamint az iparvállalatok tömeges kereslete idézte elő ezt az ár-emelkedést. Ma Clujon a tengeri ára 300 lej.

Lengyelország a kukorica beviteli vámilletékét eltörölte és most a romániai exportőrök megragadva az alkalmat piacot keresnek. Reméljük, hogy kedvező árváltozások következnek be.

Zab. Erről a cikkről sajnos nem jelezhetünk kedvező áralakulást. Oka az, hogy nincs meg a kereslet és a meglévő tételeket a spekulánsok az idő előrehaladottságára való tekintettel, kezdik áruba bocsájtani. Ha csak valami előre nem számítható esemény be nem következik, úgy komolyabb árváltozást alig lehetne remélni. Clujon ma a zab 325 lej.

Árpa. Jelentősebb piaci alakulásokról nem számolhatunk be, mert ez a cikk teljesen fogytán van és tudomásunk szerint vagon-tételekben csak elvétve fordul elő. Az árpa ára Clujon 420-430 lej.

MÁJUS HAVI ÁLLATVÁSÁROK.

1. Almaşul Ciucşanmartin, Co-vasna, Dicişanmartin, I. G. Duca, Jucul de jos, Luduş, Mercurea Niraj, Pui, Şimandul de jos.
2. Abrud; Diosig, I. G. Duca, Luduş, Mercurea Niraj. Nus falău.
3. Baia-Sprie, I. G. Duca, Hodod, Jibou, Luduş, Mercurea Niraj.
4. Bărsana, Dumbrăveni, Unedoara, Mercurea Ciuc, Mociu.
5. Aiud, Lupeni jud. Hunedoara) Lupeni (jud. Odorheiu), Micfalău, Săcueni (jud. Bihor), Sălărd.
6. Aita mare, Lupeni (jud. Odorheiu), Micfalău, Reteag.
7. Bălauşeri, Lupeni (jud. Odorheiu).
8. Lovrin, Mediaşul Aurit, Moritfeld, Zărbd.
9. Rovine.
0. Lugoj, Tg.-Săcues (10-13).
1. Berchez, Corund, Deva, Igliu, Ileanda.
3. Petroseni.
4. Bistriţa, Huedin, Livada, Magherani, Năgreşti.
5. Beltiug, Bistriţa

16. Bachnea, Cehul-Silvaniei, Chibed, Halmei.
7. Iliă.
8. Petolea, Satuung.
9. Baraolt, Petelea, Satu-Mare.
0. Baraolt, Petelea.
21. Atid, Ulmeni, Vinga
2. Borosneul mare, Păncota.
4. Arded, Şimleul-Silvaniei.
5. Nasăud, Ozun.
6. Nasăud, Timişoara.
8. Mediaş Odorheiu, Seini.
9. Dej, Mediaş.
0. Craidari, Lechinţa, Mediaş, Şomcutul mare.
1. Bezid, Braşov, Lechinţa, Săcueni (jud. Odorheiu).

ÁLLATÁRAK CLUJON.

Élősúly, sertés, teljesen hizott 23-24 lej, sertés, félhizott 20-21 lej, tehén, teljesen hizott 11-12 lej, ökör, teljesen hizott 14-15 lej. Vékony, feldolgozásra alkalmas növendékborju 13-14 lej. Nehéz igásló párja 10.000-12.000 lej. Korsiló párja 14.000-20.000 lej. Igásökör párja 12.000-14.000 lej. Fejős tehén ára szavatolással, napi 20-25 liter tejfel 12.000-14.000 lej. Szavatolás nélkül 7000-9000 lej. Szopóborju ára 1000-1500-1800 lej. 150-200 kgr. sertés ár belföldön 24 kg. 150-200 kgr. sertés ár külföldön 27 kg.

Tenyészállatok a budapesti mezőgazdasági kiállításon. A kiállított szarvasmarhák 92 százalékát eladták. Eladásra került 602 bika 1271, 26 tehén és üsző 1008, 1019 kan és tenyészkoça 420 (kocák 228), 453 juh 217 és 68 mén 2190 pengős átlagáron. A tenyészállatvásár forgalma 1.370.000 P. volt. Ebből 130.000 P. értékű állatot szállítottak külföldre. Megjegyezni kívánjuk, hogy a pengő értéke 30 lej.

Tőzsdei árak

Április hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységekben értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica új	nu-korica tavalyi	Zab	Mák	Napraforgó	Fehérbab	Löhéremag	Lucernamag	Löhéres és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
CLUJ	500	—	350	310	—	335	—	—	—	—	—	—	140	
ORADEA	480	—	360	330	—	310	—	—	—	—	—	—	—	
TIMIȘOARA	510	—	310	320	—	330	—	—	—	—	—	—	—	
BUCUREȘTI	520	520	350	300	—	320	—	510	730	—	—	—	—	
SATMAR	490	—	340	335	—	310	—	—	—	—	—	—	—	

HIREK

Gyászhir. Március utolsó napján 72 éves korában Ulmeniben meghalt Récsey Endre földbirtokos. Igazi mintagazdá volt, aki belterjes gazdálkodásával példát mutatott többi gazdatestvéreinknek. Különösen a gyógynövénytermesztés terén ért el gyönyörű eredményeket. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

Roszbabb búzatermés várható Magyarországon. A hónapok óta tartó esőzések megakadályozták a tavaszi munkálatok idejében való végzését és ezért a búza vetésterülete kb. 15 százalékkal kisebb, mint a tavaly, ami 400.000 kat. holdnak, illetve 7—8 q-ás holdankénti terméssel kb. 3.000.000 q-ás hiányt jelent.

Ausztria betiltotta a répamagbevitelt. Az osztrák kormány betiltotta a répamagbevitelt, hogy ellenőrizhesse a bevitelre kerülő répamagfajtákat és hogy a bevitelből kizárhassa a rossz és kis teljesítményű fajtákat. Ez által jövedelmezőbbé akarják tenni Ausztriában a répamag szaporítását és esetleg a répamag tenyésztését is. Ezért a takarmányrépamagot szállító külföldi cégek már átérnek az Ausztriában való szaporításra. A cukorrépa szaporításnak Ausztriába való áttelepítését ellenben még csak a jövő évben kezdik meg.

A Földmíves Szövetség közgyűlése. A Mures-megyei Földmíves Szövetség közgyűlése nagy érdeklődés mellett zajlott le Mikó László elnökletével. Anghi Balázs a múlt évi működésről szóló jelentést olvasta fel. Rendkívül nagy jelentősége volt az E. G. E.-vel való kapcsolat szoros megteremtésének. Összesen 23.000 kg. tiszta nemesített fajbúzáat osztottak szét a megye gazdáinak között. Az állattenyésztés terén pedig Yorkshiri kocák szétosztásával terjesztik el megyeszerte ezt a kiváló sertésfajtát. Több mint 20 községben sikerült újraéleszteni az elszunnyadt gazdaköröket egyenként 50—60 taggal. A tél folyamán 26 tanfolyamot tartottak. Megválasztották a tisztkart s lelkesen ünnepelték az ujonnan megválasztott elnököt, Mikó László birtokost, ugyancsak a hat alelnököt: Dr. Drexler Béla, Dr. György József, Kacsó Lajos, Gr. Teleki Mihály, Dr. Barthos Gábor és Dr. Rozsnyai György személyében. A rendkívül tevékeny és széleskörű munkát kifejtő Anghi Balázs igazgatói címet kapott. Jegyző: Kovács Béla, pénztáros: Szász József, ügyész: Dr. Bogdán István. Máriaffi Lajos E. G. E. alelnök indítványára elhatározták, hogy az alelnökök minden hónap második csütörtökén gyűlést tartanak.

A gazdákat érdeklő piaci árak és a napi sajtó. A gazdaközönség köréből az az óhajítás nyilvánult meg, hogy a napi sajtó rendszeresen közölné a termény, állat, takarmány, tej, bór ill. árakat. Az E. G. E. ilyen értelemben megkereste országgrészünk számottevőbb napilapjait és ezideig az alábbi napilapok küldtek értesítést, hogy készséggel tesznek eleget a megnyilvánult óhajnak: *Ellenzék, Keleti Ujság, Magyar Ujság és Jóestét.* A fenti lapokat ajánljuk az érdekelt gazdaközönség szíves figyelmébe.

A cukorrépa ármegállapítása. A cukorrépa-termelők hosszú idő óta kérik az áremelést, mert csak akkor fizetődik ki a termelés. A cukorkartell azonban ezuttal is bebizonyította hatalmát és egyelőre a régi árak maradtak érvényben. 5.700 lej fizetnek vagonként és a gyárak csak akkor fognak ár-emelést keresztülvinni, ha a cukor árát is emelhetik. Ugyancsak itt említjük meg, hogy Londonban a cukorgyárosok nemzetközi értekezletet tartottak, hogy az egész világon egységesen irányítsák az árakat. Ez megint a cukorrépa-termelők és a fogyasztók rovására megy. Felvetődött az a gondolat, hogy Dél Európába is bevezessék a cukornádtermesztést. Andreas Sigismund, Mark Graf nevű német gazda azt az érdekes bejelentést tette, hogy tiszta cukrot ugynevezett fehér céklából is elő lehet állítani.

Szovjetország állattenyésztése. Dr. Stockklauser müncheni egyetemi tanár 1917—19-ben délorosországi tartományokban figyelte meg a bolsevizmus hatását a mezőgazdaságra. A nagy- és közép-birtok, mely az ország egyharmadát tette ki, a földnélküli parasztok kezére került, akik azonban a Szovjet által rájukparancsolt kollektív gazdálkodásról nem akartak tudni. Erre katasztrófális visszaesés következett be a termelésben, éhínség, lázadások. Stalin 1927-ben, az ötéves programjában, a mezőgazdaság legmesszebbmenő kiméletlen szocializálását rendelte el, a kisgazdák ellenállását letörte. Az állatállomány csökkenéséről a következő adatok tájékoztatnak. Amíg még 1928-ban 33.5 millió volt a lóállomány, 1936-ban 16.6 millió, a marhaállomány ez idő alatt 70.5 millióról 38.6 millióra csökkent. Még nagyobb a juhállomány fogyása: 146.7 millióról 50.6 millióra, a sertésállomány pedig 26 millióról 12.2 millióra csökkent és azóta a hivatalos jelentések szerint, az állatállomány, — a sertések kivételével, — még tovább fogyott. A parasztokat, amikor a kolchosokba, a szövetkezeti gazdálkodásba kényszerítették, állataikat levágták és megették, a szövetkezeti gazdálkodásban nem ápolták, hihetetlenül elhanyagolták, elpusztulni engedték. A Szovjet ekkor megkísérelte az állathianyát némileg motorizálással, gépekkel pótolni, de a drága gépek azonban hasonló sorsra jutottak, megfelelő gondozás és javítás hiányában. Az ellenszegülő parasztság az ötéves munkaterv sikerét veszélyezteteti és a táplálkozás biztosítását lehetetlenné teszi. Ennek természetesen a vörös hadsereg ellátására is van hatása, mely harc képtelenségét befolyásolja.

A len- és kendertermesztés fellendítése. Beszámoltunk arról, hogy állami támogatással részvénytársaság alakul a hazai

len- és kender feldolgozására. A részvénytársaság Magyarországból és Lengyelországból nemesített kender- és lenmagot fog behozni. A feldolgozó üzemek az őszi folyamán vagy legkésőbb a tavasszal kezdik meg működésüket. Így reméljük, hogy a kender- és a lennek nagyobb mértékben történő termesztése kitűnő üzletnek bizonyul.

Braşov megye félmillió lejt irányított elő a tenyészállatok beszerzésére. A napokban ülést tartott a megyei tanács, amelyen Bratanescu Gheorgh prefektus bejelentette, hogy a folyó évre félmillió lejt irányított elő a földműves lakosság tenyészállat beszerzésére. Felhívjuk tehát gazdátársaink figyelmét erre a határozatra és a tenyészállatvásároknál írásban kérjenek pénzügyi segítyt a vármegyétől.

A tenyész apaállatok beszerzése. A Temesvári Hírlap írja, hogy a tavaszi timişoari nagy országos állatvásáron nagyon sok transzylvániai kereskedő jelent meg, akik 10.000 lejes áron kimustrált bikákat vásároltak, hogy aztán más helyeken drága pénzen eladják a gazdáknak. Figyelmeztetjük gazdatestvéreinket, hogy az E. G. E. készségesen áll a vásárlók rendelkezésére és szakértő nélkül ne vásároljanak apaállatokat.

Megalakult a bortermelők szövetkezete. Vinificatia Ardealului elnevezéssel a Cluj-i mezőgazdasági kamaránál tartotta meg alakuló közgyűlését a bortermelők szövetkezete. Ez a szövetkezet, mint már megírtuk, üzembe akarja helyezni a Cluj-i állomáson túl levő horpincéjét. A szövetkezet 1000 lejes részjegyeket bocsátott ki, amit természetben is lehet fizetni, borral vagy pálinkával. Az igazgatósági tagoknak legalább husz, felügyelőbizottsági tagoknak legkevesebb tíz részvényt kell jegyezniük.

A hangya élete, sajátos alkotása, együttműködése az állatvilág legérdekesebb és legismertebb jelenségeinek egyike, azt azonban már kevesebben tudják, hogy a hangya nemcsak érdekes, de hasznos is, s hogy pl. az erdei hangya (*Formica rufa*) nélkülözhetetlen szerepet tölt be az erdő háztartásában. Az erdei hangya ugyanis rovarokkal táplálkozik s az általa pusztított rovarok jelentékeny része, mintegy a fele, az erdő veszedelmes kártevői közé tartozik, s ezzel szemben csupán egyharmad része tekinthető hasznos rovárnak. Így tehát a hangya jóval több hasznot hajt az erdőgazdaságnak, mint amennyi kárt okoz. Egy nagyobb hangyatelep, egy nyár folyamán, mintegy kétmillióra tehető rovar pusztít el s így azt az erdőt, melyben bőven fordulnak elő hangybolyok, rendszerint sértetlenül hagyja az apácapille, a bagoly-pille hernyója s általában a legtöbb erdei rovar kártevő.

Az új kartell-törvény. A gazdátársadalom örömmel fogadja azokat a híreket, amelyek a kartell-törvény életbeléptetéséről beszélnek. Már éppen itt az ideje annak, hogy a kormány határozott fellépéssel véget vessen a piacon dúló árdiktaturának. A gazda ha reggel cukrot akar tenni a kávéjába, a cukorkartellel találkozik. Ha lovát akarja patkoltatni vagy a szekér kerekeire ráfot akar huzatni, újból találkozik a vaskartellel, mely a csekély értéket képviselő árut úgy megdrágítja, hogy szinte a képtelenségig határos. Az új mezőgazdasági törvény kötelezővé teszi a trágyatelepek készítését. A cement-kartell azonban elviselhetetlen árakat szab meg s így a terv megvalósítása felküzdehetetlen akadályokba ütközik. A kormánynak tehát nem szabad haboznia, hanem haladéktalanul léptesse életbe a rendelet-törvényt, mert ezáltal az egész ország vásárló közönségén segít.

A határmenti magyar gazdapestvéreink figyelmébe! Ismeretes, hogy a parlamenti ülészak tartalma alatt az egyik ellenzéki képviselő parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot nyújtott be a határmenti birtokok kisajátítására vonatkozólag. A kormány azonban a leghatározottabban elutasította az indítványt és V. P. Sasu földművelésügyi miniszter erélyes hangu nyilatkozatban tudatta az érdekeltekkel, hogy a kisajátítási hírek légből kapott valótlanosságok és annak senki ne üljön fel. Ennek ellenére a határmentén, de főleg Arad megyében lelketlen ügynökök jelentek meg, akik azzal a rémhírrrel, hogy az állam elveszi a földeket, olcsó, nevetséges áron akarnak földeket vásárolni. Ismételten figyelmeztetjük gazdapestvéreinket, hogy ne üljenek fel az álhíreknek és senki a földjét el ne adja.

Diógyűjtő és osztályozási telepeket létesítenek az ország minden termelési központjában. A Földművelésügyi Minisztérium elhatározta, hogy egy év leforgása alatt diógyűjtő és osztályozó telepeket létesít. Transsylvaniaiában Satu-Mare-n állítják fel 1.000.000 lejes befektetéssel. A telepet elsősorban a mezőgazdasági kamarák és mezőgazdasági hivatalok vehetik igénybe, de helyi nagykereskedőknek is bérbe adják.

A lucerna nem oly magas igényű, mint ezt eddig többnyire hitték. Eichinger vizsgálatai szerint a lucerna nemcsak mélytalajon diszlik, hanem homokos alaptalajon is, ha sikerül elég meszet a homokalaprétegbe behozni. A lucerna magas talajvizállást is elbir, ha folyóvizről van szó. Álló és rothadó talajvizekben a lucerna igen érzékeny. Sok mészelőfeltétel. Káli, foszforsav és némi nitrogén ajánlatos a fiatal növény megerősítéséhez.

Veszély fenyegeti az idej lucernatermést. A földművelésügyi minisztérium növényvédelmi osztálya felhívja a lucernatermelő gazdákat figyelmét, hogy ebben az évben nagyszámban fogja ellepni a lucernaterméseket az ugynevezett fekete-petyyes piros bogár, a lucerna böde, amely rovar egyik legnagyobb ellensége a lucernavetésnek. A növényvédelmi osztály azt ajánlja a mezőgazdáknak, hogy a veszedelmes rovar megjelenése után azonnal kaszálják le a lucernásukat, mert azt a kárt, amelyet így elszenvednek, bőségesen behozhatják a második kaszálás alkalmával. Szakértők szerint, ha ezt a védekezési eljárást nem alkalmazzák, úgy a lucernatermes helyett csak száraz szarát takaríthatnak majd be a vetésterületről.

Mennyibe kerül a sertésvész elleni oltóanyag ára. A Földművelésügyi minisztérium, mint ismeretes, leszállította a sertésvész elleni szérum árát. 2400 lej helyett 1400 lejért adják kg.-ját, míg a Vitus gr.-ját 5 lej helyett 3 lejért lehet beszerezni az állatorvosok révén.

Az esős időjárás következtében elmaradt gyümölcsvédelmi munkálatok pótlásáról ír a „Növényvédelmi Kertészet“ legújabb száma. Cikkeket közöl még a csiperkegomba szabadbani termesztéséről, az almamoly és a levéltetűk sikeres irtásáról, az öntözhető gyümölcsösökről, a szőlőtőkék könnyezéséről, a csemegeszőlő-termesztéséről, a gyümölcsös tavaszi kártevő rovarairól, a virágágyak készítéséről, a bor tavaszi erjedéséről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-út 51., V. em.) egy alkalommal lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Selyemhernyótenyésztők figyelmébe! Aki selyemhernyótenyésztésével akar foglalkoz-

ni, forduljon a következő tenyésztőtelephez: Stațiunea Sericicolă Bănăesa, jud. Ilfov, kg.-ként 10 lejért adják a tenyésztésre alkalmas tojásokat.

APRÓHIRDETÉSEK

Állási keresők

Földmives iskolát végzett. Sárvari tejgazdasági szakkiskolát végzett, gépkezelői vizgát tett 40 éves, nős, gyermektelen, több évi gyakorlattal bíró, szakmáját kitünően értő egyén alkalmazást, lehetőleg segédtszti állást keres. Cim: Horváth Zoltán, Moftinul Mic, jud. Sălaj.

Gazdaságban vagy nagyméhszetben alkalmazást keresek azonnali belépésre fix fizetés és teljes ellátással. Cim: Gyerkó Márton, okl. gazda, Porcești, p. u. Aluniș, jud. Mureș.

Állást keres gazdasági akadémiát végzett, ref., nős, 37 éves, a gazdaság minden ágában jártas okleveles gazda. Cim: Kiss Sándor, Brezea, p. u. Reghin, jud. Mureș.

Eladó cséplőgép. MÁV. gyártmány 8-as acél kerekű, golyóscsapágyas 930-as kiadású, négy évet csépeelt, teljesen jó állapotban, új fordítható dobkosárral, az összes felszereléssel és kifogástalan jó állapotban új mérleg, új ponyva stb. Hozzávaló hajtóerő 17—28 Hp. „Case“ új típusú 2 éves kifogástalan állapotban lévő traktor. Az adás-vétel legkésőbb folyó év május 1-ig lebonyolítható. Érdeklődni lehet személyesen vagy levélben. Salontai Hitelszövetkezet, Salonta, Strada Regele Ferdinand 32. Jud. Bihor. 120.

Turdai gazdakör keres megvételre használt de jókarban lévő 14 vagy 16 soros műtrágyaszórós kombinált meritókanalas vetőgépet, valamint 12, 14, 16 soros egyszerű meritókanalas vetőgépet, 180—200 cm. munkaszélességű tárcsásboronát, répavágót és egyéb gazdasági gépeket. A turdai gazdakör előjegyzést elfogad. Plimut és Rood keltető tojásokra. Cim: Turdai gazdakör Turda, P. Mihai Viteazul 45. 121.

Megvételre keresek 20—40 hold prima szántóföldet, jó gazdasági épületekkel és házzal. Cim: Révész Imre Târgu-mures, Strada Regele Carol 7. 114.

Hegyi legelő, jó ivóvízzel 100 k. holdon felületi területen. 250—300 drb. ju részére megfelelő ár mellett bérbe adó. Közlebbi felvilágosítással szolgál Neustadt Géza Gurahont, jud. Arad. 115.

Keresek gazdaságomba a gazdasági könyveléshez értő gyakornokot. Cim a kidaóban. 116.

Uradalmi szőlő 18 holdas eladó, teljesen berendezett pincével, présházzal, oltványiskolával, vadteleppel és 3 szoba konyhás lakással. Villany, víz bevezetve. Erdeklődni lehet Turdán az „Aranyosvidék” kiadóhivatalában. 117.

Eladó egy jó állapotban levő Cormick-féle marokrakó aratógép. Cim: Pető Benedek, Turia, jud. Treiscaune.

Erdészeti, vagy mezőgazdasági állást keres Rázmán Gábor, Cluj, Ellenzék könyvosztálya.

Allást keres 47 éves nős, gazdasági iskolát végzett ispán. Cim: Nagy Dénes, Coroiu Sánmartin, jud. Târnava mică. 118.

Valódi „pármai” teljes ibolyagyökér eladó. Egy gyökér ára 5 lej. Cim: Br. Kapri V. Tileagd. Jud. Bihor. 119.

Bokor- és futórózsák, Gladiolus amerikai, óriás virág, Dáhlia, Chrysanthemum, nagy virágú stb. növények és gumókról árjegyzéket ingyen küld J. Öllerer virág- és rózsza nagykertészete, Târgu-Mures, Telefon 353.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Boroczky László, Csomós János, Dancs Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Csál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Páter Béla, Pohl Béla, Récsy Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Gyümölcsstermelők!

Féregmentes, hibátlan gyümölcsöt

25

NEODENDRIN

áttelelő hernyó- és tetűtojások, bábok elpusztítója!

permetezéssel lehet termelni!

Minden gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen.

Díjtalan szaktanácscsal és felvilágosítással szolgál az Ardeali propaganda iroda.

Gyártja a MOSKOVITS IPARTELEPEK Részvénytársaság, ORADEA